

F E N N I A - R Y H M Ä 1 9 9 8

Fennia-ryhmä – kehittyvä, asiakasläinen ja palveleva

Fennia-ryhmä syntyi vuonna 1998 pienten ja keskisuurten yritysten sekä yrittäjien täyden palvelun vakuutusryhmäksi. Ryhmään kuuluvat Yrittäjän Fennia, Eläke-Fennia ja Henki-Fennia tarjoavat asiakkailleen laadukkaat ja kilpailukykyiset vahinko-, eläke- ja henkivakuutuspalvelut.

Sisällys

- 2 Fennia-ryhmän esittely
  - 4 Fennia-ryhmän rakenne ja avainluvut
-

YRITTÄJÄIN FENNIA

- 6 Toimitusjohtajan katsaus
  - 8 Hallinto
  - 10 Tilinpäätös
  - 29 Tulosanalyysi
-

ELÄKE-FENNIA

- 30 Toimitusjohtajan katsaus
  - 32 Hallinto
  - 34 Tilinpäätös
  - 62 Yritysanalyysi
-

HENKI-FENNIA

- 66 Toimitusjohtajan katsaus
  - 67 Hallinto
-

- 68 Tapahtumia
- 69 Neuvottelukunnat
- 71 Palveluverkosto

Fennia-ryhmä turvaa kilpailukykyiset riskienhallinta-, vakuutus- ja rahoituspalvelut pienille ja keskiuurille yrityksille, niiden työntekijöille, yrittäjille ja kotitalouksille. Ryhmään kuuluvia yhtiöitä hallinnoidaan keskinäisyyden periaatteella. Tämä tarkoittaa, että ylintä päätösvaltaa ryhmässä käyttävät yhtiökokousten kautta asiakkaat. Näin yrittäjät ovat mukana tekemässä keskeisiä päätöksiä.

Aidosti suomalainen

Fennia-ryhmä onkin ainoa selkeästi yrittäjien ja yritysten hallinnoima vakuutusryhmä Suomessa.

Menestyjien ketjuun halutaan vahvimmat kumppanit. Siksi Fennia-ryhmään kannattaa sitoutua, sillä ryhmä tarjoaa asiakkailleen selkeän, kokonaisvaltaisen toimintamallin. Se takaa asiakkaalle juuri hänelle tai hänen yritykselleen räätälöidyt palvelut.

Yrittäjän Fennia

– turvallisuuden ja riskienhallinnan asiantuntija

Keskinäisellä yhtiöllä Yrittäjän-vakuutus-Fennialla on jo yli 70 vuoden kokemus pk-yritysten riskienhallinnassa ja vakuuttamisessa. Keskinäisen yhtiön toimintaperiaatteen mukaan toiminnan lähtökohtia ovat vakuutuksenottajien etu sekä heidän tarpeensa ja odotuksensa. Asiakas on yhteistyökumppani, jota palvellaan asiantuntevasti ja luottamuksella.

Yritystoiminnassa on voitava luottaa yhteistyökumppaniin. Yrittäjän Fennia tarjoaa alan parasta palvelua asiakkaiden riskienhallinnassa ja toiminnan jatkuvuuden turvaamisessa. Yhtiön tehtävänä on auttaa asiakkaita menestymään mahdollisimman vähin riskein.

Asiakasyrityksissä työ alkaa toimintaympäristön ja riskien kartoituksella, jonka jälkeen laaditaan räätälöity Yritysturva-sopimus. Lopputuloksena on mittojen mukainen järjestelmä, jolla riskit katetaan mahdollisimman hyvin. Kotitalouksia varten on kodin tyyppilliset turvatarpeet koottu omina vakuutuskokonaisuuksina samaan vakuutus-sopimukseen.

Yrittäjän Fennian vuosi 1998 tilinpäätöstietoineen alkaa sivulta 6.

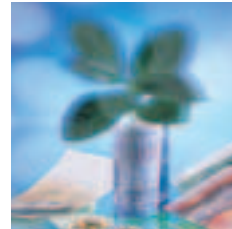
Eläke-Fennia

– työeläkevakuuttamisen vankka osaaja

Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia on erikoistunut hoitamaan työntekijöiden ja yrittäjien lakisääteistä TEL- ja YEL-eläketurvaa. Yhtiö on asiakkaidensa omistama ja sen painopistealueena ovat pienet ja keski-suuret yritykset. Näiden etu on lähtökohtana Eläke-Fennian palvelujen kehittämisessä.

Eläke-Fennian vahvuudet löytyvät kolmelta alueelta: osaava ja asiantunteva palvelu, kilpailukykyiset asiakashyvytykset ja erityisesti pk-yritysten tarpeisiin kehitettävät asiakasrahoitusvaihtoehdot. Yhtiö pyrkii hyödyntämään uusinta tietotekniikkaa ratkaisuisissa, jotka yksinkertaistavat asiakkaan asiointia niin TEL- ja YEL-vakuutuksissa kuin muissakin Fennia-ryhmän hoitamisessa lakisääteisissä vakuutuksissa. Asiakashyvytyksissä Eläke-Fennia pyrkii tasaiseen ja kilpailukykyiseen hyvityskehitykseen. Se varmistetaan tuottavalla sijoitustoiminnalla, joka sekä turvaa tulevat eläkkeet että antaa mahdollisuudet alentaa asiakasyritysten vakuutusmaksuja hyvitysten kautta.

Eläke-Fennian katsaus vuoteen 1998 tilinpäätöstietoineen alkaa sivulta 30.

Henki-Fennia

– täydentävien vakuutuspalvelujen tarjoaja

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia aloitti toimintansa syksyllä 1998. Yhtiö tarjoaa erityisesti yrittäjille, kotitalouksille sekä yrityksille räätälöidyt vapaaehtoiset henki- ja eläkevakuutukset ammattitaidolla ja osaavasti.

Henki-Fennian omistavat Yrittäjän Fennia (60 % osakkeista) ja Eläke-Fennia (40 % osakkeista).

Yhtiön kilpailukykyisyyden ja vakavaraisuuden varmistamiseksi omistajat sijoittivat yhtiöön 150 miljoonaa markkaa omaa pääomaa. Yhtiön toiminnan perustana on se vakuutus-kanta, joka vuoden 1998 päättyessä siirtyi Henkivakuutusosakeyhtiö Novasta Henki-Fenniaan. Vakavaraisuudeltaan Henki-Fennia on hyvin vertailukelpoinen muiden suomalaisten henkivakuutusyhtiöiden kanssa.

Henki-Fennian toimitusjohtajan katsaus on sivulla 66.

FENNIA-RYHMÄN RAKENNE

Yhteistyötä asiakkaan eduksi

Asiakkaan ääni kuuluviin

Fennia-ryhmän yhtiöistä Yrittäjien Fennia ja Eläke-Fennia ovat keskinäisiä yhtiöitä, joiden omistajia ovat vakuutusentajat. Henki-Fennia on yhtiömuodoltaan osakeyhtiö, jonka hallintoon on otettu mukaan asiakkaiden edustus.

Jotta ryhmän palvelut vastaisivat mahdollisimman hyvin asiakkaiden tarpeita, eri puolilla Suomea toimii alueellisia neuvottelukuntia. Niissä keskustellaan säännöllisesti toimintaan ja tuotteisiin liittyvistä kehittämistoiveista. Koko ryhmän yhteisiä alueellisia neuvottelukuntia on 17. Lisäksi Eläke-Fenniassa on kolme omaa neuvottelukuntaa: eläkeasiain neuvottelukunta, vakuutettujen neuvottelukunta ja työnantajien ja yrittäjien neuvottelukunta.

Yrittäjien ja työnantajien edustajat ovat mukana yhtiöiden hallintoneuvostoissa ja hallituksissa. Lisäksi Eläke-Fennian hallintoneuvostossa ja hallituksessa on vahva edustus eri palkansaajajärjestöillä. Näin ryhmän toiminnan peruslinjaukset ovat kaikilta osiltaan asiakkaiden toiveiden ja tarpeiden suuntaisia.

Tuttu yhteyshenkilö lähellä

Ryhmän palvelut ovat saatavissa kaikista Fennia-ryhmän konttoreista, joita on yli 70 eri puolilla maata. Asiakkaalle on nimetty oma yhteyshenkilö, joka palvelee monipuolisesti vahinko-, eläke- ja henkivakuutusasioissa ja hankkii tarvittaessa lisätiedot parhailta asiantuntijoilta. Valtakunnal-

lista puhelinpalvelua antaa Fenniapalvelu, jonka asiakasystävällinen palveluaika on arkisin kello 8 – 20.

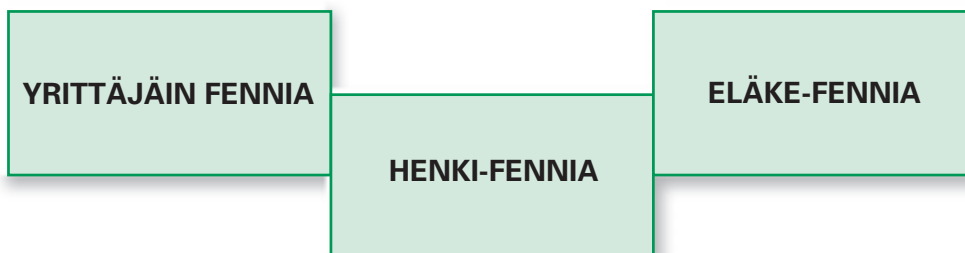
Yhteisen kentän toiminnot vastaavat eri asiakasryhmien tarpeita. Omat palvelumallit löytyvät yrittäjille, yrityksille ja kotitalouksille.

Edelläkävijän verkkopalvelut

Ryhmä tarjoaa asiakkailleen monipuoliset verkkopalvelut, jotka helpottavat asiointia. Vakuutuspalvelujen verkkomyynti aloitettiin ensimmäisenä Suomen vakuutusyhtiöistä.

Fennia Online –palvelusta asiakas voi ostaa muun muassa matka- ja kotivakuutuksia. Vakuutusten hoito -palvelussa hoituvat kätevästi erilaiset vakuutustietojen muutokset. Yritys Online –palvelu puolestaan helpottaa työnantajan asiointia lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja TEL-vakuutuksen ilmoitusliikenteen osalta. Internet-sivujen kautta työnantaja voi ilmoittaa kätevästi näiden vakuutusten hoidossa tarpeellisia työsuhde- ja palkkatietoja sekä seurata oman vakuutuksensa tilannetta.

Fennia-ryhmän verkkopalvelut löytyvät Internet-osoitteesta www.fennia.fi

AVAINLUVUT 1998

Yrittäjäin Fennia

Ensivakuutus 1998	
Maksutulo	1 263 Mmk
Liikevaihto	1 718 Mmk
Vakavaraisuuspääoma	1 538 Mmk
Tase	3 485 Mmk
Vastuunkantokyky	130 %

Eläke-Fennia

Luvut 1998	
Maksutulo (pro forma)	2 694 Mmk
Maksetut eläkkeet (pro forma)	2 426 Mmk
Tase	16 684 Mmk
Toimintapääoma	2 913 Mmk
- tavoitevyöhykkeen alarajasta	143 %
Vakuutettuja	111 460 henkilöä
Eläkkeensaajia	63 637 henkilöä

Henki-Fennia

Arvioitu maksutulo 1999	200 Mmk
Oma pääoma	150 Mmk
Tase	1 350 Mmk

Kari Elo
Toimitusjohtaja

Merkkivuosi oli menestyksellinen

Vuosi 1998 oli Yrittäjän Fennian 70. toimintavuosi. Se oli historiallinen myös siksi, että edellisenä vuonna päätetyt alan rakennejärjestelyt saatettiin päätökseen ja Eläke-Fennia sekä Henki-Fennia aloittivat toimintansa. Pk-yritysten, yrittäjien ja kotitalouksien oma vakuutusryhmä, Fennia-ryhmä käynnistyi ja Yrittäjän Fennian yksi pitkän tähtäyksen strateginen tavoite saavutettiin. Asiakaskuntamme painoarvo markkinoilla näkyy nyt selkeämmin. Ryhmän synty parantaa kilpailukykyämme ja laajentaa liiketoiminta-alueitamme.

YRITTÄJÄIN FENNIA

Toimitusjohtajan katsaus

Kulunut vuosi oli suotuisa Suomen vakuutusosalalle. Maamme talouskehitys jatkui hyvänä ja lisäsi yritysten ja sijoittajien uskoa tulevaisuuteen. Muun muassa tästä johtuen pääomamarkkinat kehittyivät hyvin ja vakuutusyhtiöt tekivät erityisesti sijoitustoiminnallaan hyvät tulokset.

Vahinkovakuutuksen kokonaismaksutulo oli viime vuonna 14,2 miljardia markkaa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 11,5 prosenttia. Kotimaisen ensivakuutuksen maksutulo oli 13,2 miljardia markkaa. Se kasvoi 11,9 prosenttia. Kovinta kasvu oli lakiasäätteisessä tapaturmavakuutuksessa. Sen maksuissa vakuutusyhtiöt keräsivät yhteensä 700 miljoonan markan ylimääräisen erän korvausvastuun vahvistamiseksi.

Viime vuonna vakuutusyhtiöt valmistautuivat edelleen sisämarkkinoiden laajenemiseen ja kehittivät valmiuksiaan euro-järjestelmään siirtymistä varten. Varautumista vuosituhannen vaihtumiseen jatkettiin.

Historian paras tulos

Merkkivuosi oli Yrittäjän Fennian tuloskehityksen kannalta 70-vuotisen historian paras. Maksutulo kasvoi 17 prosenttia ja markkinaosuus vahvistui. Liikekulut kasvoivat maltillisesti ja vahinkosuuhde parani, mutta ei ollut vielä tavoitellulla tasolla. Sijoitustoiminta tuotti erittäin hyvin ja liikevoitto kohosi peräti 20:een prosenttiin liikevaihdosta. Vakavaraisuus ja vastuunkantokyky paranivat merkittävästi.

Yrittäjän Fennia on itsenäinen, yrittäjien hallinnoima ja asiakkaidensa omistama keskinäinen vakuutusyhtiö. Fennia-ryhmän syntymisen myötä yhtiöjärjestystämme muutettiin vastaamaan muuttunutta tilannetta. Ryhmän keskinäiset yhtiöt omistavat toistensa takuupääomat ristiin ja osakeyhtiömuotoisen Henki-Fennian osakekannan kokonaan.

Hyötyä yhteisistä toiminnoista

Yhtiömme palveluverkosto toimii nyt koko ryhmän palveluverkostona. Ryhmällä on sen lisäksi yhteinen henkilöstöhallinto ja viestintä sekä yhteiset lakiasiaintoinnot. Yrittäjän Fennian ja Henki-Fennian arvo-paperisijoituksesta vastaa yhteinen sijoitusyksikkö. Yhteistoiminnalla haetaan synergia- ja kilpailuetuja kaikille Fennia-ryhmän yhtiöille.

Vakituisen henkilöstömme määrä kasvoi useista aikaisemmista vuosista poiketen hieman ja oli vuonna 1998 keskimäärin 750 henkilöä. Palveluverkostomme pysyi lähes entisellään. Siihen kuuluu 75 konttoria. Niistä 14 on yrittäjävetoisia franchise-yhtiötä, joiden palveluksessa on noin 50 henkilöä.

Kehitimme markkinointikanaviamme erityisesti sähköisten palvelujen osalta. Internetin puolella otimme käyttöön työnantajien Yritys-Online-palvelun.

Asiakkaiden tarpeet ohjaavat toimintamme kehittämistä myös tästä eteenpäin. Ryhmän yhteistyön ja yhteisten palvelujen kehittäminen on lähitulevaisuutemme keskeisin painopiste. Yhteistyön avulla tavoitteenamme on edelleen hallittu kasvu kannattavuudesta huolehtien.

Edelläkävijänä myös tulevaisuudessa

Henkilövakuutusten merkitys koo-rostuu nykyisillä vakuutusmarkkinoilla. Fennia-ryhmän yhtiöiden tuotteet ja palvelut täydentävät hyvin toinen toisiaan. Tällä on merkitystä erityisesti yrittäjien sosiaaliturvan parantamisessa. Voidaan nähdä, että etenkin Henki-Fenniassa on edessään voimakkaan kehityksen kausi. Siksi on tärkeätä, että yhtiö pääsi aloittamaan vahvalta perustalta ja sen toiminta käynnistyi hyvin. Eriytyiset kiitokset tästä kuuluvat

Yrittäjän Fennian 70. toimintavuosi oli sen historian paras.

yhtiön käynnistäjälle ja ensimmäiselle toimitusjohtajalle Markku Vesteriselle, joka kuluvan vuoden maaliskuussa siirtyi vastaperustetun Vakuutusvalvontaviraston johtoon.

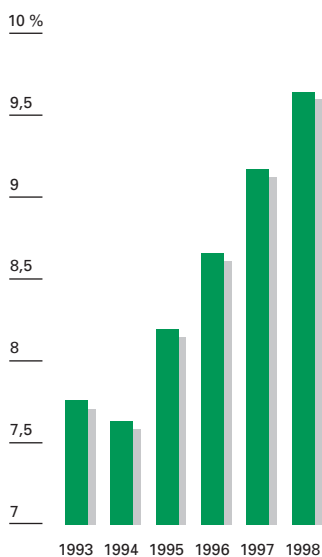
Hyvän ammattitaidon omaava henkilöstö jokaisessa yhtiössä, hyvät työvälineet ja tuotteet ovat tulevaisuuden menestyksen avaimia. Näiltä osin haluamme säilyttää edelläkävijän asemamme myös tulevaisuudessa.

Oman erikoispiirteensä ryhmämme yhtiöiden toimintaan kuluvana vuonna tuovat vuosituhannen vaihtumisen ja euron käyttöönoton lähestyminen. Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vapautumisen kilpailulle tämän vuoden alussa lisää paineita kilpailuympäristösämme.

Kiitän asiakkaitamme luottamuksesta ja henkilöstöämme hyvin tehdystä työstä merkittävien muutosten keskellä. Yrittäjän

YRITTÄJÄIN FENNIAN MARKKINAOSUUDEN KEHITYS

Fennian asema on nyt vahvempi kuin koskaan. Voimme nyt toimia määrätietoisesti asiakkaidemme parhaaksi merkittävän vakuutusryhmän osana.

Kari Elo

YRITTÄJÄIN FENNIAN HALLINTO

HALLINTONEUVOSTO
(1.1.1999)**Eino Rajamäki**

yrittäjäneuvos, Seinäjoki
Seinäjoen Varaosakeskus Oy
puheenjohtaja

Taisto Lehti

hallituksen puheenjohtaja,
Kauniainen
Oy Odensö Ab
varapuheenjohtaja

Markku Koskeniemi

yrittäjäneuvos, TampereTam-
merneon Oy
varapuheenjohtaja

Mikael Ahlbäck

toimitusjohtaja, Teerijärvi
Rani-Plast Oy

Kaarina Aho

toimitusjohtaja, Tornio
Liikenneyhtiö Olavi Aho Oy

Seppo Aho

rakennusneuvos, Rovaniemi
Sava-Yhtiöt

Antti Airisto

toimitusjohtaja, Espoo
Soscandia Oy

Häkan Anttila

toimitusjohtaja, Vaasa
Oy HSS Print Ab

Kalevi Differt

optikko, Klaukkala
Optikko Differt Oy

Juhani Enkovaara

toimitusjohtaja, Helsinki
Eho Oy

Henry Fagerström

toimitusjohtaja, Helsinki
Oy BTL East Ab

Timo Fredrikson

konsuli, toimitusjohtaja,
Jyväskylä
A. Fredrikson Oy

Jarmo Halonen

toimitusjohtaja, Toijala
Elecster Oy

Bjarne Holmqvist

hallituksen puheenjohtaja,
Uusikaarlepyy
Oy Prevx Ab

Carl-Gustaf Ingman

hallituksen puheenjohtaja,
Sipoo
Ingman Foods Oy

Paula Jääskeläinen,

hallituksen puheenjohtaja,
Kuopio
Puijon Kiinteistöhuolto Oy

Hannu Kekäläinen

toimitusjohtaja, Espoo
MDC Resurssit Oy

Hannu Kemppi

toimitusjohtaja, Lahti
Kempin Teollisuus Oy

Kaarina Kolehmainen

toimitusjohtaja, Mikkeli
Mikkelin Rautakauppa Oy

Tarmo Korpela

varatoimitusjohtaja, Helsinki
Teollisuuden ja Työnantajien
Keskusliitto

Lasse Koski

toimitusjohtaja, Laihia
Laihian Mallas Oy

Heikki Kääriäinen

toimitusjohtaja, Helsinki
Linja-autoliitto ry

Yrjö Laakkonen

toimitusjohtaja, Joensuu
Oy Veljekset Laakkonen

Kyösti Lehtonen

toimitusjohtaja, Joensuu
Lehtosen Liikenne Oy

Matti Lepistö

toimitusjohtaja, Helsinki
Viipurin Leipä Oy

Jorma Lillbacka

toimitusjohtaja, Kauhava
Lillbacka Oy

Markus Lindblom

hallituksen varapuheenjohtaja,
Riihimäki
RTV-Yhtymä Oy

Matti T. Martela

hallituksen
puheenjohtaja, Helsinki
Martela Oy

Pekka Niemi

toimitusjohtaja, Turku
Kuntoutusyhtymä Rehab
Group Oy

Ippo Ojala

toimitusjohtaja, Valkeakoski
Valkeakosken Liikenne Oy

Martti Paunu

toimitusjohtaja, Tampere
Vainö Paunu Oy

Helena Piispa

toimitusjohtaja, Kuopio
Oy Scantarp Ab

Juhani Pohjanväre

toimitusjohtaja, Lohja
Lohjan Nosturipalvelu Oy

Esko Rapala

johtaja, Asikkala
Oy Rapala Group Ltd

Hannu Riihelä

toimitusjohtaja, Lahti
Eiri Oy

Pekka Rissanen

toimitusjohtaja, Helsinki
Aarikka Oy

Ali U. Saadetdin

toimitusjohtaja, Tampere
Tiedonhallinta Oy

Juhani Saario

toimitusjohtaja, Lahti
Lahden Autokori Oy

Seppo Saajos

toimitusjohtaja, Lohja
Saajos Oy

Kari Sinkko

toimitusjohtaja, Lappeen-
ranta
Sinkko -yhtiöt

Jarmo Soininen

toimitusjohtaja, Helsinki
Asoma Oy

Kaj Ström

toimitusjohtaja, Kauniainen
Oy Motoral Ab

Markus Tötterman

toimitusjohtaja, Espoo
Arwidson Oy

Jaakko Valkamo

toimitusjohtaja, Helsinki
Oy Primula Ab

Lennart Varjo

toimitusjohtaja, Salo
Oy Talmu Ab

Reijo Vauhkonen

teollisuusneuvos, Juuka
Tulikivi-Yhtiöt

Arvo Viinonen

hallituksen puheenjohtaja,
Teijo
Kojaltek-yhtiöt

TILINTARKASTAJAT

Kalervo Virtanen

professori, KHT
Helsinki

Rauli Johansson

varatoimitusjohtaja, HTM
Kajaani

Markku Koskela

kauppat.tri, KHT
Helsinki
varamies

Paavo Tahkola

toimitusjohtaja, HTM
Oulu
varamies

HALLITUS (1.1.1999)

Eero Lehti

hallituksen puheenjohtaja,
Kerava
Taloustutkimus Oy
puheenjohtaja

Jalo Paananen

hallituksen puheenjohtaja,
Lahti
Eimo Oyj
varapuheenjohtaja

Ernst Gylfe

toimitusjohtaja, Espoo
Helsingin Villakehräämö Oy

Jussi Järventaus

toimitusjohtaja, Espoo
Suomen Yrittäjät ry

Erkki Moisander

toimitusjohtaja, Varkaus
Kerox Oy

Esko Penttilä

liikenneneuvos, Tampere
Matkapojat Oy

Klas Stigzelius

teollisuusneuvos, Helsinki
Nostovälineet Oy

Antti Vaahto

toimitusjohtaja, Hollola
Vaahto Group PLC Oyj

Kari Elo

toimitusjohtaja, Kauniainen
Yrittäjien Fennia

Markku Alava

varatoimitusjohtaja,
Helsinki
Yrittäjien Fennia
varajäsen

Matti London

varatoimitusjohtaja,
Helsinki
Yrittäjien Fennia
varajäsen

JOHTAJAT

Kari Elo

toimitusjohtaja *

Markku Alava

varatoimitusjohtaja, vakuu-
tustoiminta *

Matti London

varatoimitusjohtaja, talous-
ja sijoitustoiminta *

Heimo Hokkanen

johtaja, markkinointi

Timo Hukka

sijoitusjohtaja *

Tarkko Jousi

johtaja, lakiasiat ja Fennia-
ryhmän kehittäminen,
hallituksen sihteeri *

Christer Klärlich

henkilöstöjohtaja, Fennia-
ryhmän henkilöstöhallinto ja
sisäiset palvelut*

Kaj Laaksonen

johtaja, suurasiakasyksikkö

Pentti Niemelä

johtaja,
franchise-toiminta

Outi Talvinen

johtaja,
Fennia-ryhmän viestintä

Jyri Tapper

johtaja,
Fennia-ryhmän kenttä*

Ossi Hintikka

apulaisjohtaja,
Yritysturva

Matti Reitola

apulaisjohtaja,
asiakasrahoitus

* johtoryhmän jäsen

Pentti Lankinen

johtava lakimies

Risto Heimo

aktuaari, SHV

LÄÄKÄRIT

Vesa Vaaranen

lääketieteen ja kirurgian
tohtori, ylilääkäri

Severi Mattila

lääketieteen ja kirurgian
tohtori, professori

Pekka Paavolainen

lääketieteen ja kirurgian
tohtori, dosentti

Timo Yrjönen

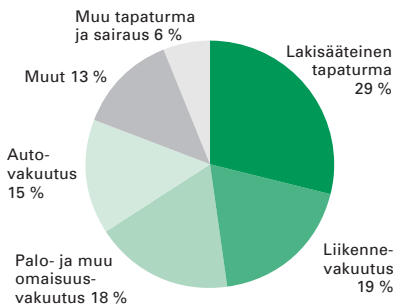
lääketieteen ja kirurgian
tohtori

Esko Matikainen

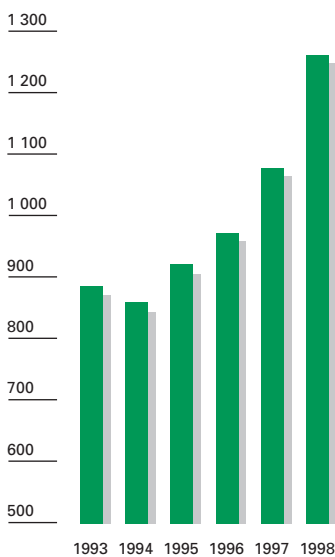
lääketieteen ja kirurgian
tohtori, dosentti

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 1998

MAKSUTULON JAKAUMA LAJEITTAIN 1998 (1263 Mmk)

YRITTÄJÄIN FENNIAN MAKSUTULON KEHITYS (Mmk)

Vuosi 1998 oli Keskinäisen yhtiön Yrittäjävakuutus-Fennian 70. toimintavuosi. Se oli yhtiölle menestyksellinen sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Yhtiön tulos oli erittäin hyvä ja vastuunkantokyky vahvistui merkittävästi.

Yrittäjien Fennian kokonaismaksutulo oli 1274 miljoonaa markkaa. Kasvu edellisestä vuodesta oli 16,7 prosenttia. Kotimaisen ensivakuutuksen maksutulo oli 1263 miljoonaa markkaa, mikä on 17,0 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Kasvu oli alan keskimääräistä kasvua korkeampi.

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista olivat 7 miljoonaa markkaa, edellisellä vuonna 9 miljoonaa markkaa.

Vahinkosuhte aleni edellisen vuoden 100,4 prosentista 82,6 prosenttiin. Edellisen vuoden vahinkosuhdetta huononsivat kertaluontoiset vastuovelkatarkistukset liikennevakuutuksessa (mootoriajoneuvovastuuvakuutus) ja lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa. Tämän lajin eläkevastuun täydennyserää vastaava maksuosuus perittiin vuonna 1998, ja se paransi tulosta 51 miljoonalla markalla. Maksutuloon tästä täydennyserästä kirjautui 83 miljoonaa markkaa ja yhtiön osuuteen vakuutusyhtiöiden yhteisesti vastattavista korvauksista 32 miljoonaa markkaa.

Lakisääteisten vahinkovakuutusten takuujärjestelmään liittyvien lakien mukaisesti on vakuutustekniseen vastuovelkaan varattu yhteistakuuerä, jolla turvataan lakien mukaiset korvaukset jonkin vakuutusyhtiön joutuessa selvitystilaan tai konkurssiin. Yhteistakuuerä kasvoi 2 miljoonalla markalla 49 miljoonaan markkaan.

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksutulo kasvoi 32 prosenttia 368 miljoonaan markkaan. Lajin kannattavuus parani tyydyttävälle

tasolle. Muun tapaturmavakuutuksen kannattavuus parani.

Liikennevakuutuksen maksutulo kasvoi 13 prosenttia 244 miljoonaan markkaan. Lajin kannattavuus parani mutta on edelleen epätyydyttävä. Yhtiölle ilmoitettujen vahinkojen määrä kasvoi 10 prosentilla.

Autovakuutuksen (maa-ajoneuvovakuutus) maksutulo oli 195 miljoonaa markkaa, mikä on 12 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Vahinkojen lukumäärä kasvoi 13 prosenttia. Lajin tulos oli tyydyttävä.

Palo- ja omaisuusvakuutusten sekä vastuu- ja oikeusturvavakuutusten ryhmän maksutulo kasvoi 11 prosenttia 336 miljoonaan markkaan. Lukuisten suurvahinkojen johdosta yritys- ja kotivakuutusten tulos oli epätyydyttävä. Kotivakuutusten maksutulo oli 116 miljoonaa markkaa ja tulos oli tyydyttävä.

Liikekulut

Varsinaisen toiminnan liikekulut kasvoivat 11 prosenttia 288 miljoonaan markkaan. Kun tähän lisätään kaluston ja pitkävaikutteisten menojen poistot sekä jälleenvakuutuslaskelmat ja vähennetään hoitopalkkiot ja sijoitus- ja korvauskuluihin siirretty osa, niin liikekulut tuloslaskelmassa ovat 223 miljoonaa markkaa eli 14 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Liikekulujen suhde maksutuottoihin oli 18,9 prosenttia, kun se vuotta aikaisemmin oli 19,8 prosenttia. Henkilöstökulut luontaisesti olivat 174 miljoonaa markkaa. Hallintoneuvostolle, hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot olivat 1.846.462 markkaa. Muulle henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot olivat 135.243.425 markkaa.

Vakinaisen henkilöstön määrä oli tilikauden aikana keskimäärin 750 henkilöä eli 15 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnan tulos muodostui erittäin hyväksi. Nettotuotot olivat 361 miljoonaa markkaa, kun ne edellisenä vuonna olivat 172 miljoonaa markkaa. Merkittävin poikkeama edelliseen vuoteen oli myyntivoittojen kasvu 57 miljoonasta markasta 257 miljoonaan markkaan. Suurin yksittäinen myyntivoitto 138 miljoonaa markkaa syntyi Henkivakuutusosakeyhtiö Novan osakkeiden myynnistä. Muut myyntivoitot olivat 119 miljoonaa markkaa. Osinkotuotot kasvoivat 20 miljoonasta markasta 29 miljoonaan markkaan.

Korkotuotot korkokuluilla vähennettynä kasvoivat 102 miljoonasta markasta 116 miljoonaan markkaan. Kiinteistösisjoitusten nettotuotot olivat 12 miljoonaa markkaa.

Osakkeiden ja rahasto-osuuksien arvonalennuksia tehtiin yhteensä 29 miljoonaa markkaa. Kiinteistösisjoitusten arvonalennuksia tehtiin 3 miljoonaa markkaa. Aikaisempina vuosina tehtyjen arvonalennusten palautukset olivat 1 miljoona markkaa.

Yhtiö kasvatti vuoden aikana merkittävästi osakesijoitustensa määrää. Joukkovelkakirjasalkun maturiteettia pidennettiin huomattavasti.

Tilikauden tulos ja vakavaraisuus

Yhtiön liikevoitto oli 343 miljoonaa markkaa, kun edellisenä vuonna syntyi liiketappiota 28 miljoonaa markkaa. Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta parani 181 miljoonalla markalla ja oli 19 miljoonaa markkaa tappiollinen. Katetta paransi aiemmin mainittu lakisääteisen tapaturmavakuutuksen täydennyserä 51 miljoonalla markalla.

Tasoitusmäärä kasvoi 155 miljoonalla markalla 615 miljoonaan markkaan. Käyvin arvoin laskettu toimintapääoma kasvoi 351 miljoonalla markalla 923 miljoonaan markkaan.

Kaikkiaan vakavaraisuuspääoma kasvoi 506 miljoonalla markalla 1538 miljoonaan markkaan. Yhtiön vakavaraisuutta kuvaava vastuunkantokyky parani 104 prosentista 130 prosenttiin, mitä voidaan pitää erittäin tyydyttävänä.

Tilikauden voitto oli 133.179.242,95 markkaa. Hallitus esittää voiton käyttämistä siten, että varmuusrahastoon siirretään 133.029.242,95 markkaa ja hallituksen käytettäväksi yleishyödyllisiin tarkoituksiin varataan 150.000 markkaa.

Rahastot

Jos yhtiökokous hyväksyy hallituksen esityksen voiton käyttämisestä, yhtiön pääomaan kuuluvat rahastot ovat:

- pohjarahasto	25.798.732,35
- takuupääoma	20.000.000,-
- arvonorotusrahasto	5.259.800,-
- varmuusrahasto	<u>296.784.144,05</u>
	347.842.676,40

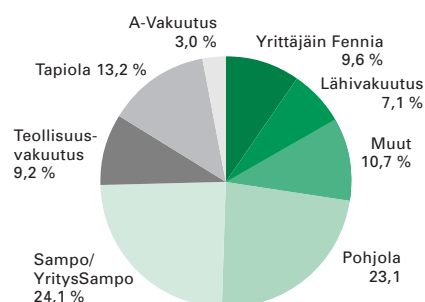
Vuosi 2000

Yhtiö on varautunut kahdella tavoin vuodesta 2000 aiheutuviin potentiaaliin riskeihin. Omien tietojärjestelmien muuttamisesta tunnistamaan oikein 2000-luvun vuosiluvut on vastannut erityinen työryhmä. Tässä vaiheessa 90 prosenttia muutostöistä on jo tehty. Niinkään yhtiön tietojärjestelmien toimivuus on testattu keskeisiltä osiltaan vuoden 2000 ympäristössä.

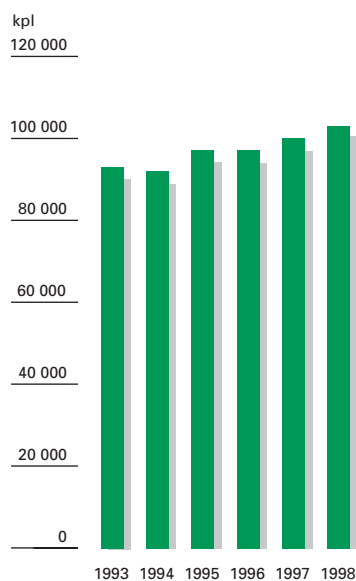
Lisäksi yhtiö on antanut asiakkailleen ohjeita siitä miten näiden tulisi toimia välttääkseen uudelle vuosituonnelle siirtymisestä aiheutuvat riskit niin yritysten tietojärjestelmien kuin erilaisten sulautettujen järjestelmien toimivuudessa.

Yhtiö on päättänyt ottaa euron käyttöön samanaikaisesti kaikissa järjestelmissään pl. sijoitustoiminnan järjestelmät vuoden 2002 alusta. Järjestelmien muutostyö tehdään vuosina 2000-2001.

VAHINKOVAKUUTUKSEN MARKKINAOSUUDET 1998

VAHINKOJEN MÄÄRÄN KEHITYS

Fennia-ryhmä

Fennia-ryhmän muodostavat Keskinäinen yhtiö Yrittäjänvakuutus-Fennia, Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia ja Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia. Eläke-Fennian toiminta käynnistyi heinäkuun alussa. Henki-Fennia sai toimiluvan 1.10.1998. Henki-Fennian 100 miljoonan markan osakepääomasta Yrittäjien Fennia merkitsi 60 prosenttia ja Eläke-Fennia 40 prosenttia. Osakepääoman merkin­tähinta oli 150 miljoonaa markkaa. Henki-Fennian vastuovelka vuoden lopussa oli runsaat 1,2 miljardia markkaa. Vastuuvelka on lähes kokonaan peräisin Henkivakuutusosakeyhtiö Novasta 31.12.1998 tehdystä kannansiirrosta, jossa Yrittäjien Fennian asiakkaiden vakuutusten vastuovelka katteineen siirrettiin Henki-Fenniaan.

Yrittäjien Fennian konserni

Konserniin kuuluvat emoyhtiön lisäksi seuraavat tytäryhtiöt:

Asunto Oy Anianpellontie 11, 13 ja 15, Helsinki
 Asunto Oy Anianpellontie 14, Helsinki
 Asunto-osakeyhtiö Linnankoskenkatu 11, Helsinki
 Asunto Oy Markkinatie 10, Helsinki
 Asunto Oy Pakilantie 15, Helsinki
 Asunto-osakeyhtiö Pihlajatie 9, Helsinki
 Asunto Oy Vermonrinne 24, Espoo
 Kiinteistö Oy Keravan Kultasepänkatu 7, Kerava
 Kiinteistö Oy Kuusisaarentie 3, Helsinki
 Kiinteistö Oy Ruosilantie 4-6, Helsinki
 Kiinteistö Oy Seinäjoen Kalevankatu 16, Seinäjoki
 Kiinteistö Oy Sorakatu 1, Turku
 Kiinteistö Oy Takojankatu 3, Lahti
 Kiinteistö Oy Takojankatu 5, Lahti
 Oy Ornant Ab, Helsinki

Konsernitilinpäätöksen mukainen voitto on 76.002.572,46 markkaa. Konsernin vapaa oma pääoma on 289.907.829,61 markkaa. Konsernin palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 750 henkilöä. Hallintoneuvostolle, hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot olivat 1.846.462 markkaa ja muulle henkilöstölle 135.243.425 markkaa.

Konserniin kuuluu edellä mainittujen tytäryhtiöiden lisäksi Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia, joka ei sisälly konsernitilinpäätökseen, koska sen ensimmäinen tilikausi päättyy 31.12.1999.

Hallintoelimet

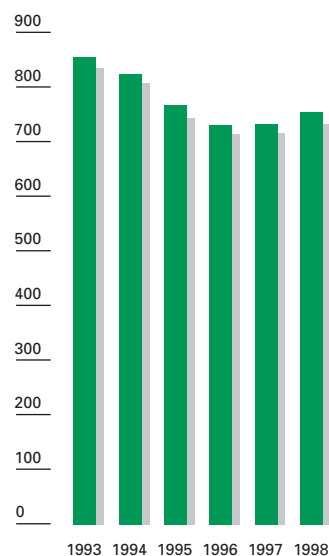
Hallintoneuvoston jäsenyydestä erosivat taiteellinen johtaja Kaija Aarikka, teollisuusneuvos Tarmo Lieskivi, toimitusjohtaja Timo Prihti, kauppaneuvos Göran Stenberg ja hallituksen puheenjohtaja Ilkka Vaahto. Hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi valittiin yhtiökokouksessa 26.5.1998 toimitusjohtajat Mikael Ahlbäck, Pekka Niemi, Ilpo Ojala, Pekka Rissanen, Juhani Saario ja Markus Tötterman.

Hallintoneuvoston jäsenet toimitusjohtajat Veikko Pekola ja Matti Puumala kuolivat kertomusvuoden aikana. Yhtiö säilyttää kiitollisuudella heidän muistonsa.

Hallituksen jäsenyydestä erosivat konsernijohtaja Pekka Paasikivi sekä toimitusjohtajat Paavo Pitkänen ja Risto Suominen. Hallintoneuvoston kokouksessa 15.12.1998 hallituksen uusiksi jäseniksi valittiin toimitusjohtajat Ernst Gylfe ja Erkki Moisander.

Hallitus esittää kiitoksen eroaville luottamushenkilöille. Samalla hallitus kiittää yhtiön henkilöstöä merkittävästä työstä yhtiön ja sen vakuutusnottajien hyväksi.

HENKILÖMÄÄRÄN KEHITYS

TULOSLASKELMA, YRITTÄJÄIN FENNIA

TULOSLASKELMA 1.1.1998-31.12.1998

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1998	1997	1998	1997
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutuotot				
Vakuutusmaksutulo	1 266 843	1 082 963	1 266 843	1 082 963
Jälleenvakuuttajien osuus	-54 793	-62 575	-54 793	-62 575
	1 212 050	1 020 388	1 212 050	1 020 388
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-29 538	-27 518	-29 538	-27 518
Jälleenvakuuttajien osuus	-116	-8	-116	-8
	-29 654	-27 526	-29 654	-27 526
Vakuutusmaksutuotot yhteensä	1 182 396	992 862	1 182 396	992 862
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-922 964	-814 473	-922 964	-814 473
Jälleenvakuuttajien osuus	84 207	46 272	84 207	46 272
	-838 757	-768 201	-838 757	-768 201
Korvausvastuun muutos	-113 887	-252 644	-113 887	-252 644
Jälleenvakuuttajien osuus	-23 455	24 507	-23 455	24 507
	-137 342	-228 137	-137 342	-228 137
Korvauskulut yhteensä	-976 099	-996 338	-976 099	-996 338
Yhteistakuuerän muutos	-1 878	-	-1 878	-
Liikekulut	-223 377	-196 575	-223 377	-196 575
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	-18 958	-200 051	-18 958	-200 051
Tasoitusmäärän muutos	-155 003	83 405	-155 003	83 405
Vakuutustekninen kate	-173 961	-116 646	-173 961	-116 646
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Sijoitustoiminnan tuotot	472 596	256 302	414 303	248 306
Sijoitustoiminnan kulut	-111 511	-84 015	-112 221	-87 974
Muut tuotot				
Muut	986	829	986	829
Muut kulut				
Muut	-639	-573	-260	-3 598
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta				
Tilikauden verot	-37 559	-15 206	-37 559	-15 206
Aikaisempien tilikausien verot	-15 112	-2 492	-15 112	-2 492
	-52 671	-17 698	-52 671	-17 698
Osuus osakkuusyritysten voitoista verojen jälkeen			1 448	32 198
Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen	134 800	38 199	77 624	55 417
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot				
Vakuutusmaksutulo	-	12 428	-	12 428
Maksetut korvaukset	-	10 735	-	10 735
Tasoitusmäärän muutos	-	23 795	-	23 795
	-	46 958	-	46 958
Satunnaiset kulut				
Yhteistakuuerän muutos	-	-46 958	-	-46 958
Muut	-1 662	-968	-1 662	-968
	-1 662	-47 926	-1 662	-47 926
Voitto satunnaiserien jälkeen	133 138	37 231	75 962	54 449
Poistoeron vähennys	191	327	191	-120
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys	-150	250	-150	250
	41	577	41	130
Tilikauden voitto	133 179	37 808	76 003	54 579

TASE, YRITTÄJÄIN FENNIA

TASE 31.12.1998 1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1998	1997	1998	1997
VASTAAVAA				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	755	-	755	-
Muut pitkävaikutteiset menot	4 238	3 896	4 238	3 896
	4 993	3 896	4 993	3 896
Sijoitukset				
Kiinteistösjoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	522 238	561 045	524 190	564 413
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	9 818	10 669		
	532 056	571 714	524 190	564 413
Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus				
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet	90 000	-	90 000	-
Muut osakkeet ja osuudet	5 527	63 549	6 648	121 344
	95 527	63 549	96 648	121 344
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	568 983	449 161	568 985	449 171
Rahoitusmarkkinavälineet	1 665 303	1 300 942	1 665 303	1 300 942
Osuudet yhteissijoituksista	8 268	2 376	8 268	2 376
Kiinnelainasaamiset	50 690	59 102	50 690	59 102
Muut lainasaamiset	75 029	70 526	75 029	70 526
Talletukset	30 208	61 047	30 208	61 047
	2 398 481	1 943 154	2 398 483	1 943 164
Jälleenvakuutustalletesaamiset	2 320	2 866	2 320	2 866
	3 028 384	2 581 283	3 021 641	2 631 787
Saamiset				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta	230 895	185 285	230 895	185 285
Jälleenvakuutustoiminnasta	24 628	12 098	24 628	12 098
Muut saamiset	33 928	31 007	33 239	30 329
	289 451	228 390	288 762	227 712
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Kalusto	32 504	29 678	32 504	29 678
Muut aineelliset hyödykkeet	5 176	2 624	5 176	2 624
	37 680	32 302	37 680	32 302
Rahat ja pankkisaamiset	19 061	12 268	19 061	12 268
	56 741	44 570	56 741	44 570
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	70 898	75 729	70 844	75 662
Muut siirtosaamiset	34 094	27 763	34 134	27 795
	104 992	103 492	104 978	103 457
	3 484 561	2 961 631	3 477 115	3 011 422

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1998	1997	1998	1997
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Sidottu				
Pohjarahasto	25 799	25 799	25 799	25 799
Takuupääoma	20 000	20 000	20 000	20 000
Arvonkorotusrahasto	5 260	6 366	5 260	6 366
	51 059	52 165	51 059	52 165
Vapaa				
Varmuusrahasto	163 755	126 097	163 755	126 097
Hallituksen käyttövarat	232	144	232	144
Edellisten tilikausien voitto			49 918	33 147
Tilikauden voitto	133 179	37 808	76 003	54 579
	297 166	164 049	289 908	213 967
	348 225	216 214	340 967	266 132
Varaukset				
Kertynyt poistoero	27 002	27 193	27 002	27 193
Vapaaehtoiset varaukset	2 400	2 250	2 400	2 250
	29 402	29 443	29 402	29 443
Vakuutustekninen vastuovelka				
Vakuutusmaksuvastuu	377 791	348 253	377 791	348 253
Jälleenvakuuttajien osuus	-	-116	-	-116
	377 791	348 137	377 791	348 137
Korvausvastuu	1 930 722	1 816 836	1 930 722	1 816 836
Jälleenvakuuttajien osuus	-45 134	-68 590	-45 134	-68 590
	1 885 588	1 748 246	1 885 588	1 748 246
Tasoituspääoma	614 558	459 555	614 558	459 555
Yhteistakuuerä	48 836	46 958	48 836	46 958
	2 926 773	2 602 896	2 926 773	2 602 896
Velat				
Jälleenvakuutus toiminnasta	6 148	13 939	6 148	13 939
Muut velat	16 028	10 342	15 690	10 071
	22 176	24 281	21 838	24 010
Saadut ennakot ja siirtovelat	157 985	88 797	158 135	88 941
	3 484 561	2 961 631	3 477 115	3 011 422

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Säännökset ja määräykset

Tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakia sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevia määräyksiä ja ohjeita noudattaen.

Sijoitusten käypä arvo, arvostusperiaatteet ja jaksotus

Kiinteistöjen käypä arvo eli todennäköinen myyntihinta määritellään kullekin kiinteistölle vuosittain. Käyvät arvot perustuvat ulkopuolisen arvioitsijan v. 1997-1998 antamiin lausuntoihin, joita on yhtiön toimesta erältä osin tarkistettu. Arvopaperien käypänä arvona on pidetty tilinpäätöspäivän markkinanoteerausta, kun sellainen on ollut olemassa. Muulloin niiden käypänä arvona on pidetty hankintamenoa. Rahoitusmarkkinavälineet on kirjattu taseeseen hankintameno määräisinä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön ohjeen mukaisesti. Osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempan käypään arvoon. Sijoitusomaisuusosakkeiden ja -osuuksien hankintameno on määritetty keskihintaa käyttäen.

Tilinpäätöshetkellä avoinna olleista johdannaisoimuksista on kirjattu tulosvaikutteisesti ainoastaan realisoitumaton arvostustappio.

Kiinteistöt on kirjattu taseeseen suunnitelma- ja lisäsuunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintahintaan tai sitä alempan todennäköiseen luovutushintaan. Suorassa omistuksessa olevien kiinteistöjen osalta suunnitelmapoistot on selvitetty hankintahetkestä tai fuusiohetkestä alkaen.

Sijoitusten arvonalennukset sekä palautuneet arvonalennukset on kirjattu tulosvaikutteisesti.

Poistot

Aineettomien hyödykkeiden, rakennusten ja kaluston hankintameno on aktivoitu, ja se kirjataan vaikutusaikanaan poistoina kuluksi. Poistot on laskettu tasapoistoina ennalta laaditun alkuperäiseen hankintameno perustuvan poistosuunnitelman mukaan. Rakennusten osalta poistot on aloitettu niiden hankinta- tai fuusioajankohdasta alkaen. Kaluston suunnitelmapoistoihin siirryttiin vuoden 1988 lopun menojäännöksestä.

Poistosuunnitelman mukaiset pitoajat:
Aineettomat hyödykkeet, muut pitkävaikutteiset menot 5 - 10 v.
Toimisto-, liike- ja teollisuusrakennukset 30 - 40 v.
Rakennusten tekniset laitteet 15 v.
Rakennusten kalusto ja muut pitkävaikutteiset menot 5 - 10 v.
Kuljetusvälineet ja atk-laitteet 5 v.
Muu kalusto 7 v.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen erotus on esitetty omana eränä tuloslaskelmassa ja kertynyt poistoero taseen varauksissa.

Vapaaehtoisia varauksia, poistoteroa ja arvonorotuksia vastaava verovelka

Verovelkaa ei ole otettu huomioon, koska sen toteutumista ei ole pidetty todennäköisenä. Tämän hetkinen yhteisöverokanta on 28%.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset sijoitukset on muutettu Suomen rahaksi hankinta-ajankohdan valuuttakurssia käyttäen. Niiden käyvän arvon määrittämisessä on käytetty Suomen Pankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaa kurssia.

Korvausvastuu

Korvausvastuuta arvioitaessa maksamaton korvausmeno on diskontattu 4,0 %:n korkokannalla tilinpäätöspäivään seuraavissa vahinkoryhmissä:

	1998		1997	
	kokonais määrä	qv:n osuus	kokonais määrä	qv:n osuus
Lakisääteinen tapaturmavakuutus				
- pysyvät korvaukset	141.710.490 mk	-	134.083.370 mk	-
(muut kuin vahinkokohtaiset eläkevaraukset)				
- korkoutuksen vaikutus	-24.090.780 mk	-	-22.794.170 mk	-
	117.619.710 mk	-	111.289.200 mk	-

Vahinkoryhmän keskimääräinen selviämisaika on 8 vuotta. Vastuuvälän laskuperustekorko on huomioitu yhtiön sijoitustoiminnan tuotto tavoitetta asetettaessa.

Konserni

Konsernitilinpäätökseen kuuluvat emoyhtiön lisäksi seuraavat 15 tytäryhtiötä:

Asunto Oy Anianpellontie 11, 13 ja 15,	Helsinki
Asunto Oy Anianpellontie 14,	Helsinki
Asunto-osakeyhtiö Linnankoskenkatu 11,	Helsinki
Asunto Oy Markkinatie 10,	Helsinki
Asunto Oy Pakilantie 15,	Helsinki
Asunto-osakeyhtiö Pihlajatie 9,	Helsinki
Asunto Oy Vermonrinne 24,	Espoo
Kiinteistö Oy Keravan Kultasepänkatu 7,	Kerava
Kiinteistö Oy Kuusisaarentie 3,	Helsinki
Kiinteistö Oy Ruosilantie 4-6,	Helsinki
Kiinteistö Oy Seinäjoen Kalevankatu 16,	Seinäjoki

Kiinteistö Oy Sorakatu 1,	Turku
Kiinteistö Oy Takojankatu 3,	Lahti
Kiinteistö Oy Takojankatu 5,	Lahti
Oy Ornant Ab,	Helsinki

Tytäryhtiöiden tilinpäätöksissä tehdyt suunnitelman mukaiset poistot eroavat emoyhtiön suunnitelmapoistoista pitoajan ja poistoperustan osalta. Tytäryhtiöiden rakennusten poistoaikana on käytetty 35-50 vuotta ja koneiden ja laitteiden osalta 20 vuotta.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on eliminoitu sisäiset tuotot ja kulut sekä sisäiset saamiset ja velat. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Konserniaktiiva on kohdistettu ao. tytäryhtiöiden tontteihin ja rakennuksiin niiden käypiin arvoihin saakka. Konserniliikearvo on kirjattu kuluksi aikaisempina tilikausina. Rakennuksiin kohdistetusta osasta on tehty poisto kyseisen kohteen poistosuunnitelman mukaan.

Konserniin kuuluneen osakkuusyhtiö Henki-

vakuutusosakeyhtiö Novan osakkaiden myynti toteutettiin 2.7.1998. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia ja osakkuusyhtiö Kiinteistö-Fennia Oy:tä (aik. Reimarlan Huolto Oy) ei ole sisällytetty konsernitilinpäätökseen, koska niiden ensimmäinen tilikausi päättyy 31.12.1999 eikä niiden tuloksella ole olennaista merkitystä konsernin vuoden 1998 tulokseen.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN LIITTEET

1000 mk	1998		1997	
Vakuutusmaksutulo				
Vahinkovakuutus				
Ensivakuutus				
Kotimaasta	1 263 461			1 079 436
Jälleenvakuutus	10 774			12 620
Kokonaisvakuutusmaksutulo	1 274 235			1 092 056
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-7 392			-9 093
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	1 266 843			1 082 963
Vakuutusmaksuvero ja muut siirtotulot				
Vakuutusmaksuvero	162 660			150 863
Palosuojelumaksu	2 227			2 486
Liikenneturvallisuusmaksu	3 413			2 952
Työturvallisuusmaksu	5 067			4 660
Valtiolle perittävä sairaanhoitomaksu	33 170			28 937
	206 537			189 898
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus				
Osinkotuotot	7 595			7 595
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Korkotuotot				
Konserniyrityksiltä	769		802	
Muut tuotot	50 313	51 082	47 884	48 686
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	21 383		12 627	
Korkotuotot	116 214		103 193	
Muut tuotot	18 516	156 113	15 294	131 114
Yhteensä	214 790			187 395
Palautuneet arvonalennukset	1 020			12 358
Myyntivoitot	256 786			56 549
YHTEENSÄ	472 596			256 302
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista				
Konserniyrityksille	-3 755		-4 531	
Muille yrityksille	-37 439	-41 194	-28 029	-32 560
Kulut muista sijoituksista		-21 510		-13 805
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		-1 050		-785
Yhteensä		-63 754		-47 150
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	-31 560		-13 754	
Rakennusten suunnitelmapoistot	-12 397	-43 957	-20 249	-34 003
Myyntitappiot		-3 800		-2 862
YHTEENSÄ		-111 511		-84 015
Sijoitustoiminnan nettotuotto		361 085		172 287
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveronhyvitys		5 636		4 353

TULOSLASKELMAN LIITTEET

1000 mk	1998	1997
Liikekulerittelyt		
Kokonaisliikekulut toiminnoittain		
Maksetut korvaukset	60 667	57 719
Liikekulut	223 376	196 575
Sijoitustoiminnan kulut	3 817	3 994
Muut kulut	-79	-4
Yhteensä	287 781	258 284
Toimintokohtaiset suunnitelmapoistot		
Maksetut korvaukset	2 225	2 065
Liikekulut	8 137	7 386
Sijoitustoiminnan kulut	711	615
Yhteensä	11 073	10 066
Erittelyt henkilöstökuluista, henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	135 078	125 195
Luontoisetujen raha-arvo	1 718	1 474
Eläkekulut	22 053	19 496
Muut henkilösivukulut	15 155	13 612
Yhteensä	174 004	159 777
Hallitukselle, hallintoneuvostolle ja toimitusjohtajalle suoritettavat palkat ja palkkiot	1 846	1 516
Hallitukselle ja toimitusjohtajalle suoritettavat osapalkkiot	195	-
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	750	735
Tuloslaskelman liikekulujen erittely		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	8 397	12 421
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot	970	1 127
Muut vakuutusten hankintamenot	84 570	77 146
Yhteensä	93 937	90 694
Vakuutusten hoitokulut	77 774	65 090
Hallintokulut	61 266	52 684
Jälleenvakuuttajien palkkiot	-9 600	-11 893
Yhteensä	223 377	196 575

Henkilökunnan eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksella keskinäisessä vakuutusyhtiössä Eläke-Fenniassa. Vakuutusmaksut on kirjattu suoriteperusteisesti kuluksi. Toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajalla on mahdollisuus eräin edellytyksin siirtyä eläkkeelle 60-vuotiaana vapaaehtoisen lisäeläkevakuutuksen avulla.

TASEEN LIITTEET

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero 1000 mk	Sijoitukset 31.12.1998			Sijoitukset 31.12.1997		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoiotukset						
Kiinteistöt	263 036	367 967	435 780	268 723	402 274	464 780
Konserniyhtiöosakkeet	63 118	63 118	88 252	62 539	62 539	87 400
Muut kiinteistöosakkeet	86 653	91 153	152 781	91 732	96 232	160 603
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	9 818	9 818	9 818	10 669	10 669	10 669
Konserniyritykset						
Osakkeet ja osuudet	90 000	90 000	90 000	-	-	-
Yrityksiltä, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	5 527	5 527	5 527	63 549	63 549	63 549
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	568 983	568 983	842 372	449 161	449 161	570 545
Rahoitusmarkkinavälineet	1 665 303	1 665 303	1 788 119	1 300 942	1 300 942	1 358 539
Osuudet yhteissijoituksista	8 268	8 268	8 268	2 376	2 376	2 376
Kiinnelainasaamiset	50 690	50 690	50 690	59 102	59 102	59 102
Muut lainasaamiset	75 029	75 029	75 029	70 526	70 526	70 526
Talletukset	30 208	30 208	30 384	61 047	61 047	61 501
Jälleenvakuutustalletesaamiset	2 320	2 320	2 320	2 866	2 866	2 866
	2 918 953	3 028 384	3 579 340	2 443 232	2 581 283	2 912 456
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta						
				-81 809		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonorotuksia		102 171			129 685	
Muita arvonorotuksia		7 260			8 366	
		109 431			138 051	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			550 956			331 173

Kiinteistösijoitukset 1000 mk	Kiinteistösijoitusten muutokset 1.1.1998 - 31.12.1998			Kiinteistösijoitusten muutokset 1.1.1997 - 31.12.1997		
	Rakennukset	Maa-alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Lainasaamiset konserni- yrityksiltä	Rakennukset	Maa-alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Lainasaamiset konserni- yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	343 510	233 706	10 669	343 875	228 587	11 521
Lisäykset	24 213	2 089	-	3 851	5 843	-
Vähennykset	-29 523	-7 209	-851	-4 216	-724	-852
Hankintameno 31.12.	338 200	228 586	9 818	343 510	233 706	10 669
Arvonkorotukset 1.1.	107 464	63 870		107 464	63 870	
Vähennykset	-22 464	-18 370		-	-	
Arvonkorotukset 31.12.	85 000	45 500		107 464	63 870	
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1.	-141 608	-45 897		-124 329	-36 236	
Suunnitelmapoistot/arvonlennukset ja palautuneet arvonlennukset	-12 397	-2 610		-20 248	-9 661	
Vähennykset	27 464	-		2 969	-	
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 31.12.	-126 541	-48 507		-141 608	-45 897	
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/ arvonlennusten jälkeen 31.12.	296 659	225 579	9 818	309 366	251 679	10 669
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	-25 195			-25 298		
Suunnitelman alittavat poistot	1 835			103		
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	-23 360			-25 195		
Rakennusten arvo kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	273 299			284 171		
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:						
Jäljellä oleva hankintameno	125 078			130 164		
Kirjanpitoarvo	137 798			138 521		
Käypä arvo	144 389			140 711		
Konserniyritykset						
Yritysten lukumäärä	15			15		
Tilikauden voitto (tappio) yhteensä	-437			-14 025		
Yritysten oma pääoma yhteensä	44 344			44 202		

Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus	Osakkeiden lukumäärä	Osuus kaikista osakkeista %	Osuus kaikista äänistä %	Nimellis-arvo tmk	Kirjanpito-arvo tmk	Tilikauden voitto/tappio tmk	Oma pääoma tmk
Konserniyritykset							
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	60.000	60,00	60,00	60 000	90 000		
					90 000		

Muut osakkeet ja osuudet

Emmelia Oy	750	50,00	50,00	7	7	1	30
Materna Oy	750	50,00	50,00	7	7	1	30
Osakevarma Oy	375	25,00	25,00	4	4	1	16
Palveluvarma Oy	375	25,00	25,00	4	4	1	18
Reimarlan Huolto Oy	100	20,00	20,00	10	10		
Satura Oy	375	25,00	25,00	4	4	1	24
Suomen Vahinkotarkastus Oy	4 990	49,90	49,90	4 990	5 491	3 092	12 108
					5 527		

Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus 1000 mk**1998****1997****Konserniyritysten osakkeet ja osuudet**

Alkuperäinen hankintameno 1.1.				–			–
Lisäykset				90 000			–
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.				90 000			–

Muut osakkeet ja osuudet

Alkuperäinen hankintameno 1.1.				63 549			63 549
Lisäykset				1 978			–
Vähennykset				-60 000			–
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.				5 527			63 549

Muut sijoitukset**Muut lainasaamiset eriteltyinä vakuuden mukaan**

Pankkitakaus				12 315			27 745
Asunto-osakkeet ja osuudet				3 650			4 822
Kuntien tai niiden takaamat lainat				31 354			16 589
Muu vakuus				27 710			21 370
				75 029			70 526

Saamiset**Muut saamiset**

Konserniyrityksiltä				690			680
Yrityksiltä, joissa on merkittävä omistusosuus				–			468

Merkittävimmät osakeomistukset	Osakkeiden lukumäärä	Osuus kaikista osakkeista %	Osuus kaikista äänistä %	Nimellisarvo tmk	Kirjanpitoarvo tmk
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet					
Asko Oyj	101 045	0,26	0,26	1 010	8 397
Aspo Oyj	9 500	0,22	0,22	95	1 963
Autovahinkokeskus Oy	835	11,60	11,60	2 087	1 653
Castrum Oyj	1 326 800	9,61	9,61	13 268	7 430
Cultor Oyj	74 000	0,11	0,15	444	3 848
Efore Oyj	43 160	1,08	1,08	432	1 942
Eläke-Fennia, keskinäinen vakuutusyhtiö	10	–	–		10 040
Finnlines Oyj	42 700	0,21	0,21	427	6 688
Fortum Oyj	397 266	0,05	0,05	7 945	11 168
Helsingin Puhelin Oyj	77 386	0,21	0,21	387	16 980
Puhelinosuuskunta HPY- Telefonandelslaget HTF	553				5 926
HK Ruokatalo Oyj	80 000	1,48	1,48	800	1 320
Huhtamäki Oyj	25 400	0,09	0,03	508	4 558
Instrumentarium Oyj	55 550	0,23	0,13	556	10 065
KCI Konecranes					
International Oyj	6 000	0,04	0,04	48	1 224
Kesko Oyj	113 300	0,13	0,13	1 133	8 611
Kone Oyj	9 900	0,18	0,18	495	5 541
Kyro Oyj Abp	109 500	0,28	0,28	110	2 529
Merita Oyj	1 956 768	0,24	0,24	19 568	46 347
Metra Oyj Abp	43 000	0,11	0,11	860	3 784
Metsä Tissue Oyj	129 000	0,65	0,65	1 290	6 063
Oy Navarino Ab	12 528	2,00	2,00	1 253	1 987
Nokia Oyj	179 932	0,03	0,06	450	35 765
Novo Group Oyj	44 100	0,70	0,70	220	6 692
Orion-yhtymä Oyj	104 720	0,14	0,01	1 047	12 818
Outokumpu Oyj	72 900	0,32	0,32	729	3 412
Partek Oyj Abp	64 550	0,13	0,13	646	3 002
PK Cables Oyj	26 000	0,49	0,49	52	1 222
PMJ automec Oyj	42 400	1,03	1,03	127	1 903
Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj	30 500	0,15	0,15	152	5 531
Raisio-Yhtymä Oyj	23 000	0,02	0,02	23	1 288
Rautaruukki Oyj	54 400	0,04	0,04	544	1 790

	Osakkeiden lukumäärä	Osuus kaikista osakkeista %	Osuus kaikista äänistä %	Nimellisarvo tmk	Kirjanpitoarvo tmk
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet					
Sonera-Yhtymä Oyj	759 900	0,11	0,11	1 900	36 811
Stora Enso Oyj	305 000	0,04	0,04	3 050	13 838
Suunto Oyj	67 800	1,26	1,26	339	2 305
Talentum Oyj	18 100	0,11	0,11	45	1 538
Tampereen Puhelin Oyj	116 150	0,30	0,30	1 162	3 839
Oyj Tamro Abp	63 000	0,05	0,05	630	1 386
Tieto Corporation Oyj	371 800	0,72	0,72	1 859	6 935
Tulikivi Oyj	11 863	0,91	0,91	237	1 047
UPM-Kymmene Oyj	119 432	0,05	0,05	1 194	12 731
Vahto Group Plc Oyj	70 000	2,41	2,49	350	3 272
Valmet Oyj	59 400	0,08	0,08	594	4 039
YIT-Yhtymä Oyj	158 400	0,54	0,54	1 584	6 970
Elf Aquitaine SA, Ranska	1 800	0,0007			1 054
Getronics N.V., Alankomaat	5 014	0,0057			1 028
MCI Worldcom Inc., Yhdysvallat	4 700	0,0003			1 268
Telecom Italia Spa, Italia	37 222	0,0005			1 218
Wolters Kluwer N.V., Alankomaat	2 005	0,0029			1 393
Finnventure Rahasto IV Ky	72				3 600
Forenvia Venture I Ky	25,33				2 533
Sitra Technology Ky	1,82				1 823
G.I.F. Continental Europe ECU	92 408,4360				1 035
G.I.F. DEM Bonds	47 141,2140				1 044
G.I.F. Deutsche Mark Reserve DEM	51 418,9500				1 075
Sijoitusrahasto Carnegie Euro Korko	877 285,7899				97 804
Sijoitusrahasto Carnegie Likvidi	274 245,0671				28 234
Sijoitusrahasto Gyllenberg European	39 839				20 252
Sijoitusrahasto Gyllenberg International	20 404				11 379
Sijoitusrahasto Gyllenberg Momentum	8 494				8 000
Sijoitusrahasto Gyllenberg Small Firm	5 000				2 607
Sijoitusrahasto Leonia Kasvuosake	84 884				10 000
Sijoitusrahasto Leonia Euro Osake	8 408 700				9 959
Sijoitusrahasto Merita Pro Suomi	48 030				2 838
Muut					24 641
YHTEENSÄ					568 983

1000 mk

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset	Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.1998	10 389	107 667	118 056
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-699	-	-699
Hankinnat	2 858	13 276	16 134
Myynnit ja romutukset	-	-37 591	-37 591
Hankintameno 31.12.1998	12 548	83 352	95 900
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.1998	6 493	77 989	84 482
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-699	-	-699
Suunnitelmapoistot	1 761	9 312	11 073
Myynnit ja romutukset	-	-36 453	-36 453
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.1998	7 555	50 848	58 403
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.1998	4 993	32 504	37 497
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.1998	-	1 998	1 998
Suunnitelman ylittävät poistot	-	1 644	1 644
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.1998	-	3 642	3 642
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.1998	4 993	28 862	33 855

Vakavaraisuustunnusluvut	1998	1997
Toimintapääoma		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	347 843	215 920
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	29 402	29 443
Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	550 956	331 173
Kuluksi merkitsemättömät aineettomat hyödykkeet	-4 993	-3 896
Muut erät	-	-340
	923 208	572 300
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 2 §:n toimintapääomavaatimus	211 246	204 467
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuvélkaan sisältyvä tasoitusmäärä	614 558	459 555
Tasoitusmäärä suhteessa täyteen määräänsä %	52%	43%
Toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla oleviin vakuutusmaksutuottoihin 12 edeltävältä kuukaudelta (%)		
- vuodelta 1998	130%	
- vuodelta 1997	104%	
- vuodelta 1996	114%	
- vuodelta 1995	101%	
- vuodelta 1994	124%	

1000 mk

Varaukset	1998	1997
Kertynyt poistoero		
Kertynyt poistoero 1.1.	27 193	27 520
Vähennys	-191	-327
	27 002	27 193
Vapaaehtoiset varaukset		
Luottotappiovaraus 1.1.	2 250	2 500
Lisäys/vähennys	150	-250
	2 400	2 250
Yhteensä	29 402	29 443

Velat

Muut velat

Konserniyrityksille	338	271
Yrityksille, joissa on merkittävä omistusosuus	60	706

Vastuut

Johdannaissopimukset

Korkojohdannaiset		
Termiinisopimukset		
Kohde-etuuden arvo	225 000	388 156
Käypä arvo	545	-340
Osakejohdannaiset		
Termiinisopimukset		
Kohde-etuuden arvo	3 745	-
Käypä arvo	-9	-
Optiosopimukset		
Ostetut		
Kohde-etuuden arvo	148 697	-
Käypä arvo	1 635	-
Asetetut		
Kohde-etuuden arvo	173 975	-
Käypä arvo	8 738	-

Johdannaiskaupan vakuudeksi annetut arvopaperit

	41 943	36 940
--	--------	--------

Muut sitoumukset

Sitouduttu merkitsemään pääomarahastojen osuuksia	36 152	12 913
---	--------	--------

Oma pääoma 1000 mk

Sidottu	
Pohjarahasto 1.1.1998	25 799
Pohjarahasto 31.12.1998	25 799
<hr/>	
Takuupääoma 1.1.1998	20 000
Takuupääoma 31.12.1998	20 000
<hr/>	
Arvonkorotusrahasto 1.1.1998	6 366
Arvonkorotusten peruutukset	-1 106
Arvonkorotusrahasto 31.12.1998	5 260
<hr/>	
josta käyttöomaisuuteen liittyvä	4 522
<hr/>	
Sidottu yhteensä	51 059

Vapaa

Varmuusrahasto 1.1.1998	126 097
Siirto edellisen tilikauden voitosta	37 658
Varmuusrahasto 31.12.1998	163 755
<hr/>	
Hallituksen käyttövarat 1.1.1998	144
Siirto edellisen tilikauden voitosta	150
Yleishyödyllisiin tarkoituksiin	-62
Hallituksen käyttövarat 31.12.1998	232
<hr/>	
Edellisen tilikauden voitto	37 808
Siirto varmuusrahastoon	-37 658
Siirto hallituksen käyttövaroihin	-150
Edellisen tilikauden voitto	-
<hr/>	
Tilikauden voitto	133 179
<hr/>	
Vapaa yhteensä	297 166
<hr/>	
Oma pääoma yhteensä	348 225

RAHOITUSLASKELMA 1000 mk

Liikepääomavirtalaskelma	1998	1997
Varojen lähteet		
Tulorahoitus		
Voitto ennen korkokuluja, satunnaiseriä, varauksia ja veroja	187 471	55 897
Satunnaiset tuotot ja kulut	-1 662	-968
Oikaisuerät:		
Vastuuvielan muutokset	323 877	195 421
Sijoitusten arvonalennukset ja arvonkorotukset	30 540	1 396
Poistot	23 470	30 509
Varojen lähteet yhteensä	563 696	282 255
Varojen käyttö		
Voitonjako		
Verot	52 671	17 698
Muu voitonjako	62	17 810
Sijoitukset		
Sijoitusten lisäys (netto)	491 144	211 390
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys (netto)	17 547	10 188
Varojen käyttö yhteensä	561 424	239 388
Liikepääoman lisäys	2 272	42 867
Liikepääoman muutos		
Saamisten muutos	61 062	22 376
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	6 793	643
Siirtosaamisten muutos	1 500	16 851
Velkojen muutos	2 105	5 317
Siirtovelkojen muutos	-69 188	-2 320
Liikepääoman lisäys	2 272	42 867

Vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos 1000 mk

Vakuutusluokkaryhmä	Vuosi	Kokonaisvakuutus- maksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutustekninen kate ennen yhteistakuuerän ja tasoitusmäärän muutosta
Lakisääteinen tapaturma	1998	367 796	363 436	-288 693	-27 170	-127	47 446
	1997	278 037	273 879	-300 303	-22 814	-55	-49 293
	1996	235 962	232 123	-227 069	-20 518	-97	-15 561
Muu tapaturma ja sairaus	1998	72 067	71 695	-52 244	-25 672	-345	-6 566
	1997	71 001	69 993	-69 005	-23 263	-234	-22 509
	1996	68 873	68 434	-51 975	-22 464	84	-5 921
Moottori- ajoneuvovastuu	1998	244 291	225 699	-247 538	-41 047	-7	-62 893
	1997	216 151	197 075	-250 179	-35 252	746	-87 610
	1996	185 037	168 643	-191 497	-31 903	-666	-55 423
Maa-ajoneuvot	1998	195 043	184 956	-142 694	-34 419	-568	7 275
	1997	173 532	166 903	-137 092	-30 071	-45	-305
	1996	159 721	155 982	-109 278	-29 296	-20	17 388
Palo- ja muu omaisuusvahinko	1998	225 579	229 262	-202 571	-71 301	11 200	-33 410
	1997	242 007	238 532	-221 885	-70 852	19 135	-35 070
	1996	232 887	227 744	-159 797	-71 267	-12 596	-15 916
Vastuu	1998	93 575	89 773	-52 881	-12 505	-1 156	23 231
	1997	42 577	42 296	-28 325	-8 420	-3 245	2 306
	1996	40 319	39 629	-47 061	-8 749	2 519	-13 662
Muut	1998	65 110	61 854	-47 329	-19 294	6 046	1 277
	1997	56 131	55 314	-47 348	-16 069	4 038	-4 065
	1996	52 290	50 724	-15 981	-15 673	-7 883	11 187
ENSIVAKUUTUS YHTEENSÄ	1998	1 263 461	1 226 675	-1 033 950	-231 408	15 043	-23 640
	1997	1 079 436	1 043 992	-1 054 137	-206 741	20 340	-196 546
	1996	975 089	943 279	-802 658	-199 870	-18 659	-77 908
Jälleenvakuutus	1998	10 774	10 630	-2 900	-1 570	400	6 560
	1997	12 620	11 453	-12 980	-1 727	-251	-3 505
	1996	12 487	10 536	-5 089	-1 412	-338	3 697
YHTEENSÄ	1998	1 274 235	1 237 305	-1 036 850	-232 978	15 443	-17 080
	1997	1 092 056	1 055 445	-1 067 117	-208 468	20 089	-200 051
	1996	987 576	953 815	-807 747	-201 282	-18 997	-74 211
Yhteistakuuerän muutos	1998						-1 878
	1997						-
	1996						-
Tasoitusmäärän muutos	1998						-155 003
	1997						83 405
	1996						-34 991
VAKUUTUS- TEKNINEN KATE	1998						-173 961
	1997						-116 646
	1996						-109 202

Helsingissä 7. päivänä huhtikuuta 1999

HALLITUS

Eero Lehti	Jalo Paananen	Kari Elo
Ernst Gylfe	Erkki Moisander	Esko Penttilä
Klas Stigzelius	Antti Vaahto	

Yhtiön virallinen tilinpäätös sekä konsernin tilinpäätös ovat nähtävissä Yrittäjien Fennian pääkonttorissa
Asemamiehenkatu 3, 00520 Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Olemme tarkastaneet Keskinäinen yhtiö Yrittäjainvakuutus-Fennian kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.1998. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä emoyhtiön ja konsernin tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Yhtiön kirjanpidon ja hallinnon tarkastuksesta tilikauden aikana on huolehtinut allekirjoittanut Kalervo Virtanen, jonka antamaan valvontatilintarkastuskertomukseen olemme perehtyneet.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös

sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot emoyhtiön sekä konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksiin voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä 21. päivänä huhtikuuta 1999

Rauli Johansson	Kalervo Virtanen
HTM	KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvosto on perehtynyt sille esitettyyn yhtiön tilinpäätökseen ja siihen kuuluvaan konsernitilinpäätökseen vuodelta 1998 sekä tilintarkastuskertomukseen.

Hallintoneuvosto ilmoittaa puolestaan hyväksyvänsä

tilinpäätöksen ja ehdottaa yhtiökokoukselle, että tuloslaskelma ja tase sekä konsernituloslaskelma ja konsernitase vahvistettaisiin. Hallintoneuvosto puoltaa hallituksen toimintakertomukseen sisältyvää ehdotusta tilikauden tuloksen käsittelystä.

Hallintoneuvoston jäsenistä ovat erovuorossa:

Henry Fagerström	Timo Fredrikson	Bjarne Holmqvist
C G Ingman	Paula Jääskeläinen	Hannu Kekäläinen
Lasse Koski	Kyösti Lehtonen	Markus Lindblom
Matti T Martela	Esko Rapala	Juhani Saario
Jarmo Soininen	Jaakko Valkamo	Lennart Varjo
Reijo Vauhkonen		

Helsingissä, toukokuun 4. päivänä 1999

Eino Rajamäki
hallintoneuvoston puheenjohtaja

Yrittäjän Fennian konserni

TULOSANALYYSI

Mmk	1995	1996	1997	1998
Vakuutusmaksutuotot	844	892	993	1182
Korvauskulut	-791	-777	-996	-978
Liikekulut	-191	-189	-197	-223
Vakuutustekninen kate	-138	-74	-200	-19
Sijoitustuotot/kulut	141	153	160	302
Muut tuotot/kulut	-12	1	-3	1
Osuus osakkuusyriksistä	17	8	32	1
Liikevoitto tai -tappio	8	88	-10	285
Tasoitumäärän muutos	45	-35	83	-155
Arvonkorotukset/oikaisut	-6	0	0	0
Voitto ennen satunnaiseriä	47	53	73	130
Satunnaiset tuotot	121	23	47	0
Satunnaiset kulut	-125	-10	-48	-2
Voitto ennen varauksia ja veroja	44	66	72	129

TUNNUSLUVUT

Mmk	1995	1996	1997	1998
Liikevaihto	Mmk 1186	1199	1314	1660
Kokonaisvakuutusmaksutulo	Mmk 935	988	1092	1274
Liikevoitto tai -tappio	Mmk 8	88	-10	285
liikevaihdosta	% 0,7	7,3	-0,8	17,2
Vahinkosuhte	% 93,7	87,1	100,4	82,6
Liikekulusuhde	% 22,7	21,2	19,8	18,9
Yhdistetty kulusuhde	% 116,3	108,3	120,1	101,4
Toimintapääoma	Mmk 321	446	572	923
Tasoitusmäärä	Mmk 532	567	460	615
Vakavaraisuuspääoma	Mmk 853	1013	1032	1538
vastuuvelasta	% 48,7	55,0	48,1	66,5
Vastuunkantokyky	% 101,0	113,5	103,9	130,1

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Liikevaihto	Vakuutusmaksutuotot ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta + sijoitustoiminnan tuotot + muut tuotot + myynnin yhteydessä realisoituneet tuloutetut arvonkorotukset.
Liikevoitto tai -tappio	Voitto tai tappio ennen tasoitusmäärän muutosta, sijoitusten arvonkorotuksia ja niiden oikaisua, satunnaiseriä, varauksia ja veroja.
Kokonaisvakuutusmaksutulo	Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta ja luottotappioita.
Vahinkosuhte	Korvauskulut/Vakuutusmaksutuotot. Tuloslaskelman nimikkeiden mukainen suhdeluku.
Liikekulusuhde	Liikekulut/Vakuutusmaksutuotot. Tuloslaskelman nimikkeiden mukainen suhdeluku.
Yhdistetty kulusuhde	Vahinkosuhte + liikekulusuhde.
Toimintapääoma	Se määrä, jolla vakuutusyhtiöiden varojen katsotaan ylittävän velat. Toimintapääomaan luettavat omaisuserät on säädetty asetuksella.
Tasoitusmäärä	Runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu varaus.
Vakavaraisuuspääoma	Toimintapääoma + tasoitusmäärä.
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvelasta	Vakavaraisuuspääoma/(Vakuutusmaksuvastuu + korvausvastuu). Vastuuvelkaan ei sisällytetä tasoitusmäärää. Vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.
Vastuunkantokyky	Vakavaraisuuspääoma/Vakuutusmaksutuotot. Vakuutusmaksutuotot on tuloslaskelman nimikkeen mukainen.

Risto Kausto
Toimitusjohtaja

Kilpailu lisääntyy mutta kenen eduksi?

Työeläkeyhtiön tehtävänä on huolehtia työeläkelakien mukaisen eläketurvan toimeenpanosta ja hoitaa eläketurvaa varten kerättyjä varoja vakuutetun edut turvaavalla tavalla. Kilpailun lisääntyessä saattaa eläkkeensaajien ja eläkettä tai kuntoutusta hakevien palvelu ja palvelujen kehittäminen kuitenkin jäädä vähemmälle huomiolle. Näin ei saa käydä, vaikka palveluun ja sen kehittämiseen käytetyt markat eivät näkyisikään maksutulolla mitatun markkinaosuiden kasvuna.

ELÄKE - FENNIA

Toimitusjohtajan katsaus

Eläke-Fennian toiminta käynnistyi virallisesti 1.7.1998. Fennia-ryhmän aktiivinen rakentaminen alkoi, kun Eläke-Varma, Eläke-Sampo, Sampo ja Yrittäjien Fennia 6.11.1997 allekirjoittivat työeläke- ja henkivakuutusyhtiöitä koskevan rakennejärjestelysopimuksen. Sopimuksen seurauksena noin 70 prosenttia Eläke-Varman vakuutuskannasta ja sen katteena olevasta varallisuudesta siirtyi Varma-Sammon nimellä toimintaansa jatkavaan Eläke-Sampon ja noin 30 prosenttia jäi Eläke-Fenniaksi nimensä muuttaneeseen Eläke-Varmaan.

Vakuutetut mukaan osakkaiksi

Rakennejärjestelyn yhteydessä yhtiöjärjestystä muutettiin siten, että jokaisen voimassa olevan TEL-perusvakuutuksen vakuutetut tulivat kollektiivisena ryhmänä yhtiön osakkaiksi.

Uudistus on periaatteellisesti merkittävä. Eläke-Fennia on keskinäinen yhtiö, mikä tarkoittaa sitä, että omistajan ääntä yhtiössä käyttävät perinteisesti vakuutusnottajat ja takuusuuden omistajat. Nyt yhtiön osakkuuden saivat myös TEL-vakuutetut työntekijät, jotka yhdessä työnantajan kanssa kustantavat eläketurvan. Vakuutetuilla on ensimmäisen kerran mahdollisuus osallistua yhtiökokoukseen tämän vuoden toukokuussa.

Kilpailua lisää - peruspalvelun tasoa vaarantamatta

Tärkeimmäksi eläkeyhtiöiden väliseksi kilpailukeinoksi ovat nousseet sijoitustuottojen ylijäämiin perustuvat vakuutusmaksualennukset eli hyvitykset. Toisen eläkeyhtiön parempi tuotto antaa kuitenkin harvoin markkamääräisesti suuremman hyvityksen vakuutusnottajalle, jonka vakuutus on ollut jo vuosia samassa yhtiössä ja joka pois siirtessään menettää kertyneeseen rahastoonsa perustuvan hyvityksen.

Uudessa yhtiössä vastuuvetäjä eli rahasto-osuuden kartuttaminen alkaa alusta.

Parannuskeinoksi on ehdotettu muutosta, jonka mukaan aikaisemmasta eläkeyhtiöstä maksettaisiin hyvitystä vakuutusnottajalle sinne kertyneen rahaston perusteella, vaikka vakuutus jatkuu toisessa eläkelaitoksessa. Tämän ja monien muiden vaihtoehtojen käyttökelpoisuutta pohditaan parhaillaan sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskityksen työllä ja terveysministeriön käynnistämän työeläkejärjestelmän kilpailu- ja selvityksen yhteydessä. Selvitys valmistuu vuoden 1999 loppuun mennessä.

Toisen vakuutusmaksualennusten perustan - tosin sijoitusten tuottoa olennaisesti pienemmän - muodostaa niin sanottu hoitokustannusyliäämä. Sitä syntyy, jos vakuutusmaksuun sisältyvä hoitokustannusosa on suurempi kuin yhtiön lähinnä vakuutusten ja eläkkeiden hoidosta aiheutuneet liikekulut.

Hoitokustannusyliäämää näyttää nykyisin syntyvän erityisesti niissä eläkeyhtiöissä, joiden vakuutusnottajien suurten vakuutusten suhteellinen osuus on suuri. Siksi olisikin syytä selvittää, vastaako laskuperusteen hoitokustannusosan rakenne erilaisten yhtiöiden tarpeita. Kilpailu lisääntyy. Sen tulisi tapahtua siten, että toimintaolosuhteet pysyvät eri tyypisillä ja eri kokoisilla eläkelaitoksilla tasavertaisina eikä eläkelaitosten lakisääteinen palvelutehtävä vaarannu.

Työeläkejärjestelmän sijoitustoiminta sopeutuu muutoksiin

Kuluvalla vuosikymmenellä eläkeyhtiöiden sijoitusympäristö on muuttunut ratkaisevasti. Sijoitustoi- minnassa keskeinen takaisinlainaus on suurelta osin korvautunut valtion joukkovelkakirjalainoilla. Jatkossa sijoitukset suuntautuvat aikaisempaa riskipitoisempiin kohteisiin.

■ Pk-yritykset hyötyvät omasta työeläkeyhtiöstään asiakas-hyvityksinä, joita Eläke-Fennia jakaa 94 miljoonaa markkaa vuodelta 1998.

Näin pyritään varojen parempaan tuottoon pitkällä aikavälillä ja tätä kautta vakuutettujen etujen mahdollisimman hyvään turvaamiseen.

Riskipitoisempiin sijoituksiin antavat mahdollisuuden eläkeyhtiöiden muuttuneet toimintapäöman kartuttamissäännökset, joiden perusteella yhtiöt ovat voineet lisätä toimintapäömaansa osalla vastuuelan korkotuottoa. Sijoitustoiminnan puskurina toimivaa pääömaa kartutetaan kuluva vuoden loppuun saakka ja lisäyksen yhteismäärä tulee olemaan koko työeläkejärjestelmässä noin 9 miljardia markkaa.

Uusi toimintapäömarakenne hyödyttää järjestelmää vain, kun pidetään tiukasti kiinni tavoitteesta kasvattaa vastuuelalle hyvitetävää korkoa pitkällä aikavälillä. Tästä syystä niin kutsutun laskuperustekoron oikean tason hakeminen on olennaisen tärkeää koko työeläkejärjestelmää ajatellen. Tehtävä on vaikea hajasijoitetussa järjestelmässä, jossa eläkelaitosten sijoitusstrategiat saattavat poiketa paljonkin toisistaan.

Tästä hyvä jatkaa

Takanamme on poikkeuksellinen vuosi. Vuoden 1998 kevät ja kesä olivat kiivaan rakentamisen aikaa. Yhtiössämme hoidettiin tavalliseen tapaan asiakaskunnan vakuutukset ja niihin liittyvät korvaukset - eli tehtiin eläkeyhtiön perustyötä - ja samaan aikaan valmistauduttiin kesän kannanjakoon. Suuri muutos sujui hyvin ja sekä vakuutusten hoito että eläkkeiden maksu jatkuivat häiriöttä.

Kun vuosi on päättynyt, voin todeta, että kaikki Eläke-Fennian perustoinnot ovat kunnossa ja tulos ensimmäiseltä vuodelta kaikilta osin tavoitteiden mukainen. Eläke-Fennian sijoituspolitiikan pitkän ajan tavoitteena on tasainen hyvityskehitys. Vuosi 1998 antoi tälle linjaukselle hyvät lähtökohdat, sillä hyvityksiä

jaetaan asiakkaille 94 miljoonaa markkaa. Samalla vahvistettiin yhtiön toimintapäömaa sijoitustoiminnan ylijäämästä 169 miljoonalla markalla. Koska muun muassa kannanjako teki vuodesta monella tapaa poikkeuksellisen, liikekulut ylittivät niihin varatun vakuutusmaksun hoitokustannusosan. Tavoitteena on puristaa liikekulut nopealla aikavälillä hoitokustannusosan puitteisiin.

Kulunut vuosi asetti yhtiömme henkilökunnan monessa suhteessa tiukoille. Kiitän heitä asiantuntevasta työpanoksesta, venymisestä paineiden alla ja sitoutumisesta yhtiömme toimintaan. Asiakkaitamme ja sidosryhmiämme kiitän yhtiötämme koh-

taan osoitetusta luottamuksesta ja aktiivisesta osallistumisesta pk-sektorin oman työeläkeyhtiön synnyttämiseen ja kehittämiseen.

Saadaksemme toimintamme vastamaan toimintaympäristömme tarpeita aloitimme viime syksynä Eläke-Fennian kehittämisohjelma 2000+:n. Sen tavoitteena on löytää parhaat mallit muun muassa asiakaspalvelulle ja yhteistyölle Fennia-ryhmässä. Uskon, että jo tänä vuonna pystymme tarjoamaan asiakkaillemme entistä parempaa palvelua sekä vakuutus- ja eläkeasioissa että uudistuvien rahoituspalvelujen alueella.

Risto Kausto

ELÄKE-FENNIAN HALLINTO

HALLINTONEUVOSTO

Markku Koskeniemi

yrittäjäneuvos
Tammerneon Oy,
Tampere,
puheenjohtaja

Eino Rajamäki

yrittäjäneuvos
Seinäjoen Varaosa-
keskus Oy,
Seinäjoki,
varapuheenjohtaja

Heimo Aho

toimitusjohtaja
SKS-teknikka Oy,
Vantaa

Veikko Ampuja

työnjohtaja
Teknisten Liitto TL ry,
Helsinki

Kaj Ericsson

toimitusjohtaja
Harry Schaumans Stiftelse,
Vaasa

Henry Fagerström

toimitusjohtaja
Oy BTL East Ab,
Helsinki

Ernst Gylfe

toimitusjohtaja
Helsingin
Villakehräämö Oy,
Helsinki

Tauno Jalonen

johtaja
Suomen Yrittäjät ry,
Helsinki

Pentti Jussila

toimitusjohtaja
Kuljetusliike I Lehtonen Oy,
Rovaniemi

Sirpa Järvinen

valokuvaalaborantti
Teknisten ja Erikoisammattien
Liitto ry TEKERI,
Helsinki

Jorma Kielemniva

toimitusjohtaja
Novo Group Oyj,
Helsinki

Nils Komi

1. sihteeri
Liikealan ammattiliitto ry,
Helsinki

Mirja-Leena Kullberg

toimitusjohtaja
Grünstein Product Oy,
Loviisa

Matti Kupiainen

talousneuvos
Rengasmestarit Ky/
Kumi-Helenius Oy,
Rovaniemi

Tapio Länamaa

toimitusjohtaja
Härmän Kuntoutuskeskus,
Ylihärnä

Markku Markkula

puheenjohtaja
Tekniikan Akateemisten
Liitto TEK,
Helsinki

Pertti Nordman

toimitusjohtaja
RTK-Palvelu Oy,
Rauma

Pentti Näreaho

metsäneuvos
Metsäalan Toimihenkilöliitto
METO ry,
Helsinki

Esa Ojala

teollisuusneuvos
Teho Filter Oy,
Sievi

Pirkko Oksa

puheenjohtaja
Tekstiili- ja Vaatetus-
työväen Liitto Teva ry,
Tampere

Björn Palm

toimitusjohtaja
Oy Backman-Trummer Ab,
Vaasa

Hannu Riihelä

toimitusjohtaja
Eiri Oy,
Lahti

Heikki Rinta-Rahko

toimitusjohtaja
Kurikan Keskus-Optiikka Ky,
Kurikka

Ensio Romo

toimitusjohtaja
Bestor Oy,
Lahti

Ritva Sjöholm

toimitusjohtaja
Suomen Yritysjuristit Oy,
Helsinki

Jukka Tikka

toimitusjohtaja
Länsi-Savo Oy,
Mikkeli

Timo Vallittu

puheenjohtaja
Kemianliitto ry,
Helsinki

Kalevi Vuorisalo

toimitusjohtaja
Teknikum Oy,
Vammala

HALLITUS

Eero Lehti

hallituksen puheenjohtaja
Taloustutkimus Oy,
Helsinki,
puheenjohtaja

Jalo Paananen

hallituksen puheenjohtaja
Eimo Oyj,
Lahti,
varapuheenjohtaja

Pertti Parmanne

osastopäällikkö
Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry,
Helsinki,
varapuheenjohtaja

Ilkka Joenpalo

puheenjohtaja
Tekniikan Akateemisten
Liitto TL ry,
Helsinki

Heikki Kauppi

toiminnanjohtaja
Tekniikan Akateemisten
Liitto TEK ry,
Helsinki

Olavi Nieminen

toimitusjohtaja
Finnsusp Oy Ab,
Lieto

Heikki Ropponen

johtaja
Palvelutyönantajat ry,
Helsinki

Seppo Saarelainen

hallituksen puheenjohtaja
Betonimestarit Oy,
Kuopio

Pekka Sairanen

toimitusjohtaja
Metsäpuu Oy,
Loimaa

Risto Kausto

toimitusjohtaja
Eläke-Fennia,
Helsinki

VARAJÄSENET

Kari Elo

toimitusjohtaja
Yrittäjien Fennia,
Helsinki

Jorma Kallio

puheenjohtaja
Hotelli- ja Ravintola-
henkilökunnan
Liitto HRHL ry,
Helsinki

Seppo Riski

johtaja
Teollisuuden ja
Työntantajain Keskusliitto,
Helsinki

TILINTARKASTAJAT

Risto Järvinen

Valvontatilintarkastaja
KHT

Kristian Hallbäck

Tilintarkastaja
KHT

VARATILINTARKASTAJAT

Per-Olof Johansson

KHT

Tomi Englund

KHT

ELÄKE-FENNIAN JOHTO

Risto Kausto

toimitusjohtaja

Lasse Heiniö

varatoimitusjohtaja,
toimitusjohtajan sijainen,
yhtiön vastuullinen aktuaari

Tarkko Jousi

varatoimitusjohtaja,
Fennia-ryhmän lakiasiat ja
strateginen suunnittelu

Eero Eriksson

johtaja,
sijoitustoiminta

Irmeli Heino

johtaja,
talous ja vakuutustekniikka

Jukka Vainio

johtaja,
tietohallinto, asiakasneuvonta,
työkyvyn hallinta

Helvi Leinonen

johtaja,
vakuutus- ja eläkepalvelut

Christer Klärich

johtaja,
Fennia-ryhmän henkilöstöhallinto

Outi Talvinen

johtaja,
Fennia-ryhmän viestintä

Jyri Tapper

johtaja,
Fennia-ryhmän kenttä

Seppo Mattila

ylilääkäri,
ratkaisu- ja kuntoutustoiminta,
lääketieteelliset asiat

ELÄKE-FENNIAN NEUVOTTELUKUNNAT

ELÄKE-FENNIAN
ELÄKEASIAIN
NEUVOTTELU-
KUNTA

Jukka Vainio
johtaja
Eläke-Fennia,
Helsinki,
puheenjohtaja

Jukka Karhu
asiamies
Palvelutyöntajat,
Helsinki

Pekka Kähkönen
johtaja
Tekniikan Akateemisten Liitto TEK ry,
Helsinki

Raimo Kärnä
työsuojelusihteri
Metallityöväen
Liitto ry,
Helsinki

Pekka Piispanen
suunnittelupäällikkö
Teollisuuden ja
Työnantajain
Keskusliitto,
Helsinki

Hannu Saimanen
sosiaalisihteri
Puu- ja erityisalojen
liitto ry,
Helsinki

Jorma Skippari
lakimies
Toimihenkilökeskus-
järjestö STTK ry,
Helsinki

Seppo Mattila
yllilääkäri
Eläke-Fennia,
Helsinki,
asiantuntijajäsen

ELÄKE-FENNIAN
VAKUUTETTUIJEN
NEUVOTTELU-
KUNTA

Vuokko Toivola
tarkastaja
Pola Oy,
Lappeenranta,
puheenjohtaja

Jouko Malinen
pääsuunnittelija
Novo Group Oyj,
Helsinki,
varapuheenjohtaja

Pertti Asikanius
konttorinhoitaja
Keski-Uusimaa Oy,
Sipoo

Taiju Eerikäinen
sairaanhoitaja
Hietalinnayhteisö,
Helsinki

Sinikka Hyyppä
varastotyöntekijä
Kokkolan
Halpa-Halli Oy,
Kokkola

Helena Joenkoski
tuotekokooja
Kempfi Oy,
Lahti

Toivo Juntunen
ostopäällikkö
Kempfi Oy,
Lahti

Seppo Kurki
faktori
Uusimaa Oy,
Porvoo

Eila Kurvinen
konttoristi
Länsi-Savo Oy,
Mikkeli

Maija Levonpää
puutyöläinen
Metsäpuu Oy,
Loimaa

Matti Lindgren
laadunohjaaja
Tunturi Oy,
Turku

Tuija Linna
toimitusvalvoja
Schenker-BTL Oy,
Helsinki

Mauri Nevalainen
tuotantotekniikan
päällikkö
Kempfi Oy,
Lahti

Heli Mäkinen
leipuri
Primulan
Leipomot Oy,
Helsinki

Seppo Mäkiranta
myyntipäällikkö
Novo Group Oyj,
Helsinki

Raimo Paavola
yhdistelmäajoneuvon
kuljettaja
Suomen
Kiitoautot Oy,
Helsinki

Juhani Parmonen
kiviyömiestä
Mittakivi Oy,
Juuka

Tom Roth
työnjohtaja
Suomen
Turistiauto Oy,
Helsinki

Ritva Sorkamo
osastopäällikkö
Novo Group Oyj,
Vaasa

Arvi Tuomarmäki
sähköasentaja
Oy Talmu Ab,
Salo

ELÄKE-FENNIAN
TYÖNANTAJIEN JA
YRITTÄJIEN NEU-
VOTTELUKUNTA

Juhani Enkovaara
toimitusjohtaja
Eho Oy,
Helsinki,
puheenjohtaja

Seppo Suuriniemi
toimitusjohtaja
Vammalan
Konepaja Oy,
Vammala,
varapuheenjohtaja

Rabbe Grönbloom
hallituksen
puheenjohtaja
Kotipizza Oyj,
Vaasa

Jarmo Halonen
toimitusjohtaja
Elecster Oyj,
Toijala

Björn Hartman
toimialajohtaja
Oy C. J. Hartman Ab,
Vaasa

Timo Hietala
toimitusjohtaja
TH-Laite Oy,
Rovaniemi

Reijo Jokela
toimitusjohtaja
Suomen Broiler Oy,
Masku

Tuomo Järvinen
toimitusjohtaja
Esski Oy,
Hollola

Kari Kaarnalahti
hallituksen
puheenjohtaja
SKS-tekniikka Oy,
Vantaa

Jouko Karttunen
toimitusjohtaja
Tiliaktiiva Oy,
Helsinki

Esko Kurvinen
toimitusjohtaja
Insinööritoimisto
Kurvinen Oy,
Oulu

Matti Lepistö
toimitusjohtaja
Viipurin Leipä Oy,
Helsinki

Martti Paunu
toimitusjohtaja
Väinö Paunu Oy,
Tampere

Arto Pohto
talousjohtaja
Lillbacka Oy,
Kauhava

Heikki Rinta-Rahko
toimitusjohtaja
Kurikan Keskus-
Optiikka Ky,
Kurikka

Pertti J. Siikarla
toimitusjohtaja
Yrittäjien
Oikeussuoja Oy,
Helsinki

Kari Sinkko
toimitusjohtaja
Kuljetusliike
E. Sinkko Oy,
Lappeenranta

Kaj Ström
toimitusjohtaja
Motoral Oy Ab,
Helsinki

Esko Torssonen
varatoimitusjohtaja
Suomen
Kiitoautot Oy,
Kuopio

Jaakko Valkamo
toimitusjohtaja
Primula Oy Ab,
Helsinki

Lennart Varjo
toimitusjohtaja
Oy Talmu Ab,
Salo

Reijo Vauhkonen
teollisuusneuvos
Tulikivi-konserni,
Juuka

Clas Wickholm
toimitusjohtaja
Accounting Services
Tilimatic Oy,
Helsinki

Arvo Viinonen
hallituksen
puheenjohtaja
Kojaltek-yhtiöt,
Teijo

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 1998

Yhtiön toiminnan kannalta vuoden 1998 tärkein tapahtuma oli pitkään vireillä olleen rakennejärjestelyn saattaminen loppuun.

Rakennejärjestelyä koskeva aiesopimus allekirjoitettiin yhtiön, Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sammon, Vakuutusosakeyhtiö Sammon ja Keskinäisen yhtiön Yrittäjainvakuutus-Fennian välillä 6.11.1997. Tässä sopimuksessa sovittiin aiotusta järjestelystä, jonka mukaan mm. yhtiön vakuutuskannasta osa luovutettiin Eläke-Sammolle, yhtiön omistus Eläke-Sammossa purettaisiin, yhtiön koko takuupääoman omistus siirrettiin Yrittäjain Fennialle ja yhtiön nimi muutettaisiin Keskinäiseksi vakuutusyhtiöksi Eläke-Fenniaksi. Lisäksi rakennejärjestelysopimus sisälsi suunnitelman Henkivakuutus-

osakeyhtiö Novaa koskevaksi järjestelyksi, jonka yhtenä osana oli Yrittäjain Fennian luopuminen Novan omistuksesta.

Yhtiön vakuutuskantaa koskeva järjestely tapahtui vakuutusyhtiölain 16 a -luvussa ja työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 §:ssä säädettyinä vakuutuskannan osan luovutuksena. Eläke-Varman ja Eläke-Sammon hallitukset laativat vakuutuskannan osan luovuttamista koskevan suunnitelman, joka allekirjoitettiin 26.2.1998. Molempien yhtiöiden yhtiökokoukset hyväksyivät suunnitelman 3.4.1998 pidetyissä varsinaisissa yhtiökokouksissa. Sosiaali- ja terveysministeriö antoi suosituksensa suunnitelmalle 25.5.1998. Vakuutuskannan osan luovutus tapahtui 1.7.1998.

Suunnitelman mukaan Eläke-Sammolle siirtyi noin 70 prosenttia Eläke-Varman vakuutuskannasta. Siirtyvään vakuutuskantaan kuului TEL:n ja YEL:n mukaisia perus- ja lisäeläkevakuutuksia, TEL:n lisäeläkevakuutuksiin liittyviä yksilöllisiä jatkovakuutuksia sekä mainittuihin vakuutuksiin liittyviä vapaakirja-eläkkeitä ja alkaneita eläkkeitä. Vakuutuskannan jaossa oli pääperiaatteena, että Eläke-Sammolle siirtyivät ne TEL-vakuutukset, joiden vakuutuksenottajilla oli lakisääteinen tapaturmavakuutus Sampo-konsernissa ja ne YEL-vakuutukset, jotka liittyivät edellä mainittuihin TEL-vakuutuksiin. Eläke-Varmaan jäävän eläkevastuun tuli kuitenkin olla vähintään 15 miljardia markkaa.

ELÄKE-FENNIALLE JÄÄNYT SEKÄ VARMA-SAMMOLLE LUOVUTETTU OMAISUUS JA VELAT

Omaisuus, Mmk	Eläke-Fennia	Varma-Sampo	Velat, Mmk	Eläke-Fennia	Varma-Sampo
Sijoitukset			Oma pääoma	103	0
Kiinteistösijoitukset	2 030	5 521			
Osakkeet ja osuudet	1 571	6 146	Varaukset	152	0
Joukkovelkakirjalainat	7 085	17 792			
Lainasaamiset	1 954	6 672	Vakuutustekninen vastuuvélka		
Muut sijoitukset	1 791	4 033	Vakuutusmaksuvastuu	10 241	28 415
	14 431	40 164	Korvausvastuu ¹⁾	5 177	13 047
				15 418	41 462
Vastuuvajaus	107	251	Velat	8	18
Saamiset			Saadut ennakot ja siirtovelat		
Vakuutusmaksusaamiset	235	28	Veronpidätys eläkkeistä	178	0
Kannansiirtosaaminen Eläke-Kansasta	327	-14	Velka vastuunjakoon	362	0
Muut saamiset	53	60	Muut siirtovelat	116	37
	615	74		656	37
Muu omaisuus	15	25	Velat yhteensä	16 337	41 517
Siirtosaamiset					
Korkosaamiset	306	776			
Saamiset vastuunjaosta	286	153			
Siirtyvät eläkkeet	153	0			
Muut siirtosaamiset	424	74			
	1 169	1 003			
Omaisuus yhteensä	16 337	41 517			

¹⁾ Luovutettua tasausvastuuta tarkistettiin vielä noin 5 miljoonalla markalla yhteisesti kustannettavien eläkkeiden vastuunjaon selvityä.

Yhtiön toiminimen muutos Keskinäiseksi vakuutusyhtiöksi Eläke-Fenniaksi ja Eläke-Sammon muutos Keskinäiseksi eläkevakuutusyhtiöksi Varma-Sammoksi tulivat voimaan 1.7.1998, jolloin yhtiöjärjestyksen muutokset rekisteröitiin.

Siirtyvän vastuuvelan katteeksi siirrettiin erilaista varallisuutta, mm. vakuutusmaksulainoja, sijoituslainoja, kiinteistöjä ja kiinteistöosakkeita, muita osakkeita, joukkovelkakirjoja, rahaa ja saamisia. Lisäksi yhtiön lähes koko käyttöomaisuus siirtyi Varma-Sammolle lukuun ottamatta omaisuutta, joka oli välttämätön Eläke-Fennian toiminnan häiriöttömän jatkumisen kannalta.

Siirtyvän varallisuuden määrittelyssä oli periaatteena, että luovutettavan ja jäävän vastuuvelan katteen rakenteet ja kokonaistuotto sekä tuotto-odotukset olivat mahdollisimman samanlaiset. Tällä pyrittiin turvaamaan kannanosien tasapuolinen kohtelu ja se, että yhtiöt ovat lähtökohdiltaan elinkelpoiset ja kilpailukykyiset.

Kannanluovutussuunnitelman mukaisesti toimintapääoman suhde varsinaiseen vastuuvelkaan tuli olla sama sekä luovutettavassa että jäävässä kannassa. Järjestely toteutettiin vakuutuskannan osan luovutuksena ja sen takia siirtyvän kannan osuus toimintapääomasta sisältyy lähes kokonaan osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen. Oheisessa taulukossa on esitetty vakavaraisuuden jakautuminen kannanosissa luovutushetkellä.

Muilta osin rakennejärjestely yhtiön osalta toteutettiin siten, että Yrittäjien Fennia osti Suomen Vakuutus Osakeyhtiöltä sen omistaman osan Eläke-Varman takuupääomasta, jolloin yhtiön koko takuupääoma on Yrittäjien Fennian omistuksessa. Vastaavasti Eläke-Fennia omistaa kokonaan Yrittäjien Fennian takuupääoman.

TOIMINTAPÄÄOMA, MMK

	Eläke-Fennia	Varma-Sampo
Oma pääoma	103	0
Varaukset	152	0
Arvostuserot	1 706	0
Osittamaton lisävakuutusvastuu	759	6 509
Muut erät	-1	49
Toimintapääoma yhteensä	2 719	6 558
Toimintapääoma % vastuuvelasta	19,6%	19,6%

Vakuutetut mukaan yhtiön osakspiiriin

Rakennejärjestelyyn liittyen yhtiöjärjestystä muutettiin siten, että kunkin yhtiössä voimassa olevan TEL-perusvakuutuksen vakuutetut tulivat kollektiivisena ryhmänä yhtiön osakkaiksi.

Kysymyksessä on merkittävä periaatteellinen uudistus. TEL-vakuutuksen ottaneet työnantajat ja YEL-vakuutuksen ottaneet yrittäjät ovat perinteisesti olleet yhtiön osakkaita. Nyt sovittiin, että yhtiön osakkuus annetaan myös TEL-vakuutusten piiriin kuuluville vakuutetuille, jotka yhdessä työnantajan kanssa kustantavat eläketurvan.

Osakkuus on toteutettu siten, että jokaisen TEL-vakuutuksen vakuutetuilla on oikeus valita keskuudestaan edustaja yhtiökokoukseen käyttämään äänioikeutta. Kunkin TEL-vakuutuksen äänimäärä jaetaan vakuutuksenottajan ääniin ja vakuutettujen edustajan ääniin jakamalla vakuutuksen kokonaisäänimäärä TEL:n työnantajan ja työntekijän keskimääräisen maksuprosentin mukaisessa suhteessa. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että vakuutettujen osuus on noin 22 prosenttia vakuutuksen kokonaisäänimäärästä.

Vakuutuskanta

Vuoden 1998 lopussa Eläke-Fenniaassa oli vakuutettuna 111 460 henkilöä. TEL-perusvakuutuksia oli 14 450 kappaletta ja niiden piiriin kuului 92 900 vakuutettua. TEL-lisäeläkevakuutuksia oli 140 kappaletta ja niiden piiriin kuului 2 600 vakuutettua. YEL-vakuutettuja oli vuoden lopussa 18 560 henkilöä.

Vakuutusmaksutulo

Yhtiön kokonaismaksutulo vuonna 1998 oli 5 960 miljoonaa markkaa. Tästä TEL-vakuutusten osuus oli 5 643 miljoonaa markkaa ja YEL-vakuutusten 317 miljoonaa markkaa. Eläke-Fenniaan jääneen vakuutuskannan osalta maksutuloa kertyi vuoden aikana 2 694 miljoonaa markkaa, josta TEL-maksuja oli 2 393 miljoonaa markkaa ja YEL-maksuja 301 miljoonaa markkaa. Luottotappiot vakuutusmaksusäämisistä olivat 32 miljoonaa markkaa. Tuloslaskelman mukainen vakuutusmaksutulo oli 5 924 miljoonaa markkaa.

Eläkkeet

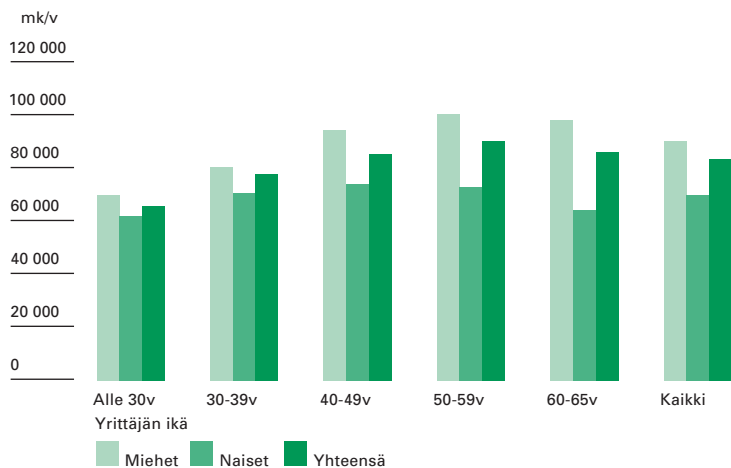
Vuoden 1998 aikana käsiteltiin 9 894 eläkehakemusta, jotka liittyivät Eläke-Fenniaan jääneeseen vakuutuskannan osaan. Tähän määrään sisältyvät 5 434 uuden eläkehakemuksen lisäksi muun muassa määrällä aikaisen eläkeoikeuden jatkohakemukset, työkyvyttömyysasteen muutoshakemukset, uudet yhteensovitukset ja edunsaajamuutokset.

Eläkkeensaajia oli vuoden 1998 lopussa 63 637 henkilöä. Vuoden 1998 aikana eläkkeitä maksettiin kaikkiaan 5 287 miljoonaa markkaa. Vuoden päättyessä eläkkeitä maksettiin noin 210 miljoonaa markkaa kuukaudessa. Eläkkeitä maksetaan 31 eri maahan.

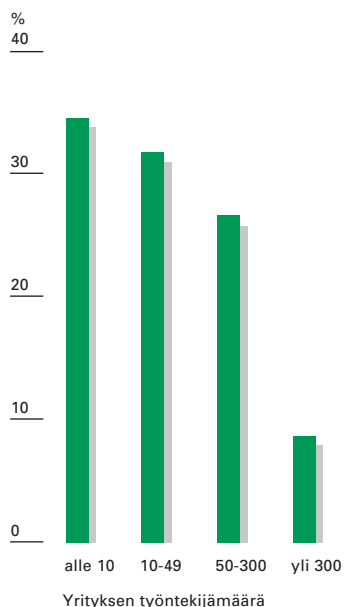
Kuntoutus ja työkyvyn ylläpito

Eläkejärjestelmän uudistusten myötä kuntoutuksesta on tullut yhä tärkeämpi osa eläkelaitosten toiminnasta.

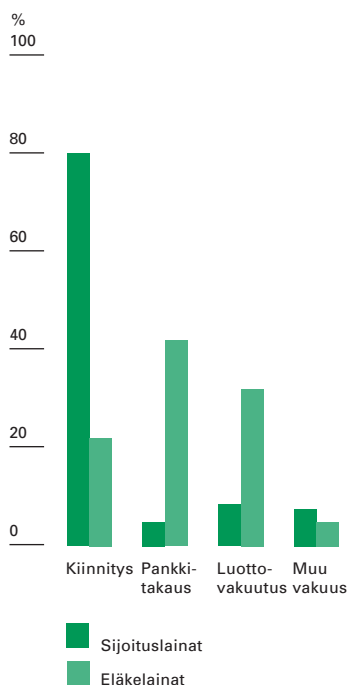
KESKIMÄÄRÄINEN YEL-TYÖTULO IÄN MUKAAN 1998

TEL-VAKUUTETUT YRITYKSEN KOON MUKAAN 1998

LAINAT VAKUUDEN MUKAAN 31.12.1998

taa. Eläkelaitokset tukevat pääasias-
sa ammatillista kuntoutusta. Se voi
tarkoittaa työkokeilua omalla työ-
paikalla, lyhyttä kurssitusta tai sitten
kokonaan uudelleen koulutusta.

Kuntoutusta voidaan tukea kuntou-
tusrahalla silloin, kun hakija ei vielä
ole työkyvytön, mutta hänellä on
sairaus, joka aiheuttaa työkyvyttö-
myyden uhan. Yhtiö maksoi vuonna
1998 kuntoutusetuuksia 232 kun-
toutujalle.

Eläke-Fennia osallistuu työntekijöi-
den ja yrittäjien työkyvyn ylläpito-
toimintaan tiedotuksen, koulutuk-
sen ja yhteistyön kautta. Yhteistyö
on jo käynnistetty noin 30 yrityksen
kanssa. Lisääntyvä työkyvyn ylläpi-
tointi yrityksissä tukee myös
Eläke-Fennian ammatillisia kuntou-
tustavoitteita, koska tällä tavoin
kuntoutusta tarvitsevat työntekijät
tulevat toiminnan piiriin riittävän
varhain.

Sijoitustoiminta

Eläke-Fennian sijoitusomaisuuden
tuottorakenne ja toimintapääoma
olivat kannanjoon jälkeen samalla
tasolla kuin Eläke-Varmassa ennen
kannanjakoa. Vakavaraisuus oli
kannanjakohetkellä hyvä. Yhtiön
riskinkantokyky ei muuttunut 1.7. -
31.12.1998 välisenä aikana huolimatta
osakemarkkinoiden epävakaisuus-
desta loppuvuonna.

Osakesijoituksia pyrittiin muutta-
maan siten, että uudet sijoitukset
kohdistuivat yrityksiin, joiden tulok-
sentekokyky ei arvella olevan voi-
makkaasti riippuvainen suhdanne-
sykleistä. Niin sanottuihin syklisiin
toimialoihin suhtauduttiin varovai-
sesti. Suurimmat osakesijoitukset
tehtiin kotimaassa Sonera-yhtymä
Oyj:n ja Fortum Oyj:n osakkeisiin.
Muutoin uusia osakesijoituksia
tehtiin lähinnä Eurooppaan. Tällä
pyritään tasapainottamaan osake-
salkkua ja hajauttamaan sijoituksia
toimialoille, jotka Suomessa ovat
aliedustettuja. Tavoitteena on koko

osakesalkun vuotuisen tuoton vaihtelun pienentäminen kansainvälisellä hajautuksella sekä toimiala- ja yritysrisikin hajauttamisella.

Myös joukkovelkakirjalainasijoitusta hajautettiin Eurooppaan. Lisäksi sijoitettiin yritysten liikkeeseen laskemiin joukkovelkakirjalainoihin. Pääosa joukkovelkakirjalainasijoituksista on kuitenkin edelleen valtion obligaatioissa.

Asiakasrahoitustoiminnassa keskityttiin valmiuksien kehittämiseen. Asiakasrahoituksessa ovat tärkeimpiä takaisinlainat ja sijoituslainat, joiden muuttuminen markkinaehtoisiksi tarjoaa yrityksille varteenotettavan rahoitusvaihtoehdon. Muuttuneen lainsäädännön myötä uusien rahoitustuotteiden, lähinnä välirahoituksen ja oman pääoman ehtoisen rahoituksen kehittämistä jatketaan edelleen.

Kiinteistömarkkinoiden kehitys jatkui suotuisana. Tyhjänä olevien tilojen määrä oli vuoden vaihteessa alle 2 % koko Eläke-Fennian kiinteistökannasta. Yhtiölle valmistui loppuvuonna pääkaupunkiseudulle

kaksi asuintalokohdetta ja Vantaalle kaksi toimistokiinteistöä. Eläke-Fennian uuden pääkonttorikiinteistön peruskorjaus aloitettiin syksyllä. Vuoden vaihteessa aloitti toimintansa Kiinteistö-Fennia Oy, jonka vastuulla on koko Fennia-ryhmän kiinteistöjen ylläpitotoiminta.

Sijoitustoiminnan nettotuotot ennen veroja olivat 6 408 miljoonaa markkaa. Myyntivoittoa kirjattiin joukkovelkakirjalainoista 129 miljoonaa markkaa ja osakkeista 441 miljoonaa markkaa. Lisäksi kannanluovutuksesta tuloutui myyntivoittoa 4 255 miljoonaa markkaa. Arvon-

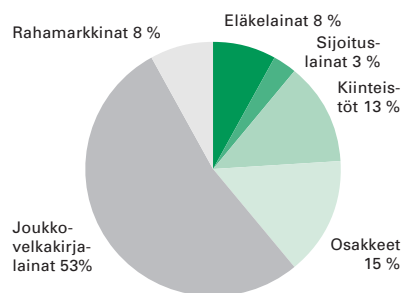
VASTUUVELKA 31.12.1998, MMK

Vakuutusmaksuvastuu		
Vastaiset eläkkeet	9 580	
Ositettu lisävakuutusvastuu	141	
Osittamaton lisävakuutusvastuu	953	
		10 673
Korvausvastuu		
Alkaneet eläkkeet	4 609	
Tasotusvastuu	881	
		5 490
Yhteensä		16 163

VASTUUVELKAA KATTAVA OMAISUUS KÄYVIN ARVOIN 31.12.1998

	Mmk	Prosenttia bruttovastuuvelasta
1. Velkasitoumukset, joilla voidaan kattaa vastuuvelan koko määrä	11 967	74,0
2. Velkasitoumukset, joilla yhteensä voidaan kattaa enintään puolet vastuuvelan bruttomäärästä	83	0,5
3. Osakkeet, osuudet, sitoumukset ja velkasitoumukset, joilla yhteensä voidaan kattaa enintään puolet vastuuvelan bruttomäärästä	2 536	15,7
4. Kiinteistöt ym., joilla voidaan kattaa 40 % vastuuvelan bruttomäärästä	2 232	13,8
5. Kiinteistöt ym. ja velkasitoumukset, joissa vakuutena kiinteistöt ym., joilla yhteensä voidaan kattaa 70 % vastuuvelan bruttomäärästä	690	4,3
6. Muu omaisuus, jolla yhteensä voidaan kattaa enintään 25 % vastuuvelan bruttomäärästä	23	0,1
7. Lakisääteisen eläkevakuutuksen osalta ministeriön hyväksymät muut erät	466	2,9
8. Ministeriön määrääjäksi hyväksymät muut erät	0	0
Vastuuvelkaa kattava omaisuus yhteensä	17 997	111,3

OMAISUUSJAKAUMA JA ARVOSTUSEROT 31.12.1998

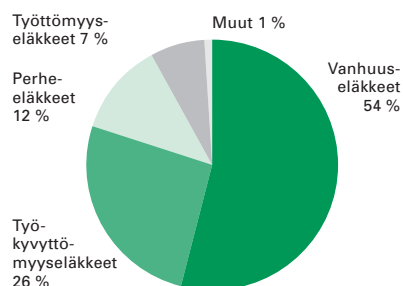
Käyvät arvot, Mmk

Eläkelainat	1 284
Sijoituslainat	500
Kiinteistöt	2 209
Osakkeet	2 523
Joukkovelkakirjalainat	9 231
Rahamarkkinat	1 342
Yhteensä	17 088

Arvostuserot, Mmk

Kiinteistöt	169
Osakkeet	716
Joukkovelkakirjalainat	844
Rahamarkkinat	10
Yhteensä	1 739

MAKSETTAVAT ELÄKKEET MARKKAMÄÄRÄN MUKAAN 31.12.1998

alennuksia kirjattiin osakkeista 118 miljoonaa markkaa ja kiinteistöistä 59 miljoonaa markkaa. Aikaisempina vuosina tehtyjä osakkeiden arvonalennuksia palautui tuottoihin 25 miljoonaa markkaa. Myyntitappioita kirjattiin joukkovelkakirjalainoista 11 miljoonaa markkaa. Sijoitusten arvonorotusten oikaisuja kirjattiin 4 miljoonaa markkaa. Sijoitustoiminnan tuottojen muodostumista esitetään tarkemmin kertomuksen lopun yritysanalyysissä.

Kokonaisliikekulut

Kokonaisliikekulut vuodelta 1998 olivat 185 miljoonaa markkaa, josta sijoitustoiminnan osuus oli 24 miljoonaa markkaa. Liikekuluihin sisältyi rakennejärjestelyyn liittyviä kuluja noin 10 miljoonaa markkaa. Kokonaisliikekuluihin sisältyi käyttöomaisuuden poistoja 6 miljoonaa markkaa, josta sijoitustoiminnan osuus oli 1 miljoonaa markkaa. Hoitokustannusosaa kertyi koko vuodelta 167 miljoonaa markkaa, jolla kustannettiin muita kuin sijoitustoiminnan kuluja 156 miljoonaa markkaa.

Yhtiön palveluksessa oli vuonna 1998 keskimäärin 310 henkilöä ja 1.7. - 31.12. välisenä aikana keskimäärin 193 henkilöä. Vuoden 1998 lopussa palveluksessa oli vakinaisessa työsuhteessa 196 henkilöä. Yhtiö maksoi palkkoina ja palkkioina 58 851 414 markkaa. Tästä hallinto-neuvoston, hallituksen ja toimitusjohtajan osuus oli 2 367 171 markkaa sekä muun henkilöstön osuus 56 484 243 markkaa.

Vastuuelka ja sen kate

Eläke-Fennian vastuuelka oli vuoden 1998 lopussa 16 163 miljoonaa markkaa. Vastuuelka on katettu sosiaali- ja terveysministeriön määräysten ja kateasetuksen mukaisesti. Luetteloitua katetta oli 17 997 miljoonaa markkaa.

Vakavaraisuus

Toimintapääoman määrä vuoden lopussa oli 2 913 miljoonaa markkaa eli 19,7 prosenttia vastuuelasta. Arvostuserojen osuus toimintapääomasta oli 1 739 miljoonaa markkaa. Osittamattoman lisäakuutusvastuun määrä vuoden lopussa oli 953 miljoonaa markkaa. Toimintapääoma oli tavoitevyöhykkeellä.

Tilikauden tulos

Eläke-Fennia siirsi 94 miljoonaa markkaa palautettavaksi TEL-vakuutusentajille vakuutusmaksualennuksina ja 5 405 miljoonaa markkaa osittamattomaan lisäakuutusvastuuseen. Tästä rahastokoron ja laskuperustekorona erotusta vastaava osuus oli 681 miljoonaa markkaa. Kannanluovutuksessa siirrettiin kuitenkin osittamattomasta lisäakuutusvastuusta Varma-Sammolle 6 509 miljoonaa markkaa.

Tuloslaskelma osoittaa 4 071 204,00 markan ylijäämää.

Hallituksen ehdotus voiton käytöstä

Hallitus ehdottaa, että tilikauden ylijäämästä 4 071 204,00 markkaa maksetaan takuupääomalle korkoa 5,5 prosenttia eli yhteensä 550 000,00 markkaa ja siirretään vapaaseen omaan pääomaan 3 521 204,00 markkaa.

Eläke-Fennian konserni

Eläke-Fennian konserniin kuului vuoden 1998 lopussa tytär- ja osakkuusyhtiöinä 67 asunto- ja kiinteistöyhtiötä. Vuoden 1999 alusta toimintansa aloitti Kiinteistö-Fennia Oy, joka on Eläke-Fennian tytäryhtiö. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia on Eläke-Fennian osakkuusyhtiö.

Konsernitiilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmää käyttäen.

Tällöin muodostunut konserniaktiiva on kohdistettu kiinteistöihin. Konserniaktiivasta on tehty kiinteistöjen käyttöaikaa vastaava suunnitelman mukainen 5 miljoonan markan suuruinen poisto. Vastaavasti syntyntä konsernireserviä on tuloutettu 0,8 miljoonaa markkaa. Konsernin tilikauden tappio oli 9 409 589,29 markkaa ja konsernin oma pääoma oli 58 697 747,45 markkaa. Konsernissa tehtiin poistoja yhteensä 67 miljoonaa markkaa.

Tulevaisuuden näkymät

Työeläkejärjestelmässä siirrytään yhteisen suunnitelman mukaisesti euroon vuoden 2002 alusta. Euron käyttöönotto on jo näkynyt vuoden 1999 alusta lukien sijoitustoiminnassa, erityisesti arvopaperisijoituksissa. Osake- ja johdannaismarkkinat on noteerattu euroissa vuoden 1999 alusta, jolloin pörssin kaupankäyntijärjestelmä siirtyi käyttämään euroa. Vakuutusjärjestelmissä on vuoden 1999 alusta valmistauduttu ottamaan vastaan asiakkaiden euromääräiset ilmoitukset, vaikka vuoden 1998 vuosi-ilmoitus onkin vielä tehtävä markoissa. Korvausjärjestelmissä euro on tarkoitus huomioida vuonna 2001, jolloin asiakkaille annettavat tulosteet sisältävät sekä markkoja että euroja.

Vuosituhanen vaihe edellyttää valmistautumista atk-puolella. Suurin työosaa on eläkevakuutuksen perustietojärjestelmiin tehtävissä muutoksissa. Muutostyöt saatiin päätökseen vuoden 1998 loppuun mennessä, ja kevään 1999 aikana järjestelmiä koekäytetään.

Eläke-Fennia on linjannut tulevia toimintatapojaan syksyllä käynnistyneen Eläke-Fennian kehittämissuunnitelman yhteydessä. Yhtiön tavoite on olla aktiivinen työeläkejärjestelmän kehittäjä, joka tuo eri yhteyksissä esiin asiakkaiden erityis-

tarpeet. Sijoitustoiminnassa tavoitteena on olla eturivissä sijoitustoiminnan nettotuotoilla mitaten. Hyvitysten osalta linjana on tasainen ja kilpailukykyinen hyvityskehitys.

Yhtiön hallinto ja johto

Rakennejärjestelyyn liittyen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä yhtiön toimiva johto vaihtuivat kokonaan hallintoneuvoston paria jäsentä lukuun ottamatta. Muutokset tulivat voimaan 1.7.1998. Hallintoneuvoston jäsenistön osalta toteutettiin aikaisemmin tehty yhtiöjärjestyksen muutos, jolla jäsenmäärä aleni 28 jäseneseen. Hallitukseen valittiin 10 jäsentä, joista kuusi edustaa työmarkkinajärjestöjä. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin yrittäjäneuvos Markku Koskenniemi ja varapuheenjohtajana jatkaa yrittäjäneuvos Eino Rajamäki. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin hallituksen puheenjohtaja Eero Lehti ja varapuheenjohtajiksi hallituksen puheenjohtaja Jalo Paananen ja osastopäällikkö Pertti Parmanne.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi 1.7.1998 asti filosofian maisteri, SHV Paavo Pitkänen ja sen jälkeen filosofian maisteri, SHV Risto Kausio. Varatoimitusjohtajaksi ja toimitusjohtajan sijaiseksi valittiin 1.7.1998 alkaen filosofian maisteri, SHV Lasse Heiniö, joka valittiin myös yhtiön vakuutusyhtiölain mukaiseksi vakuutusmatemaatikoksi. Yhtiön toiseksi varatoimitusjohtajaksi valittiin oikeustieteen lisensiaatti, varatuomari Tarkko Jousi.

HALLINTONEUVOSTO
1.1.1998 – 30.6.1998

Ahlström Krister
vuorineuvos
A.Ahlström Osakeyhtiö
puheenjohtaja

Härmälä Jukka
vuorineuvos
Enso Oyj
varapuheenjohtaja

Juusela Jyrki
vuorineuvos
Outokumpu Oyj
varapuheenjohtaja

Rajamäki Eino
yrittäjäneuvos
Seinäjoen Varaosakeskus Oy
varapuheenjohtaja

Berg Seppo
talouspäällikkö
Metallityöväenliitto ry

Björnberg Fredrik
hallituksen puheenjohtaja
Myllykoski Oy

Danielsson Hans Olof
varatoimitusjohtaja
Oy Karl Fazer Ab

Ekström Anne (3.4.1998 asti)
palkanlaskija
Lohja Rudus Oy Ab

Granhölm Martin (3.4.1998 asti)
varatoimitusjohtaja
UPM-Kymmene Oyj

Hartwall Erik
konsernijohtaja
Oy Hartwall Ab

Heiniö Ari
toimitusjohtaja
Oyj Stockmann Abp

Huttunen Matti
työsuojelusihteri
Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry

Isokangas Erkki
toimitusjohtaja
Saariainen Oyj

Karinen Heimo
vuorineuvos
Kemira Oyj

Kauppi Heikki
toiminnanjohtaja
Tekniikan Akateemisten
Liitto TEK ry

Koskinen Seppo
pääluottamus mies
Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry

Lahti Jere
pääjohtaja
Suomen Osuuskauppojen
Keskuskunta SOK

Lehti Taisto
toimitusjohtaja
Oy Odensö Ab

Matsson Björn
vuorineuvos
Cultor Oyj

Muhonen Esko
toimitusjohtaja
Vapo Oy

Mustonen Jussi
johtaja
Teollisuuden ja
Työnantajain
Keskusliitto

Muukkonen Manu
energianeuvos
Länsivoima Oyj

Näreaho Pentti
metsäneuvos
Metsäalan
Toimihenkilöyhdistys
METO ry

Ollila Jorma
toimitusjohtaja
Nokia Oyj

Pellonmaa Niilo
toimitusjohtaja
Jaakko Pöyry Group Oyj

Penttilä Esko
liikenne neuvos
Matkapojat Oy

Poranen Timo
toimitusjohtaja
Metsäteollisuus ry

Reenpää Olli
vuorineuvos
Kustannusosakeyhtiö Otava

Rissanen Helena
puheenjohtaja
Toimihenkilökeskusjärjestö
STTK ry

Rytilahti Jarmo
toimitusjohtaja
Asko Oyj

Sairanen Pekka
toimitusjohtaja
Metsäpuu Oy

Sariola Jukka
oikeustieteen kandidaatti
Palvelutyönantajat ry

von Schantz Jan-Mikael
(3.4.1998 asti)
henkilöstöjohtaja

Stendahl Stig
toimitusjohtaja
Fiskars Oyj Abp

Sundberg Matti
vuorineuvos
Valmet Oyj

Vasara Tapio
toiminnanjohtaja
Hammaslaboratorioliitto

Vesanen Sinikka
työsuojeluvalltuutettu
Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry

HALLINTONEUVOSTO
1.7.1998 ALKAEN

Koskenniemi Markku
yrittäjäneuvos
Tammerneon Oy
puheenjohtaja

Rajamäki Eino
yrittäjäneuvos
Seinäjoen Varaosakeskus Oy
varapuheenjohtaja

Aho Heimo
toimitusjohtaja
SKS-tekniikka Oy

Ampuja Veikko
työnjohtaja
Teknisten Liitto TL ry

Ericsson Kaj
toimitusjohtaja
Harry Schaumans Stiftelse

Fagerström Henry
toimitusjohtaja
Oy BTL East Ab

Gylfe Ernst
toimitusjohtaja
Helsingin Villakehräämö Oy

Jalonen Tauno
johtaja
Suomen Yrittäjät ry

Jussila Pentti
toimitusjohtaja
Kuljetusliike I Lehtonen Oy

Järvinen Sirpa
valokuva laborantti
Teknisten ja Erikoisammattien
Liitto ry TEKERI

Kielessen Jorma
toimitusjohtaja
Novo Group Oyj

Komi Nils
1. sihteri
Liikealan ammattiliitto ry

Kullberg Mirja-Leena
toimitusjohtaja
Grünstein Product Oy

Kupiainen Matti
talousneuvos
Rengasmestarit Ky/
Kumi-Helenius Oy

Liinamaa Tapio
toimitusjohtaja
Härmän Kuntoutuskeskus

Markkula Markku
puheenjohtaja
Tekniikan Akateemisten Liitto
TEK

Nordman Pertti
toimitusjohtaja
RTK-Palvelu Oy

Näreaho Pentti
metsäneuvos
Metsäalan Toimihenkilöliitto
METO ry

Ojala Esa
teollisuusneuvos
Teho Filter Oy

Oksa Pirkko
puheenjohtaja
Tekstiili- ja Vaatetustyöväen
Liitto Teva ry

Palm Björn
toimitusjohtaja
Oy Backman-Trummer Ab

Riihelä Hannu
toimitusjohtaja
Eiri Oy

Rinta-Rahko Heikki
toimitusjohtaja
Kurikan Keskus-Optiikka Ky

Romo Ensio
toimitusjohtaja
Bestor Oy

Sjöholm Ritva
toimitusjohtaja
Suomen Yritysjuristit Oy

Tikka Jukka
toimitusjohtaja
Länsi-Savo Oy

Vallittu Timo
puheenjohtaja
Kemianliitto ry

Vuorisalo Kalevi
toimitusjohtaja
Teknikum Oy

HALLITUS 1.1.1998 - 30.6.1998

Ehnrooth Georg
vuorineuvos
Metra Oyj Abp,
puheenjohtaja

Kivimäki Mikko
vuorineuvos
Rautaruukki Oy,
varapuheenjohtaja

Kangasniemi Erkki
kouluneuvos
Opetusalan Ammattijärjestö
OAJ

Lähteenmäki Jarmo
puheenjohtaja
Paperiliitto ry

Malmberg Harri
toimitusjohtaja
Metalliteollisuuden Keskusliitto
MET

Merenheimo Pekka
johtaja
Palvelutyönantajat ry

Moren Mauri
varatuomari
Metsäteollisuus ry

Olin Tenho
puheenjohtaja
Teknisten Liitto TL ry

Paasikivi Pekka
konsernijohtaja
Oras Oy

Tanskanen Asko
filosofian maisteri SHV

Taxell Christoffer
konsernijohtaja
Partek Oyj Abp

Pitkänen Paavo
yhtiön toimitusjohtaja

VARAJÄSENET:
Laatunen Lasse
johtaja
Teollisuuden ja
Työnantajain Keskusliitto

Metsämäki Janne
lakimies
Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry

Niemi Matti
yhtiön varatoimitusjohtaja

HALLITUS 1.7.1998 ALKAEN

Lehti Eero
hallituksen puheenjohtaja
Taloustutkimus Oy,
puheenjohtaja

Paananen Jalo
hallituksen puheenjohtaja
Eimo Oyj,
varapuheenjohtaja

Parmanne Pertti
osastopäällikkö
Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry,
varapuheenjohtaja

Joensuu Ilkka
puheenjohtaja
Teknisten Liitto TL ry

Kauppi Heikki
toiminnanjohtaja
Tekniikan Akateemisten Liitto
TEK ry

Nieminen Olavi
toimitusjohtaja
Finnsusp Oy Ab

Ropponen Heikki
johtaja
Palvelutyönantajat ry

Saarelainen Seppo
hallituksen puheenjohtaja
Betonimestarit Oy

Sairanen Pekka
toimitusjohtaja
Metsäpuu Oy

Kausto Risto
yhtiön toimitusjohtaja

VARAJÄSENET:
Elo Kari
toimitusjohtaja
Yrittäjien Fennia

Kallio Jorma
puheenjohtaja
Hotelli- ja Ravintolahenkilökun-
nan Liitto HRHL ry

Riski Seppo
johtaja
Teollisuuden ja Työnantajain
Keskusliitto

TILINTARKASTAJAT

Varsinaiset tilintarkastajat

Järvinen Risto
KHT

Hallböck Kristian
KHT

Varatilintarkastajat

Johansson Per-Olof
KHT

Englund Tomi
KHT

TULOSLASKELMA, ELÄKE-FENNIA

TULOSLASKELMA 1.1.1998 - 31.12.1998

Mmk	Emoyhtiö		Konserni	
	1998	1997	1998	1997
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutulo	5 923,8	7 282,0	5 923,8	7 282,0
Sijoitustoiminnan tuotot	6 939,3	3 407,8	6 912,9	3 321,1
Sijoitusten arvonkorotus		100,0		100,0
Yhteisvastuukorvaus	11,4	-14,7	11,4	-14,7
Yhteisvastuusaamisen suoritukset	-14,3	6,2	-14,3	6,2
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-4 927,5	-6 694,4	-4 927,5	-6 694,4
Korvausvastuun kokonaisuutos	12 305,2	-839,7	12 305,2	-839,7
Vastuunsiirrot		120,6		120,6
Kannansiirto	-13 042,2	217,6	-13 042,2	217,6
	-5 664,5	-7 195,9	-5 664,5	-7 195,9
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Kokonaisuutos	21 955,4	-3 875,7	21 955,4	-3 875,7
Vastuunsiirrot		256,2		256,2
Kannansiirto	-28 415,3	459,6	-28 415,3	459,6
	-6 459,9	-3 159,9	-6 459,9	-3 159,9
Vastuuvajauksen muutos				
Pakollinen vastuuvajaus				
Kokonaisuutos	-134,3	-96,7	-334,6	-96,7
Vastuunsiirrot		-5,0		-5,0
Kannansiirto	47,0	-7,7	247,3	-7,7
Muu vastuuvajaus				
Kokonaisuutos	-6,5		-6,5	
Kannansiirto	3,3	-3,3	3,3	-3,3
	-90,5	-112,7	-90,5	-112,7
Lakisääteiset maksut	-9,2	-30,2	-9,2	-30,2
Liikekulut	-114,2	-118,2	-114,2	-118,2
Sijoitustoiminnan kulut	-526,6	-603,6	-513,8	-553,9
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	-4,2	-20,2	-4,2	-20,2
Vakuutustekninen tulos	-8,9	-459,4	-22,5	-496,4
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta				
Tilikauden verot	-23,7	-15,9	-23,7	-16,0
Osuus osakkuusyritysten voitosta verojen jälkeen				150,1
Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen	-32,6	-475,3	-46,2	-362,3
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	36,8	31,9	36,8	31,8
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		453,0	-2,2	447,4
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta	4,2	9,6	-11,6	116,9
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			-2,2	-4,8
Tilikauden voitto/tappio	4,2	9,6	-9,4	121,7

TASE

31.12.1998	Emoyhtiö		Konserni	
	1998	1997	1998	1997
Mmk				
VASTAAVAA				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	0,9	2,9	0,9	2,9
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	1 372,9	4 290,9	2 093,8	6 481,8
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	666,3	2 753,3	0,5	670,4
	2 039,2	7 044,2	2 094,3	7 152,2
Sijoitukset yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus				
Muut osakkeet ja osuudet	60,0	375,5	60,0	594,9
Lainasaamiset		10,6		10,6
	60,0	386,1	60,0	605,5
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	1 746,1	3 931,7	1 749,9	3 958,7
Rahoitusmarkkinavälineet	9 622,5	25 924,8	9 622,5	25 924,7
Kiinnelainasaamiset	695,7	4 416,6	695,7	4 416,6
Muut lainasaamiset	1 088,6	5 526,1	1 088,6	5 526,1
Talletukset	67,0	305,6	67,0	305,6
	13 219,9	40 104,8	13 223,7	40 131,7
	15 319,1	47 535,1	15 378,0	47 889,4
Vastuuvajaus				
Pakollinen vastuuvajaus	82,4	419,6	82,4	419,6
Muu vastuuvajaus		6,5		6,5
	82,4	426,1	82,4	426,1
Saamiset				
Ensilakuutusostominnasta				
Vakuutuksenottajilta	301,9	212,8	301,9	212,8
Muut saamiset				
Kannansiirtosaaminen	278,3	394,0	278,3	394,0
Muut saamiset	54,6	73,4	29,8	46,4
	634,8	680,2	610,0	653,2
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Kalusto	9,8	27,8	9,8	27,8
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,9	0,1	0,9
	9,9	28,8	9,9	28,8
Rahat ja pankkisaamiset	18,8	28,3	19,4	28,9
	28,7	57,1	29,3	57,7
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	440,0	1 481,3	440,3	1 481,3
Muut siirtosaamiset	177,6	1 101,0	179,5	1 106,7
	617,6	2 582,3	619,8	2 588,0
	16 683,5	51 283,7	16 720,4	51 617,3

31.12.1998	Emoyhtiö		Konserni	
Mmk	1998	1997	1998	1997
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Sidottu				
Pohjarahasto	20,0	20,0	20,0	20,0
Takuupääoma	10,0	10,0	10,0	10,0
Arvonkorotusrahasto			2,4	3,6
	30,0	30,0	32,4	33,6
Vapaa				
Vapaat rahastot	72,3	62,9	72,3	62,9
Edellisten tilikausien voitto	0,2	0,2	-36,6	16,4
Tilikauden voitto	4,1	9,6	-9,4	121,7
	76,6	72,7	26,3	201,0
	106,6	102,7	58,7	234,6
Vähemmistöosuus			66,3	179,5
Varaukset				
Kertynyt poistoero	0,1	36,9	0,1	37,0
Vapaaehtoiset varaukset	115,3	115,3	131,6	137,3
	115,4	152,2	131,7	174,3
Vakuutustekninen vastuovelka				
Vakuutusmaksuvastuu	10 673,2	32 628,6	10 673,2	32 628,6
Korvausvastuu	5 490,0	17 795,2	5 490,0	17 795,2
	16 163,2	50 423,8	16 163,2	50 423,8
Pakolliset varaukset				2,2
Velat				
Lainat rahoituslaitoksilta	0,2	0,2	0,2	0,2
Muut velat	3,9	46,2	4,2	41,2
	4,1	46,4	4,4	41,4
Saadut ennakot ja siirtovelat	294,2	558,6	296,1	561,5
	16 683,5	51 283,7	16 720,4	51 617,3

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Vakuutusyhtiön kirjanpitoa ja tilinpäätöstä säätelevät laki työeläkevakuutusyhtiöistä, vakuutusyhtiölaki, kirjanpito- ja osakeyhtiölaki sekä sosiaali- ja terveysministeriön määräykset ja ohjeet.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätös on laadittu emo- ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja taseiden yhdistelminä, joista on eliminoitu sisäiset tuotot ja kulut, voitonjako, saamiset ja velat sekä keskinäinen osakeomistus. Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty hankintahetkestä lähtien konsernitilinpäätökseen. Rakennjärjestelyn yhteydessä luovutetut yhtiöt on jätetty yhdistelemättä. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen.

Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Syntynyt konserniaktiiva on jaettu tytäryhtiöiden omaisuuserille niiden käyppien arvojen sallimissa rajoissa, ja sitä on poistettu näiden kanssa samassa tahdissa suunnitelman mukaisesti. Tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi on tehty arvonlennuspoistoja eräissä kohteissa. Konserniosakkeisiin aiemmin tehdyt arvonorotukset on konsernitaseessa merkitty tytäryhtiön omistaman kiinteistön arvonorotukseksi.

Eläke-Fennian konsernitilinpäätökseen kuuluvat yhtiöt on esitetty liitetietona.

Osakkuusyhtiöt

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia on Eläke-Fennian 40-prosenttisesti omistama osakkuusyhtiö. Henki-Fennia ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen, koska se on aloittanut toimintansa 1.10.1998 eikä yhtiö tee virallista tilinpäätöstä 31.12.1998. Yhdistelemättä jättämisellä ei ole ollut merkitystä konsernin omaan pääomaan.

Vakuutusmaksutulo

TEL-maksutulo määräytyy vakuutettujen TEL-kokonaispalkkasumman mukaan. Tilikauden aikana perittyä, palkkasumma-arvioon perustuvaa ennakkomaksua on oikaistu tilinpäätöksessä tarkistusmaksuarviolla. Tilikauden maksutuloon on kirjattu myös edellisen vuoden arvioidun ja toteutuneen tarkistusmaksun aiheuttamat erot.

YEL-vakuutusmaksutulo määräytyy yrittäjien työtulojen perusteella.

Luottotappiot vakuutusmaksusäämisistä on vähennetty vakuutusmaksutulosta. Tammi-kesäkuun luvut muodostuvat Eläke-Varman maksutulosta ja heinä-joulukuun luvut Eläke-Fennian maksutulosta.

Korvauskulut

Korvauskulut muodostuvat eläkkeensaajille maksetuista eläkkeistä, kuntoutuskuluista, vastuunjakokorvauksista, korvaustoimintaan kohdistuvista liikekuluista sekä korvausvastuun muutoksesta. Korvauskuuluissa on mukana tammi-kesäkuun osalta Eläke-Varman luvut ja heinä-joulukuun osalta Eläke-Fennian luvut. Korvausvastuun muutos sisältää kannanluovutuksen Eläke-Sammolle.

Sijoitusten ja saamisten arvostus taseessa ja sijoitusten käyppien arvojen määrittäminen

Kiinteistösisjoitukset on kirjattu tehdyillä poistoilla vähennettyyn ja arvonorotuksilla lisättyyn hankintahintaan tai sitä alempaan käypään arvoon. Vesivoimalan todennäköinen luovutushinta on johdettu pitkäaikaisen reaaliuottopohjaisen vuokrasopimuksen mukaisesta optiohinnasta, jolla vesivoimalan myyjällä on oikeus takaisinostoon vuokra-ajan päätyttyä. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot on määritelty kohteittain sosiaali- ja terveysministeriön edellyttämällä tavalla perustuen ulkopuolisten auktorisoitujen kiinteistöarvioitsijoi-

den lausuntoihin. Vuonna 1998 ostetut ja rakenteilla olevat kohteet on arvostettu hankinta-arvoonsa. Aravakiinteistöjen käyvät arvot on johdettu markkinahinnoista sosiaali- ja terveysministeriön yleiskirjeen mukaisesti.

Kiinteistöihin tehty arvonlennukset on kirjattu tulosvaikutteisesti joko sijoitusten arvonlennuksiin tai kohteissa, joissa on aikaisemmin tehtyjä arvonorotuksia, sijoitusten arvonorotusten oikaisuihin.

Osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Osakkeisiin aiempina vuosina tehty arvonlennukset on palautettu osakkeiden arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon. Osakkeet on arvostettu keskihintamenetelmää käyttäen. Sijoituksiin kirjattujen käyttöomaisuusosakkeiden arvostus poikkeaa muista osakkeista. Käyttöomaisuusosakkeet on arvostettu taseessa hankintamenoon, koska tämän katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Noteerattujen osakkeiden ja osuuk-sien käypinä arvoina on käytetty tilinpäätöspäivän viimeistä saatavilla olevaa kaupankäyntikurssia. Muiden osakkeiden käypänä arvona on käytetty hankintahintaa tai todennäköistä käypää arvoa.

Rahoitusmarkkinavälineisiin kuuluvat joukkovelkakirjalainat ja rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineiden tasearvona on hankintameno, jota on oikaistu nimellisarvon ja hankintameno jaksoitetulla erotuksella. Nimellisarvon ja hankintameno erotus jaksotetaan korkotuoton vähennykseksi tai lisäykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Hankintamenoon sisällytetty vastaerien määrä on ilmoitettu taseen liitetiedoissa. Joukkovelkakirjalainojen arvostustapa on muutettu vuoden 1998 tilinpäätöksessä keskihintaiseksi ostoeräkohtaisesta arvostuksesta. Korkotason vaihtelusta johtuvia arvonomuutoksia ei kirjata.

Ulkomaanrahanmääräiset saamiset on muutettu Suomen rahaksi Suomen Pankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan kurssiin. **Ulkomaanrahanmääräiset muut sijoitukset** on merkitty taseeseen hankinta-ajan kohdan kurssia käyttäen. Laskettaessa käyviä arvoja on käytetty tilinpäätöspäivän kurssija. Mikäli tilinpäätöspäivän käypä arvo on alkupe-
räistä hankintamenoa alempi on sijoituksesta tehty arvonalennus. Tilikaudella syntyneet kohdistamattomat kurssierot on kirjattu sijoitus-
toiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin ja kohdistettavat kurssierot on käsitelty arvonalennuksina tai arvonalennuksen oikaisuna. Euroon siirtymisestä aiheutuneet kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti.

Lainasaamiset, muut saamiset ja talletukset on arvostettu nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. **Vakuutusmaksusaamiset** koostuvat tarkistusmaksuarvios-
ta ja tilivuoden päättyessä maksamattomina olevista erääntyneistä vakuutusmaksuista. Näistä vakuutusmaksuista on kirjattu luottotappi-
oksi maksusteelliseksi todetut saamiset.

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset on arvostettu kokonaisuutena suojattavan erän kanssa. Jos suojattavasta tase-erästä ei ole kirjattu arvomuutosta, ei myöskään suojaavasta sopimuksesta ole tehty tulosvaikutteista kirjausta tilinpäätökseen ellei sen negatiivinen arvomuutos ylitä suojattavan erän positiivista muutosta. Kun suojattavasta kohteesta on kirjattu arvonalennuksen palautusta, on käytetyn johdannaisten arvomuutos kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi. Suojaamistarkoituksessa tehdystä johdannaissopimuksesta syntyvät tuotot ja kulut on kirjattu pääsääntöisesti samaan tuloslaskelman erään kuin suojattavasta tase-erästä tai positiivista kirjattavat tuotot ja kulut on kirjattu.

Indeksisidonnaiset lainat on kirjattu joukkovelkakirjalainoihin nollakuponkilainausuutena ja optio-osuutena maksettuihin ennakkomaksuihin. Optio-osuus on arvostettu käyvän arvon perusteella ja nollakuponkilainasta kertyvät korot on tuloutettu vuosittain tasaisesti koko juoksuai-
kana. Tuloutetut korot on kirjattu joukkovelkakirjalainan hankintameno oikaisuksi.

Varaukset ja verovelan käsittely

Vapaaehtoisista varauksista ei ole maksettu veroja. Mikäli varauksia tuloutetaan vain kulujen kattamiseksi, toimenpiteellä ei ole verovai-
kutuksia. Verokanta 1998 oli 28 prosenttia.

Poistot

Kuluvan omaisuuden hankintameno on aktivoitu. Hankintameno on kirjattu vaikutusaikanaan poistoina kuluksi. Hankintameno lisäksi poistoja on kirjattu myös kuluvan omaisuuden arvonorotuksista. Poistoina on käytetty suunnitelman mukaisia poistoja. Poistot on laskettu tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta käyttäen seuraavia taloudellisia käyttöaikoja:

Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset, hotellit	50 v
Teollisuus- ja varastorakennukset	40 v
Rakennusten tekniset laitteet	10 v
Atk-ohjelmistot ja autot	5 v
Atk-laitteet	4 v
Kalusto	10 v
Konttorikoneet	7 v
Muut pitkävaikutteiset menot	10 v

Ennen vuotta 1981 hankituista rakennuksista on tehty elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaiset enimmäispoistot.

Liikekulut

Yhtiön liikekulut on jaettu toiminoille sosiaali- ja terveysministeriön ohjeiden mukaisesti liitetiedoissa esitetyllä tavalla. Liikekulut eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen, koska liikekuluissa on mukana kannansiirron suunnitteleminen ja toteuttamiseen liittyviä kuluja ja tammi-kesäkuun luvut muodostuvat Eläke-Varman liikekuluista ja heinä-joulukuun luvut Eläke-Fennian liikekuluista.

Välittömät verot ja tilikauden ylijäämä

Tuloslaskelmassa tilikauden verot ovat erillään edellisten tilikausien veroista. Tilikauden veroina on kirjattu tilikauden tuloksen perusteella määräytyvä vero suoriteperusteisesti. Saatuihin osinkoihin liittyvä yhtiöveron hyvitys on kirjattu sijoitustoiminnan tuottoihin. Yhtiöveron hyvityksestä on erittely liitetiedoissa. Yhtiöveron hyvitystä ei ole kirjattu verovuodelta määrättävän tuloveron määrää suurempana.

Eläke-Fennian tilikauden ylijäämä määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien Eläke-Fennian hakemien laskuperusteiden mukaisesti.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksien. Lisäeläketurva on järjestetty osalle henkilöstöä TEL-lisäeläkevakuutuksella. Toimitusjohtajalla, varoit-
toimitusjohtajilla sekä hallituksen nimittämällä Eläke-Fenniaan työsuhteessa olevilla johtajilla on oikeus siirtyä vanhuuseläkkeelle 60 vuotta täytettyään ja tästä johtuva taannehtivasti vakuutettuun aikaan kohdistuva kertamaksu on sisällytetty vuoden 1998 lakisääteisiin mak-
suihin. Eläkevakuutusmaksut on kirjattu suoriteperusteisesti.

Vakuutustekninen vastuuvelka

Vakuutus sopimuksista aiheutuva vastuu on kirjattu vastuuvelaksi. Se koostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vastuuvelka las-
ketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuuseen sisältyy osittamaton lisävakuutusvastuu, joka luetaan mukaan toimintapääomaan.

Toimintapääoma

Vakuutusyhtiön vakavaraisuuden mittarina käytetään toimintapää-
omaa, jolla tarkoitetaan käypään arvoon arvostettujen varojen ja velkojen erotusta. Vastuuvelkaan ei tällöin lueta osittamatonta lisä-
vakuutusvastuuta. Toimintapääoman ja oman pääoman on täytettävä työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa säädetyt vaatimukset.

Tilinpäätöstietojen oikaisu vertailusyistä

Tilinpäätöstietoja ei ole oikaistu tilivuodelta eikä vertailuvuodelta. Koska tilinpäätös ei kaikilta osin anna oikeaa tietoa Eläke-Fennian toiminnan laajuudesta, esitetään osa tiedoista myös pro forma -laskelmina.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	Emoyhtiö		Konserni	
	1998	1997	1998	1997
Mmk				
VAKUUTUSMAKSUTULO				
Ensivakuutus				
TEL:n mukainen perusvakuutus				
Työnantajan osuus	4 288,1	5 313,4	4 288,1	5 313,4
Työntekijän osuus	1 199,7	1 478,7	1 199,7	1 478,7
Vastuuvajauksen kuolettamiseksi peritty lisämaksu *)	99,9	137,6	99,9	137,6
	5 587,7	6 929,7	5 587,7	6 929,7
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	58,7	104,7	58,7	104,7
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	315,9	304,0	315,9	304,0
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	0,9	1,4	0,9	1,4
Valtion eläkerahastoon suoritettava siirtymämaksu	-3,2	-7,8	-3,2	-7,8
	5 960,0	7 332,0	5 960,0	7 332,0
Jälleenvakuutus	0,1	0,5	0,1	0,5
Kokonaisvakuutusmaksutulo	5 960,1	7 332,5	5 960,1	7 332,5
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-32,3	-47,0	-32,3	-47,0
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	5 927,8	7 285,5	5 927,8	7 285,5
Jälleenvakuuttajien osuus	-4,0	-3,5	-4,0	-3,5
Vakuutusmaksutulo yhteensä	5 923,8	7 282,0	5 923,8	7 282,0
*) sisältää työnantajan ja työntekijän osuuden				
MAKSETUT KORVAUKSET				
Ensivakuutus				
Maksettu eläkkeensaajille				
TEL:n mukainen perusvakuutus	4 611,4	6 921,5	4 611,4	6 921,5
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	306,4	526,4	306,4	526,4
YEL:n ja MYEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	365,5	370,8	365,5	370,8
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	3,7	3,8	3,7	3,8
	5 287,0	7 822,5	5 287,0	7 822,5
Maksettu/saatu vastuunjakokorvauksia				
TEL-eläkkeet	-360,2	-1 127,4	-360,2	-1 127,4
YEL-eläkkeet	-41,3	-55,4	-41,3	-55,4
	-401,5	-1 182,8	-401,5	-1 182,8
Jälleenvakuutus	-0,1	0,3	-0,1	0,3
	4 885,4	6 640,0	4 885,4	6 640,0
Korvaustoiminnon hoitokulut	41,4	50,2	41,4	50,2
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	2,8	6,4	2,8	6,4
Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta	4 929,6	6 696,6	4 929,6	6 696,6
Jälleenvakuuttajien osuus	-2,1	-2,2	-2,1	-2,2
Maksetut korvaukset yhteensä	4 927,5	6 694,4	4 927,5	6 694,4

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Mmk	Emoyhtiö		Konserni	
	1998	1997	1998	1997
SJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTON ERITTELY				
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus				
Osinkotuotot	12,4	12,4	12,4	1,5
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Osinkotuotot				0,2
Korkotuotot				
Konserniyhtiöt	83,2	123,3	50,6	4,9
Muut	5,9	4,9		
Muut tuotot	325,8	464,1	338,0	518,6
	414,9	592,3	388,6	523,7
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	190,7	126,1	190,7	126,1
Korkotuotot	1 468,9	2 103,8	1 468,9	2 096,6
Muut tuotot	1,4	3,2	1,4	3,2
	1 661,0	2 233,1	1 661,0	2 225,9
Yhteensä	2 088,3	2 837,8	2 062,0	2 751,1
Palautuneet arvonalennukset	25,4	27,3	25,4	27,3
Myyntivoitot	4 825,5	542,7	4 825,5	542,7
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	6 939,2	3 407,8	6 912,9	3 321,1
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista	-212,3	-277,9	-152,6	-107,9
Kulut muista sijoituksista	-98,3	-16,2	-95,9	-16,2
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	-13,6	-14,9	-16,0	-14,9
	-324,2	-309,0	-264,5	-139,0
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	-176,8	-263,5	-191,2	-291,8
Rakennusten suunnitelmapoistot	-14,4	-28,3	-46,9	-120,3
	-191,2	-291,8	-238,1	-412,1
Myyntitappiot	-11,2	-2,8	-11,2	-2,8
Yhteensä	-526,6	-603,6	-513,8	-553,9
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonorotuksia ja niiden oikaisua				
	6 412,6	2 804,2	6 399,1	2 767,2
Sijoitusten arvonorotus		100,0		100,0
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	-4,2	-20,2	-4,2	-20,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa				
	6 408,4	2 884,0	6 394,9	2 847,0
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	23,7	15,9	23,7	13,0

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Mmk	Emoyhtiö		Konserni	
	1998	1997	1998	1997
KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN				
Maksetut korvaukset	41,4	50,2	41,4	50,2
Liikekulut	114,2	118,2	114,2	118,2
Sijoitustoiminnan liikekulut	23,5	21,1	23,5	21,1
Yhteensä	179,1	189,5	179,1	189,5
TOIMINTOKOHTAISET POISTOT				
Maksetut korvaukset	1,5	2,6	1,5	2,6
Liikekulut	3,7	6,2	3,7	6,2
Sijoitustoiminnan kulut	0,8	1,2	0,8	1,2
Yhteensä	6,0	10,0	6,0	10,0
HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja palkkiot	58,9	74,7	58,9	74,7
Luontoisetujen raha-arvo	1,9	2,1	1,9	2,1
Eläkekulut	21,4	14,4	21,4	14,4
Muut henkilösivukulut	10,0	11,6	10,0	11,6
Yhteensä	92,2	102,8	92,2	102,8
Hallitukselle, hallintoneuvostolle ja toimitusjohtajalle suoritettavat palkat ja palkkiot	2,4	2,4	2,4	2,4
Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille ei ole annettu eläkesitoumuksia, lukuunottamatta toimitusjohtajaa, jolla on oikeus siirtyä eläkkeelle 60 vuotiaana.				
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	310	403	310	403
TULOSLASKELMAN ERÄ LIIKEKULUT				
Vakuutusten hankintamenot				
ensivakuutuksen palkkiot	1,6	1,7	1,6	1,7
muut vakuutusten hankintamenot	20,6	9,0	20,6	9,0
	22,2	10,7	22,2	10,7
Vakuutusten hoitokulut	56,8	64,2	56,8	64,2
Hallintokulut	35,2	43,3	35,2	43,3
Yhteensä	114,2	118,2	114,2	118,2

TASEEN LIITETIEDOT

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

Emoyhtiö

Mmk	Jäljellä oleva han- kintameno 1998	Kirjanpito- arvo 1998	Käypä arvo 1998	Jäljellä oleva han- kintameno 1997	Kirjanpito- arvo 1997	Käypä arvo 1997
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	394,5	403,8	414,1	1 556,6	2 000,8	2 159,3
Konserniyhtiöosakkeet	642,6	773,6	915,0	1 638,6	1 954,6	2 251,8
Muut kiinteistöosakkeet	195,5	195,5	212,8	290,5	290,5	319,8
Kiinteistösijoitusyhtiöosakkeet				45,0	45,0	45,0
Lainasaamiset konserni- yrityksiltä	632,1	632,1	632,1	2 588,3	2 588,3	2 588,3
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä	34,2	34,2	34,2	165,0	165,0	165,0
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	60,0	60,0	60,0	375,5	375,5	790,9
Lainasaamiset				10,6	10,6	10,6
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	1 718,4	1 746,1	2 462,7	3 798,8	3 931,7	5 578,2
Rahoitusmarkkinavälineet	9 622,5	9 622,5	10 467,0	25 924,7	25 924,7	27 350,4
Kiinnelainasaamiset	695,7	695,7	695,7	4 416,6	4 416,6	4 416,6
Muut lainasaamiset	1 088,6	1 088,6	1 088,6	5 526,1	5 526,1	5 526,1
Talletukset	67,0	67,0	67,0	305,6	305,6	305,6
Indeksiin sidotun lainan optio-osuus	29,6	29,6	39,0			
	15 180,7	15 348,7	17 088,2	46 641,9	47 535,0	51 507,6
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korko- tuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	-217,7			-567,7		
Kirjanpitoarvo sisältää tulou- tettuja arvonkorotuksia		168,0			893,1	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			1 739,5			3 972,6

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

Konserni

Mmk	Jäljellä oleva han- kintameno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva han- kintameno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
	1998	1998	1998	1997	1997	1997
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	1 884,4	1 893,6	2 045,7	5 706,5	6 148,1	6 583,2
Konserniyhtiöosakkeet						
Muut kiinteistöosakkeet	200,2	200,2	217,5	288,7	288,7	318,0
Kiinteistösijoitusyhtiöosakkeet				45,0	45,0	45,0
Lainasaamiset konserni- yrityksiltä				668,7	668,7	668,7
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä	0,5	0,5	0,5	1,7	1,7	1,7
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	60,0	60,0	60,0	594,9	594,9	790,9
Lainasaamiset				10,6	10,6	10,6
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	1 722,3	1 750,0	2 462,7	3 825,7	3 958,7	5 605,1
Rahoitusmarkkinavälineet	9 622,5	9 622,5	10 469,8	25 924,7	25 924,7	27 350,4
Kiinnelainasaamiset	695,7	695,7	695,7	4 416,6	4 416,6	4 416,6
Muut lainasaamiset	1 088,6	1 088,6	1 088,6	5 526,1	5 526,1	5 526,1
Talletukset	67,0	67,0	67,0	305,6	305,6	305,6
Indeksiin sidotun lainan optio-osuus	29,6	29,6	39,0			
	15 370,8	15 407,7	17 146,5	47 314,8	47 889,4	51 621,9
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korko- tuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	-217,7			-567,7		
Kirjanpitoarvo sisältää tulou- tettuja arvonkorotuksia		36,9			574,6	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			1 738,8			3 732,5

KIINTEISTÖSIJOITUSTEN MUUTOKSET

Emoyhtiö

Mmk	Raken-	Maa- ja vesi-	Laina-	Raken-	Maa- ja vesi-	Laina-
	nukset	alueet sekä	saamiset	nukset	alueet sekä	saamiset
	1998	kiinteistö-	konserni-	1997	kiinteistö-	konserni-
		osakkeet	yrityksiltä		osakkeet	yrityksiltä
		1998	1998		1997	1997
Hankintameno 1.1.	1 592,9	2 658,7	2 753,3	1 678,5	2 363,5	1 949,8
Lisäykset	72,6	73,0	104,7	4,7	299,1	984,3
Vähennykset	-1 229,4	-1 578,0	-2 191,8	-90,3	-3,8	-180,8
Hankintameno 31.12.	436,1	1 153,7	666,2	1 592,9	2 658,8	2 753,3
Arvonkorotukset 1.1.	444,1	316,1		393,9	300,5	
Lisäykset				65,0	35,0	
Vähennykset	-434,8	-185,1		-14,8	-19,4	
Arvonkorotukset 31.12.	9,3	131,0		444,1	316,1	
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1.	-130,2	-590,7		-82,8	-452,7	
Suunnitelmapoistot/arvon-						
alennukset ja palautuneet	85,4	278,3		-47,4	-138,0	
arvonlennukset						
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 31.12.	-44,8	-312,4		-130,2	-590,7	
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/arvon-						
alennusten jälkeen 31.12.	400,6	972,3	666,2	1 906,8	2 384,2	2 753,3
Kokonaispoistojen ja suunnitelma-						
poistojen kertynyt erotus 1.1.	-36,9			-66,9		
Suunnitelman ylittävät/ alittavat poistot	36,9			29,9		
Kokonaispoistojen ja suunnitelma-						
poistojen kertynyt erotus 31.12.	0,0			-37,0		
Rakennusten arvo kokonais-						
poistojen jälkeen 31.12.	400,6			1 869,8		
OMASSA KÄYTÖSSÄ OLEVAT KIINTEISTÖT JA KIINTEISTÖOSAKKEET	1998	1997				
Jäljellä oleva hankintameno	76,5	211,1				
Kirjanpitoarvo	76,5	181,0				
Käypä arvo	77,0	331,1				

KIINTEISTÖSIJOITUSTEN MUUTOKSET

Konserni

Mmk	Raken-	Maa- ja vesi-	Laina-	Raken-	Maa- ja vesi-	Laina-
	nukset	alueet sekä	saamiset	nukset	alueet sekä	saamiset
	1998	kiinteistö- osakkeet 1998	konserni- yrityksiltä 1998	1997	kiinteistö- osakkeet 1997	konserni- yrityksiltä 1997
Hankintameno 1.1.	5 210,5	1 347,9	670,3	4 939,5	1 255,8	28,1
Lisäykset	167,8	79,5	0,5	435,2	144,9	669,1
Vähennykset	-3 613,3	-864,3	-670,3	-164,2	-31,3	-26,9
Hankintameno 31.12.	1 765,0	563,1	0,5	5 210,5	1 369,4	670,3
Arvonkorotukset 1.1.	444,1	12,5		393,9	12,5	
Lisäykset				65,0		
Vähennykset	-434,8	-12,5		-14,8		
Arvonkorotukset 31.12.	9,3	0,0		444,1	12,5	
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1.	-483,8	-34,0		-316,2	-25,6	
Suunnitelmapoistot/arvon- alennukset ja palautuneet arvonlennukset	256,3	18,0		-167,6	-8,4	
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 31.12.	-227,5	-16,0		-483,8	-34,0	
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/arvon- alennusten jälkeen 31.12.	1 546,8	547,1	0,5	5 170,8	1 347,9	670,3
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 1.1.	-36,9			-66,9		
Suunnitelman ylittävät/ alittavat poistot	36,9			30,0		
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.	0,0			-36,9		
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12	1 546,8			5 133,9		

Emoyhtiö

Mmk	1998	1997
-----	------	------

SIJOITUKSET YRITYKSIIN, JOISSA
ON MERKITTÄVÄ OMISTUSOSUUS

Lainasaamiset			10,6
Osakkeet ja osuudet			
Alkuperäinen hankintameno 1.1.		375,5	324,2
Lisäykset		60,0	51,3
Vähennykset		-367,8	
Siirrot		-7,7	
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.		60,0	375,5
Osakkeet ja osuudet			
	Osuus kaikista osakkeista	äänistä	Kirjan- pitoarvo
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	40,0%	40,0%	60,0

MUUT SIIJOITUKSET

Emoyhtiö

Mmk	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo 31.12.1998
Kotimaiset osakkeet ja osuudet				
Alma Media Oyj	1,6%	1,5%	2,6	29,7
Amer-Yhtymä Oyj	1,0%	1,0%	4,7	12,3
Asko Oyj	0,6%	0,6%	2,5	15,4
Aspo Oyj	0,6%	0,6%	0,3	5,4
Cultor Oyj	0,4%	0,1%	1,7	14,7
Elcoteq Network Oyj	0,4%	0,1%	0,2	4,6
Espoon Sähkö Oyj	1,6%	1,6%	0,5	21,2
Finnair Oyj	0,1%	0,1%	0,6	3,5
Finnlines Oyj	0,6%	0,6%	1,1	13,5
Finvest Oy	0,0%	0,0%	0,0	0,2
Fiskars Oyj Abp	1,5%	0,2%	3,3	18,0
Fortum Oyj	0,4%	0,4%	65,0	81,0
Hackman Oyj Abp	0,7%	0,2%	0,7	4,0
Hartwall Oyj Abp	0,5%	0,1%	1,4	12,7
Helsingin Puhelin Oyj	0,3%	0,1%	0,8	32,3
Huhtamäki Oyj	0,6%	1,0%	3,4	32,7
Instrumentarium Oyj	0,9%	1,4%	0,2	27,7
KCI Konecranes International Oyj	0,7%	0,7%	0,9	11,6
Kemira Oyj	0,7%	0,7%	8,4	30,6
Kesko Oyj	0,4%	0,0%	3,2	23,0
Kone Oyj	0,4%	0,2%	1,5	15,8
Kyro Oyj	0,5%	0,5%	0,2	4,9
Lassila & Tikanoja Oyj	1,5%	1,5%	2,4	25,8
Lännen Tehtaat Oyj	0,8%	0,8%	0,5	3,5
Mandatum Pankki Oyj	0,5%	0,2%	0,4	6,2
Merita Oyj	0,5%	0,5%	37,3	103,4
Metra Oyj Abp	0,7%	0,2%	7,5	33,1
Metsä-Serla Oyj	0,1%	0,0%	1,5	6,0
Metsä-Tissue Oyj	0,1%	0,1%	0,4	1,8
Nokia Oyj	0,1%	0,2%	1,9	170,5
Nokian Renkaat Oyj	0,2%	0,2%	0,2	1,5
Nordic Aluminium Oyj	0,8%	0,8%	0,3	1,0
Novo Group Oyj	0,4%	0,4%	0,1	3,5
Osuuspankkien Keskuspankki Oyj	0,1%	0,0%	0,6	1,1
Olvi Oyj	0,2%	0,1%	0,0	0,4
Orion-yhtymä Oyj	0,5%	0,4%	3,6	40,3
Outokumpu Oyj	0,6%	0,6%	7,4	34,9
Partek Oyj Abp	0,6%	0,6%	2,9	13,3
PK Cables Oyj	1,0%	1,0%	0,1	5,7
Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj	0,2%	0,0%	0,4	22,4
Raisio Yhtymä Oyj	0,1%	0,0%	0,2	12,0
Rapala Normark Oyj	0,9%	0,9%	0,1	9,6
Rauma Oyj	0,8%	0,8%	4,4	32,3
Rautaruukki Oyj	0,6%	0,6%	8,0	26,4
Sonera-Yhtymä Oyj	0,3%	0,3%	5,0	94,3
Stockmann Oyj Abp	1,2%	0,2%	6,0	43,6
Stora Enso Oyj	0,1%	0,1%	8,4	30,5
Talentum Oyj	0,7%	0,7%	0,3	4,8
Tamfelt Oyj	0,5%	0,1%	0,4	1,5
Tampereen Puhelin Oyj	0,4%	0,4%	1,7	6,7
Tamro-Yhtymä Oyj	0,8%	0,8%	10,3	22,6
Tieto Corporation Oyj	0,4%	0,4%	1,1	22,0
Tulikivi Oyj	1,3%	0,4%	0,5	1,1
UPM-Kymmene Oyj	0,3%	0,3%	8,5	98,4
Vahto Group Plc Oyj	3,8%	3,8%	0,5	5,2

MUUT SIIJOITUKSET

Emoyhtiö

Mmk	Osuus kaikista osakkeista äänistä		Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo 31.12.1998
Vaisala Oyj	1,4%	0,3%	0,6	24,4
Vakuutusyhtiö Sampo Oyj	0,3%	0,2%	0,8	25,2
Valmet Oyj	0,6%	0,6%	4,6	31,0
Werner Söderström Oyj				
WSOY	1,3%	0,3%	1,6	32,2
Oy Eläkesysteemi Ab	15,0%	15,0%	0,2	0,5
Octel Oy	9,1%	9,1%	1,0	2,0
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	3,7%	3,7%	2,2	9,0
Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy	0,7%	0,1%		0,1
Metorex International Oy	1,7%	1,7%		0,4
Technopolis Oulu Oyj	0,7%	0,7%		1,0
Ulkomaiset osakkeet				
Ericsson Ab, Ruotsi				3,9
Astra, Ruotsi				10,5
Pharmacia & Upjohn, Ruotsi				6,4
Volvo Ab, Ruotsi				4,0
Svenska Handelsbanken, Ruotsi				6,1
Nestle Sa, Sveitsi				13,7
Novartis Ag, Sveitsi				18,6
Danisco, Tanska				6,6
Novo Nordisk, Tanska				12,9
Glaxo Wellcome Plc, Iso-Britannia				12,6
Lloyds TSB Plc, Iso-Britannia				14,4
Bergesen, Norja				1,2
Orkla, Norja				2,0
Smedvig, Norja				0,8
Mannesmann AG, Saksa				15,0
Axa Sa, Ranska				12,3
Pääomarahastot				
Finnmezzanine Rahasto I Ky				9,6
Finnmezzanine Rahasto II Ky				0,1
Finnventure Rahasto III Ky				8,0
Forenvia Venture Rahasto I Ky				2,5
Garantia Pk-Lainarahasto Ky I				1,1
Garantia Pk-Lainarahasto Ky II				9,0
Profita Fund I Ky				5,9
Savon Kasvurahasto I Ky				0,2
Sitra Bioventures Ky				7,1
Telecomia Venture I Ky				2,5
Kareliaventure Rahasto Ky				0,1
Osakerahastot				
Evli Nordic Smaller Companies				8,0
Fondita Nordic Small Cap				6,5
Mandatum Global				27,0
Merita Pro Global Equity				46,7
Opstock Global Equity				25,0
Takuuosuus				
Keskinäinen yhtiö				
Yrittäjänvakuutus-Fennia				20,0
				1 746,1

AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

Mmk				Emoyhtiö
	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä 1998
Hankintameno 1.1.	6,9	54,0	0,9	61,8
Hankinnat	1,2	9,5	0,1	10,8
Myynnit ja romutukset	-2,6	-22,2	-0,9	-25,7
Hankintameno 31.12.	5,5	41,3	0,1	46,9
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	4,0	26,2		30,2
Suunnitelmapoistot	0,7	5,3		6,0
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	4,7	31,5		36,2
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	0,8	9,8	0,1	10,7
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 1.1.				
Suunnitelman ylittävät/ alittavat poistot		-0,1		-0,1
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.		-0,1		-0,1
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	0,8	9,7	0,1	10,6

Mmk	Emoyhtiö		Konserni	
	1998	1997	1998	1997
MUUT LAINASAAMISET VAKUUDEN MUKAAN ERITELTYNÄ				
Pankkitakaus	555,4	3 025,3	555,4	3 025,3
Luottovakuutus	437,3	2 080,4	437,3	2 080,4
Muu vakuus	95,8	420,4	95,8	420,4
Jäljellä oleva hankintameno	1 088,5	5 526,1	1 088,5	5 526,1
ELÄKELAINASAAMISTEN YHTEISMÄÄRÄ				
Muut kiinnelainasaamiset	293,4	3 784,4	293,4	3 784,4
Muut lainasaamiset	990,7	5 127,8	990,7	5 127,8
Jäljellä oleva hankintameno	1 284,1	8 912,2	1 284,1	8 912,2
SAAMISET YRITYKSILTÄ, JOISSA ON MERKITTÄVÄ OMISTUSOSUUS				
Muut saamiset	0,2	0,3	0,2	0,3
VELAT YRITYKSILLE, JOISSA ON MERKITTÄVÄ OMISTUSOSUUS				
Muut velat		12,7		12,7
VAPAAEHTOISET VARAUKSET				
Luottotappiovaraus 1.1.	115,3	568,3	115,3	568,3
Vähennys (-) / lisäys (+)		-453,0		-453,0
	115,3	115,3	115,3	115,3
Poistoero 1.1.	37,0		37,0	
Vähennys (-) / lisäys (+)	-36,9		-36,9	
	0,1		0,1	
Muut vapaaehtoiset varaukset 1.1.			22,0	15,3
Vähennys (-) / lisäys (+)			-5,7	6,7
			16,3	22,0
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	115,4	115,3	131,7	137,3

Mmk	Emoyhtiö			Konserni		
	1998			1998		
OMA PÄÄOMA						
Sidottu						
Pohjarahasto			20,0			20,0
Takuupääoma			10,0			10,0
Arvonkorotusrahasto						3,6
Arvonkorotusrahasto, kannansiirto			30,0			-1,1
						32,5
Vapaa						
Vapaat rahastot 1.1.	62,9			62,9		
Siirto vuoden 1997 voitosta	9,4	72,3		9,4	72,3	
Edellisten tilikausien voitto 1.1.				138,1		
Kannansiirto, tytäryhtiöt				54,3		
Kannansiirto, osakkuusyhtiöt	9,8			-219,5		
Käytetty tilikauden aikana	-9,6			-9,6		
Tilikauden voitto	4,1	4,3	76,6	-9,4	-46,1	26,2
Oma pääoma yhteensä			106,6			58,7
TAKUUPÄÄOMA						
	Lukumäärä		Kirjanpito- arvo	Lukumäärä		Kirjanpito- arvo
Keskinäinen yhtiö						
Yrittäjänvakuutus-Fennia	10		10,0	10		10,0
TOIMINTAPÄÄOMA						
	1998		1997			
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	106,0		102,7			
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	115,4		152,2			
Omaisuuksien käyppien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	1 739,5		3 972,5			
Osittamaton lisävuoksuvastuu	952,5		2 056,7			
Aineettomat hyödykkeet	-0,9		-2,9			
	2 912,5		6 281,2			
Työeläkevakuutusyhtiölain 17 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	452,5		678,5			

LIKEPÄÄOMAVIRTALASKELMA

Mmk	Emoyhtiö		Konserni	
	1998	1997	1998	1997
Varojen lähteet				
Tulorahoitus				
Voitto ennen korkokuluja, satunnaiseriä, varauksia ja veroja	-9,0	-459,4	-22,5	-496,4
Konsernirakenteen muutos				
Tytäryhtiöt			54,0	
Osakkuusyhtiöt			-230,4	
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta				150,0
Sijoitusten vähennys (netto)	32 049,4		32 297,8	
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden vähennys (netto)	14,8		14,8	
Oikaisuerät				
Vastuuvelan muutokset	-33 916,8	4 815,5	-33 916,8	4 815,5
Sijoitusten arvonalennukset ja arvonkorotukset	166,6	110,4	213,5	37,5
Poistot	6,2	8,0	6,2	8,0
Pääomarahoituis				
Uusien kiinteistöyhtiöiden asuintalovaraus				1,1
Vähemmistöosuuden lisäys			-111,1	1,1
Varojen lähteet yhteensä	-1 688,8	4 474,5	-1 694,5	4 516,8
Varojen käyttö				
Voitonjako				
Verot	23,7	16,0	23,7	16,0
Muu voitonjako	0,3	0,2	0,3	0,2
	24,0	16,2	24,0	16,2
Sijoitukset				
Sijoitusten lisäys (netto)		4 405,8		4 445,1
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys (netto)		11,1		11,1
		4 416,9		4 456,2
Varojen käyttö yhteensä	24,0	4 433,1	24,0	4 472,4
Liikepääoman lisäys/vähennys	-1 712,8	41,4	-1 718,5	44,4
Liikepääoman muutos				
Saamisten muutos	-45,4	417,9	-43,2	404,8
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	-9,5	-190,8	-9,5	-190,8
Siirtosaamisten muutos	-1 964,5	62,8	-1 968,2	62,4
Jälleenvakuutuslallettevelkojen muutos		0,2		0,2
Velkojen muutos	42,3	-29,1	37,0	-12,1
Siirtovelkojen muutos	264,3	-219,6	265,5	-220,1
Liikepääoman lisäys/vähennys	-1 712,8	41,4	-1 718,4	44,4

KONSERNIRAKENNE 31.12.1998**Eläke-Fennian konsernitilinpäätökseen sisältyy uutena yhtiönä:**

Kiinteistö Oy Vantaan Tuupakankuja 1

Konserniin sisältyvät lisäksi seuraavat yhtiöt:

Asunto Oy Bulevardi 32
 Asunto Oy Espoon Aallonrivi
 Asunto Oy Espoon Kalaonnettie 3
 Asunto Oy Espoon Lansantie 3
 Asunto Oy Espoon Perkkaankuja 3
 Asunto Oy Espoon Puistopiha
 Asunto Oy Helsingin Kokkokalliontie 1
 Asunto Oy Helsingin Rakentajantie 10
 Asunto Oy Järvenpään Alhonrinne
 Asunto Oy Kaarenkunnas
 Asunto Oy Kilonkallionkuja 5
 Asunto Oy Konalantie 14
 Asunto Oy Nupukivenkallio
 Asunto Oy Pitäjänmäentie 35
 Asunto Oy Slottsveden
 Asunto Oy Tykkikuja 7
 Asunto Oy Vantaan Pakkalanportti
 Asunto Oy Viikinsankari
 Asunto Oy Väinämöisenkatu 3
 Kiinteistö Oy Alasintie 12
 Kiinteistö Oy Espoon Kurjenkellontie 5
 Kiinteistö Oy Haapaniemenkatu 5

Kiinteistö Oy Henrikintie 5
 Kiinteistö Oy Hyvinkään Torikatu 3-5
 Kiinteistö Oy Isoistentie 7
 Kiinteistö Oy Järvihaantie 16
 Kiinteistö Oy Kerkkolankatu
 Kiinteistö Oy Konalaterra
 Kiinteistö Oy Kotkankallionkatu 23
 Kiinteistö Oy Kotkankallionkatu 27
 Kiinteistö Oy Kuopion Valtakulma
 Kiinteistö Oy Kärsämäentie 2 b
 Kiinteistö Oy Käsityökatu 22
 Kiinteistö Oy Latokartanontie 4
 Kiinteistö Oy Linnanrakentajantie 4
 Kiinteistö Oy Muovipyörä
 Kiinteistö Oy Muurametsä
 Kiinteistö Oy Nahkatontti
 Kiinteistö Oy Niimistönkatu 1
 Kiinteistö Oy Niimistönkatu 3
 Kiinteistö Oy Nurmikulma
 Kiinteistö Oy Pakkalan Kartanonkoski 10
 Kiinteistö Oy Pakkalan Kartanonkoski 9
 Kiinteistö Oy Palopellonkatu 11

Kiinteistö Oy Palopellonkatu 7
 Kiinteistö Oy Perkkaan Upseerinkatu
 Kiinteistö Oy Pihatörmä
 Kiinteistö Oy Pitkänsillanranta 3
 Kiinteistö Oy Por-Can
 Kiinteistö Oy Päivöläntie 72
 Kiinteistö Oy Salon Örninkatu 10
 Kiinteistö Oy Vanha Yhdystie 10
 Kiinteistö Oy Takkatie 1
 Kiinteistö Oy Tampereen Harjuntausta 12
 Kiinteistö Oy Tanelinkuja
 Kiinteistö Oy Tullintorni
 Kiinteistö Oy Valuraudankuja 1
 Kiinteistö Oy Vanha Yhdystie 10
 Kiinteistö Oy Vantaan Mestarin-Varma
 Kiinteistö Oy Vantaan Tiilitie 11
 Kiinteistö Oy Vapaalantie 8
 Kiinteistö Oy Yliopistonkatu 34
 Kiinteistö Oy Yrittäjänkatu 2-4
 Reimarlan Huolto Oy
 Ristimäen teollisuustalo Oy
 Oy Tammer Ab

Konsernista poistui kertomusvuonna:

Antinkatu 32 Osakeyhtiö
 Asunto Oy Katajahaarjuntie 22
 Asunto Oy Korkeavuorenkatu 2 a
 Asunto Oy Linnantie 3
 Asunto Oy Raikukuja II
 Asunto Oy Tiilimäki 31
 Asunto Oy Vantaan Käräjäkuja 1
 Asunto Oy Väinämöisenkatu 7
 Draco Oy
 Hakunilan Kiinteistöt Oy
 Helsingin Kiinteistösijoitus Oy
 Keskinäinen Kiinteistö Oy Weege
 Kiinteistö Oy Airamilan Kone
 Kiinteistö Oy Alahovintie 11
 Kiinteistö Oy Espoon Komentajan-Varma
 Kiinteistö Oy Hämeentie 135
 Kiinteistö Oy Ihalaisenvuori
 Kiinteistö Oy Itäinen Rantakatu 60
 Kiinteistö Oy Itälahdenkatu 15-17
 Kiinteistö Oy Juhana Herttua 3
 Kiinteistö Oy Kaarenhanka
 Kiinteistö Oy Kaikukatu 7

Kiinteistö Oy Keijumäki
 Kiinteistö Oy Kempeleen Hakatie 22
 Kiinteistö Oy Keskustahotelli
 Kiinteistö Oy Keulanhaka
 Kiinteistö Oy Kolikoto
 Kiinteistö Oy Konttisentie 2
 Kiinteistö Oy Koroppa
 Kiinteistö Oy Kuokkalankulma
 Kiinteistö Oy Lammaskallionkatu 5
 Kiinteistö Oy Lassilanlinna
 Kiinteistö Oy Lempäälän Kuokka
 Kiinteistö Oy Lintulampi
 Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 12
 Kiinteistö Oy Maskun Nasta
 Kiinteistö Oy Metsänpojankuja 1
 Kiinteistö Oy Myyrkumpu
 Kiinteistö Oy Määrönkuja 3
 Kiinteistö Oy Nummelanharju 1
 Kiinteistö Oy Nummelanrinne
 Kiinteistö Oy Nummelanvaara
 Kiinteistö Oy Nummenvaara
 Kiinteistö Oy Näyttelijäntie 22

Kiinteistö Oy Porel
 Kiinteistö Oy Pupunne
 Kiinteistö Oy Purjeentie 7
 Kiinteistö Oy Radiomiehenkatu 2
 Kiinteistö Oy Ristipellontie 19
 Kiinteistö Oy Salpasilakka
 Kiinteistö Oy Savonkatu 21
 Kiinteistö Oy Tarhaajantie 2
 Kiinteistö Oy Teerivuorenkatu 28
 Kiinteistö Oy Teerivuorenpuisto
 Kiinteistö OY Tekniikantie 4
 Kiinteistö Oy Ulvilan Automaatiohalli
 Kiinteistö Oy Vantaan Martintalo
 Kiinteistö Oy Varmantalo
 Kiinteistö Oy Veljestenpiha 3
 Kiinteistö Oy Veljestenpiha 5
 Kiinteistö Oy Vuorenvarma
 Kiinteistö Oy Vääksyntie 4
 Vasa-Sijoituskiinteistöt Oy
 Oy Ässäkeskus Ab

Helsingissä huhtikuun 20. päivänä 1999

HALLITUS

Eero Lehti

Jalo Paananen

Risto Kausto
toimitusjohtaja

Pertti Parmanne

Ilkka Joenpalo

Heikki Kauppi

Olavi Nieminen

Heikki Ropponen

Seppo Saarelainen

Pekka Sairanen

Lasse Heiniö, SHV

Vakuutusyhtiölain 18 luvun 8 §:n
mukainen vakuutusmatemaatikko

VIRALLINEN TILINPÄÄTÖS

Yhtiön virallinen tilinpäätös sekä konsernin tilinpäätös ovat
nähtävissä Eläke-Fennian pääkonttorissa,
Annankatu 34 – 36, Helsinki.

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskinäisen vakuutusyhtiön Eläke-Fennian omistajille

Olemme tarkastaneet Keskinäisen vakuutusyhtiön Eläke-Fennian (ent. Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö) kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.1998. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat, taseet ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Allekirjoittaneen Risto Järvisen, KHT, johdolla on tilivuoden aikana ja sen päätyttyä suoritettu kirjanpidon ja hallinnon jatkuvaa tarkastusta, josta on annettu erillinen valvontatarkastuskertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimis-

periaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös on oleellisilta osin oikein laadittu. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta työeläkevakuutusyhtiölain, vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys ylijäämän käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä toukokuun 4. päivänä 1999

Risto Järvinen
KHT

Kristian Hallbäck
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Keskinäisen vakuutusyhtiön Eläke-Fennian hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 1998 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä tilintarkastuskertomuksen. Hallintoneuvostolla ei ole niiden johdosta huomauttamista.

Hallintoneuvosto esittää yhtiökokoukselle, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistettaisiin ja hallituksen ehdotus tilikauden ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä 5. päivänä toukokuuta 1999

Hallintoneuvoston puolesta

Eino Rajamäki
hallintoneuvoston varapuheenjohtaja

YRITYSANALYYSI

Keskeisimmät yhtiön tilaa kuvaavat tunnusluvut ovat sijoitustoiminnan tulos, hoitokustannustulos ja yhtiön vakavaraisuus eli toimintapääoma. Eläkeyhtiöt ovat sopineet keskuudessaan yhtenäisistä tunnusluvuista, joihin kuuluvat edellisten lisäksi tehokkuutta, asiakashyvytyksiä, volyymeja ja sijoitusten tuottoja kuvaavat tunnusluvut.

Tässä analyysissä esitetään nämä tunnusluvut ja sen lisäksi esitetään pro forma -laskelmia

Eläke-Fenniasta yhtiönä, jollainen se olisi, jos se olisi toiminut nykyisessä laajuudessaan koko vuoden. Vuosien 1995 – 1997 osalta esitettävät luvut ovat pääsääntöisesti Eläke-Varman toimintaa kuvaavia tunnuslukuja.

Tuloslaskelma ja pro forma -tuloslaskelma

Koska Eläke-Fennian virallinen tuloslaskelma sisältää Varma-Sampoon siirretyn kannanosan

TULOSLASKELMA 1.1 – 31.12.1998	1.1.- 31.12.1998	1.1.- 31.12.1998	1.1.- 31.12.1997
Mmk	pro forma		
Vakuutusmaksutulo	2 694	5 924	7 282
Sijoitustoiminnan tuotot	1 325	6 939	3 408
Sijoitusten arvonorotus	0	0	100
Eläke-Kansan yhteisvastuu	11	-3	-9
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset	-2 313	-4 927	-6 694
Korvausvastuun muutos	-368	-737	-501
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-924	-6 460	-3 160
Vastuuvajauksen muutos			
Pakollinen vastuuvajaus	-37	-87	-109
Muu vastuuvajaus	0	-3	-3
Lakisääteiset maksut	-5	-9	-30
Liikekulut	-77	-114	-118
Sijoitustoiminnan kulut	-315	-527	-604
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	0	-4	-20
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta	-24	-24	-16
Poistoeron lisäys (-) / vähennys(+)	37	37	32
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-)/ vähennys (+)	0	0	453
Tilikauden voitto	4	4	10

SIJOITUSTOIMINNAN TULOS, MMK	1998	1998	1997	1996	1995
	pro forma				
Suorat tuotot	957	2 088	2 838	2 830	2 732
Arvonmuutokset tuloslaskelmalla					
Myyntivoitot					
Osakkeet	255	441	-	-	-
Joukkovelkakirjalainat	110	129	-	-	-
Kiinteistöt	0	0	-	-	-
Kannansiirto		4 255	-	-	-
Yhteensä	365	4 825	543	401	470
Palautuneet arvonalennukset	3	25	27	160	33
Arvonkorotukset	0	0	100	0	0
Myyntitappiot	-10	-15	-3	-6	-4
Arvonalennukset, lisäpoistot ja arvonorotusten oikaisut					
Osakkeet	-105	-114	-	-	-
Joukkovelkakirjalainat	0	0	-	-	-
Kiinteistöt	-59	-63	-	-	-
Muut	0	1	-	-	-
Yhteensä	-164	-177	-283	-145	-268
Rakennusten suunnitelmapoistot	-1	-14	-28	-30	-30
Suorat kulut ilman sijoitustoiminnan hoitokuluja	-124	-301	-288	-320	-332
Sijoitustoiminnan hoitokulut *	-16	-24	-	-	-
Sijoitustoimintaan kohdistuvat verot **	-24	-24	-16	-7	0
Sijoitustoiminnan nettotuotto verojen jälkeen	986	6 385	2 889	2 883	2 601
Muut korkoerät	26	76	88	122	95
Vastuuellelälle hyvitetävä korko	-777	-1 687	-2 505	-2 590	-2 509
Sijoitustoiminnan tulos	235	4 774	472	415	188

* vuoteen 1997 asti myös sijoitustoiminnan hoitokulut kustannettiin hoitokustannusosalla

** sijoitustoimintaan kohdistuvat verot on otettu huomioon sijoitusylijäämässä vuodesta 1995 lähtien

maksutuloa, korvauksia, sijoitustoiminnan tuottoja ja kuluja sekä liikekuluja, on sen perusteella vaikea verrata Eläke-Fennia muihin työeläkeyhtiöihin. Oheinen tuloslaskelma on koottu Eläke-Fennian vuoden 1998 vakuutuskannan maksutulosta, korvauksista ja niihin pohjautuvista muista suureista, mutta sijoitustoiminnan tuotto on sen sijaan jouduttu arvioimaan siirtyneen sijoitusomaisuuden perusteella alkuvuoden osalta. Liikekulut on myös arvioitu.

Sijoitustoiminnan tuottojen riittävyys

Eläkkeitä varten kerätyille varoille on saatava vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden pohjalta määräytyvä tuotto. Vuosina 1997 – 1999 on eläkeyhtiöiden käytettävä tästä tuotosta 3 prosentin ylittävä osa toimintapääoman tukemiseen. Sijoitustoiminnan tulosta kuvavaa taulukosta selviää, miten Eläke-Fennian sijoitustoiminnan nettotuotot riittivät vähimmäistuottovaatimukseen eli vastuuellelälle hyvitetävään ja toimintapääoman tukemiseen siirrettävään korkoon nähden. Vastuuellelälle hyvitetävä korko ja korkosiirto toimintapääoman tukemiseen olivat 1 006 miljoonaa markkaa (E-F 467 Mmk) ja 681 miljoonaa markkaa (E-F 310 Mmk). Keskimääräinen tuottovaatimus on hivenen alle laskuperustekorona, koska lisävakuutusvastuulle ei laskuperusteissa ole asetettu kiinteää korkovaatimusta ja lisäksi riskiliikkeen heilahteluja varten varatulle tasoitusvastuulle hyvitetään 3 prosentin korko.

Vuoden 1998 sijoitustoiminnan tuloksesta valtaosan muodostaa Varma-Sampoon siirryneen kannan luovutukseen liittyneet suuret myyntivoitot 4 255 miljoonaa markkaa. Alkuvuoden aikana tehtiin muita kuin kannanluovutusmyyntivoittoja noin 300 miljoonaa markkaa ja loppuvuoden aikana Eläke-Fennian omasta kannasta tehtiin lisäksi myyntivoittoja noin 275 miljoonaa markkaa. Tulosta heikensivät loppuvuoden aikana tehdyt osakkeiden arvonalennukset noin 105 miljoonaa markkaa. Kiinteistöihin tehdyt arvonalennukset laskevat niiden tuottoa noin 60 miljoonaa markkaa. Muut korkoerät muodostuvat pääosin maksutuloon ja vastuunjakoosoritukseen sisällytyvistä koroista, lakisääteisen vastuuvajauksen ja Eläke-Kansan konkurssista johtuvan yhteisvastuusaatavan koroista sekä muista teknisistä eristä. Oheiseen taulukkoon on koottu lisäksi pro forma -tulos Eläke-Fennian osalta.

Sijoitustoiminnan pro forma -tuotot on osittain pystytty laskemaan tarkasti, mutta osa on jouduttu arvioimaan kannanjakosuhteiden perusteella. Vastaavasti arvostuserojen muutos perustuu kannanjakosuhteisiin.

SJOITUSTOIMINNAN TUOTTO JA TULOS 1998, pro forma

Sijoitus (Mmk)	suorat	arvon-	kirja-	tuotto-%	arvostus-	sijoitus-	käypä	tuotto-%	
	netto-	muutos							keski-
	tuotot	tuloslas-	kanta	kirja-	erojen	tuotot	arvo	käyvälle	
		kelmalla	arvo,	arvolle	muutos	yhteensä	keski-	arvolle	
		yhteensä					kanta		
Lainasaamiset	115	0	115	2 085	5,5 %	0	115	2 085	5,5 %
Lyhytaikaiset sijoitukset	48	0	48	1 228	3,9 %	-18	30	1 237	2,5 %
Joukkovelkakirjalainat	479	100	579	7 508	7,7 %	409	988	8 147	12,1 %
Osakkeet ja osuudet*	51	153	204	1 630	12,5 %	259	463	2 216	20,9 %
Kiinteistöisijoitukset	107	-61	46	1 981	2,3 %	-43	3	2 171	0,2 %
Muut sijoitukset	9		9				9		
Sijoitukset yhteensä	809	193	1 002	14 432	6,9 %	607	1 609	15 856	10,1 %
Muulla tavoin katettu**			10						
Sijoitustuotot yhteensä			1 012						
Vastuuvelan vaatima korko			-777						
Sijoitustoiminnan ylijäämä			235						

*ei sisällä yhtiöveron hyvitystä

**sijoitustoiminnan hoitokulut vähennetty

Maksun hoitokustannusosan riittävyys ja sijoitustoiminnan hoitokulusuhde

Hoitokustannustuloksessa kuvataan eläketurvan hoidon tehokkuutta. Eläketurvan hoitamiseen tarvittavat varat kerätään vakuutusmaksuun sisältyvässä hoitokustannusosassa.

Maksun perusteet ovat kaikilla yhtiöillä, mutta itse hoitokustannusosan suuruus riippuu palkkasummasta ja se vaihtelee eläkeyhtiöittäin vakuutuskannan rakenteen mukaan. Tällä hoitokustannusosalla kustannetaan korvaustoiminnan hoitokulut ja vakuutusten hankinnasta, hoidosta ja yleisestä hallinnosta aiheutuvat kulut poistoiineen.

Pro forma -laskelmassa liikekulut on jaettu alkuvuoden osalta siirtyneen henkilöstön ja järjestelmien käyttökustannusten suhteessa. Vuoden 1998 liikekuluihin sisältyy merkittävä määrä kertaluonteisia rakennejärjestelyyn liittyviä kuluja kuten väliaikaisten tilojen vuokrat, kalusto- ja laitehankintoja, käynnistysorganisaation palkat sekä mainos- ja painatuskuluja.

Vuodesta 1998 lähtien maksun hoitokustannusosalla ei ole enää kustannettu sijoitustoiminnan aiheuttamia liikekuluja, vaan ne rahoitetaan sijoitustoiminnan tuotoista. Sijoitustoiminnan pro forma -liikekulujen osuus oli 1,6 prosenttia sijoitustoiminnan nettotuotoista ja 0,1 prosenttia sijoitusten käyvästä keskiarvosta.

Tilikauden tulosanalyysi

Tulosanalyysiin on koottu yhteen ylijäämän lähteet eli sijoitustoiminnan tulos, hoitokustannustulos, riskiliikkeen tulos ja arvostuserojen muutos sekä ylijäämän käyttökohteet.

Riskiliikkeen tulos kertoo sen, kuinka hyvin vakuutusmaksut ovat riittäneet eläkkeistä aiheutuviin kustannuksiin. Tulokseen vaikuttaa suoraan vakuutuskannan rakenne. Riskiliikkeen tulos oli Eläke-Fennian osalta 177 miljoonaa markkaa vuonna 1998. Muu tulos sisältää voimaloiden poistoeron tuloutuksen.

Sijoitustoiminnan tulos ja arvostuserojen muutos yhdessä kertovat, kuinka hyvin yhtiö on sijoitustoiminnassaan onnistunut. Arvostuseroja voi käyttää asiakashyvityksiin vain realisoimalla niitä myyntivoitoiksi.

Yhtiön vakavaraisuutta kartutettiin siirtämällä osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen 4 724 miljoonaa markkaa. Kannansiirrosta luovutettiin osittamatonta lisävakuutusvastuu-

HOITOKUSTANNUSTULOS, MMK	1998	1998	1997	1996	1995
	pro forma				
Maksun hoitokustannusosat	94	165	221	205	192
Muut tuotot	2	2	1	1	1
Toimintokohtaiset liikemenot ilman poistoja					
Korvaustoiminta	-23	-40	-48	-45	-44
Vakuutusten hankinta	-24	-32	-9	-11	-12
Vakuutusten hoito	-30	-45	-63	-67	-58
Hallinto	-19	-33	-40	-38	-39
Sijoitustoiminta	(-16)*	(-24)*	-20	-20	-16
Yhteensä	-96	-151	-180	-181	-169
Toimintokohtaiset poistot	-5	-5	-10	-	-
Verot muusta kuin sijoitustoiminnasta	0	0	0	-3	-3
Muut kulut	0	0	0	0	0
Hoitokustannustulos	-5	11	33	22	20
Liikekulut/ tuotot, %	105,4 %	93,5 %	85,6 %	89,3 %	89,1 %
Liikekulut / kokonaismaksutulo	3,7 %	2,6 %	2,5 %	2,5 %	2,6 %
Maksun hoitokustannusosien ja muiden tuottojen ylijäämä, %	-5,4 %	6,5 %	14,9 %	10,7 %	10,4 %

* kustannetaan sijoitustoiminnan tuotoista

TILIKAUDEN TULOSANALYYSI, MMK	1998	1998	1997	1996	1995
	pro forma				
Ylijäämän lähteet					
Riskiliikkeen tulos	177	177	432	414	354
Sijoitustoiminnan tulos	235	4774	472	415	188
Hoitokustannustulos	-5	11	33	22	20
Muu tulos	37	37	0	0	0
Ylijäämä yhteensä	444	4 999	937	851	563
Arvostuserojen muutos	607	-2 234	1 115	1 656	625
Yhteensä	1 051	2 765	2 052	2 508	1 188
Tuloksen käyttö					
Vakavaraisuuden lisäämiseen					
Tasointuvastuuseen	177	177	432	414	354
Luottotappio- ja siirtymävarauksen muutos	0	0	-485	159	100
Siirto osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen	169	4 724	880	169	-
Omaan pääomaan	4	4	10	9	8
Arvostuserojen muutos	607	-2 234	1 115	1 656	625
Yhteensä	957	2 671	1 952	2 408	1 088
Siirto asiakashyvityksiin	94	94	100	100	100

ta 6 509 miljoonaa markkaa. Eläke-Fennian osalta osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen siirrettiin tuloksesta pro forma -laskelman mukaan 169 miljoonaa markkaa ja siirto-

asiakashyvityksiin eli ositettuun lisävakuutusvastuuseen oli 94 miljoonaa markkaa.

VAKAVARAISUUDEN KEHITYS

VUOSINA 1995 - 1998, MMK	1998	1.7.1998	1997	1996	1995
Vakavaraisuus					
Toimintapääoma					
Varaukset ja poistoero	115	152	149	635	476
Osittamaton lisävakuutusvastuu	953	758	2 057	169	0
Oma pääoma	107	103	103	93	85
Arvostuserot					
Kiinteistöt	169	183	485	466	426
Osakkeet	717	926	2 062	1 102	235
Joukkovelkakirjalainat	854	597	1 426	1 289	540
Yhteensä	1 740	1 706	3 973	2 857	1 201
Muut erät	-1	-1			
Toimintapääoma yhteensä	2 913	2 719	6 281	3 755	1 761
Tasoitustavastuu	882	730	1 874	1 402	1 028
Osittamaton lisävakuutusvastuu					
Osittamaton lisävakuutusvastuu 1.1.	2 057	2 057	169	-	-
Korkosiirto Eläke-Fennian kannan osalta	310	156	1 007	-	-
Korkosiirto Varma-Sammon kannan osalta	371	371	-	-	-
Siirto ylijäämästä	4 724	4 684	880	-	-
Kannanluovutus Varma-Sampoon	-6 509	-6 509	-	-	-
Osittamaton lisävakuutusvastuu 31.12.	953	758	2 057	-	-

OSITETTU LISÄVAKUUTUSVASTUU JA ASIAKASHYVITYKSET

	1998	1.7.1998	1997	1996	1995
Ositettu lisävakuutusvastuu, Mmk					
Ositettu lisävakuutusvastuu 1.1.	69	69	233	167	100
Tilivuonna maksetut hyvitykset	-22	-21	-57	-33	-33
Siirto asiakashyviksiin	94	0	100	100	100
Ositettu lisävakuutusvastuu 31.12.	141	47	277	233	167

SIIRTO ASIAKASHYVITYKSIIN

% TEL-palkkasummasta	0,83	-	0,29	0,31	0,33
jatkuvaa TEL-työsuhdetta kohden, mk	1 008	-	402	422	435

TILIVUONNA MAKSETUT HYVITYKSET

% TEL-palkkasummasta	0,21	-	0,18	0,11	0,12
jatkuvaa TEL-työsuhdetta kohden, mk	234	-	241	143	150

Yhtiön vakavaraisuus ja asiakashyvitysten kehitys

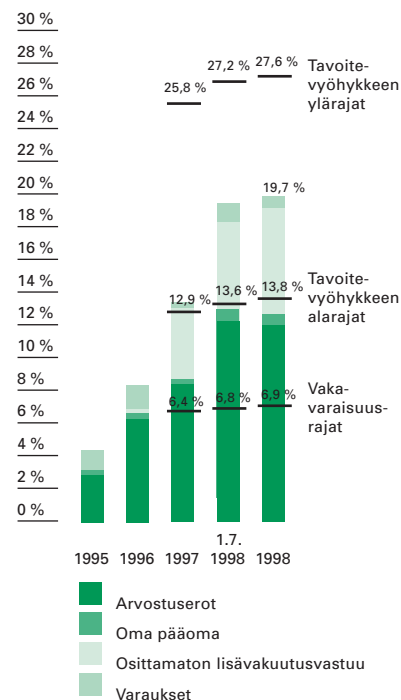
Työeläkeyhtiön vakavaraisuutta mitataan toimintapääomalla, joka on yhtiön varojen ja velkojen erotus. Vakavaraisuutta on kasvatettu ylimääräisellä korkosiirrolla vuosien 1997 – 1998 aikana ja tullaan edelleen kasvattamaan vuoden 1999 aikana. Korkosiirrot perustuvat lakiin, joka tähtää yhtiöiden vakavaraisuuden kasvattamiseen riskillisempien mutta parempituottoisten sijoitusten kautta. Toimintapääoma muodostuu yhtiön omasta pääomasta, omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen erotuksesta, osittamattomasta lisävakuutusvastuusta, poistoeroista ja luottotappiovarauksesta, joka yhtiöiden tulee kuitenkin purkaa vuoteen 2001 mennessä.

Vakavaraisuusvaade riippuu yhtiön sijoitusomaisuuden rakenteesta. Tavoitteena on, että vakavaraisuus on kuviassa näkyvällä tavoitevyöhykkeellä. Rajoitetun voitonjaon vyöhykkeellä yhtiöllä on velvollisuus ensisijaisesti kartuttaa vakavaraisuutta rajoittamalla ylijäämän jakoa asiakkaille. Tavoitevyöhykkeellä yhtiöllä on perusteiden puitteissa toimintavapaus.

Kuviassa on esitetty lisäksi Eläke-Fennialle jäänyt toimintapääoma vakavaraisuusvaateineen 1.7.1998. Eläke-Fennian suhteellinen vakavaraisuusasema on hivenen parantunut kannansiirron jälkeen ja toimintapääoma on tavoitevyöhykkeellä.

Asiakashyvitykset

Asiakashyvitysten kehitys käy ilmi oheisesta taulukosta. Taulukkoon on koottu vuosittain tilinpäätöksissä asiakkaiden hyväksi siirretyt määrät ja toisaalta asiakkaille kunakin vuonna maksetut hyvitykset. Asiakashyvitysten keskimääräisestä tasosta saa käsityksen suhteuttamalla vuotuinen siirto vakuutettujen työsuhteiden lukumäärään tai vaihtoehtoisesti palkkasummaan.

TOIMINTAPÄÄOMA VASTUUVELASTA, %**Volyymitunnusluvut, pro forma**

Eläke-Fennian osalta ei ole saatavissa taannehtivasti sen kantaa koskevia volyymitunnuksia. Oheiseen taulukkoon on koottu käytettävissä olevat tiedot:

	1998	1997
Maksutulo, Mmk		
TEL	2 393	2 129
YEL	301	285
TEL-palkkasumma, Mmk	11 220	10 369
Maksetut eläkkeet, Mmk		
TEL	2 076	1 990
YEL	350	337
Vakuutettuja		
TEL	92 900	92 200
YEL	18 560	18 700
Eläkkeensaajia		
TEL	52 947	51 550
YEL	10 690	9 900
Keskimääräinen eläke mk/kk		
TEL	3 174	3 124
YEL	3 307	3 191

Liikevaihto, Mmk	4 019
Sijoitustoiminnan nettotuotot verojen jälkeen, Mmk	986
Kokonaisliiketoiminnan tulot, Mmk	117
Vastuuvetka, Mmk	16 163
Taseen loppusumma, Mmk	16 684
Taseen vastaavaa käyvin arvoin, Mmk	18 423
Henkilöstö	196

TILINPÄÄTÖSSANASTOA

Arvostusero

Omaisuuuden käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus.

Asiakashyvyitys

Yhtiön tuloksesta riippuva hyvitys, joka annetaan vakuutuksenottajille vakuutusmaksun alennuksena.

Hoitokustannustulos

Hoitokustannustulos lasketaan siten, että liikekulujen kattamista varten peritystä vakuutusmaksun hoitokustannusosasta vähennetään yhtiön liikekulut sijoitustoiminnan liikekuluja lukuun ottamatta.

Katettava vastuovelka

Katettavaan vastuovelkaan luetaan tilinpäätöksen vastuuvelan lisäksi velka vastuunjakoon ja vakuutusmaksuista johtuvat velat vakuutuksenottajille. Yrittäjien eläkelain mukaisessa perusvakuutuksessa ei tällä hetkellä ole katettavaa vastuuta.

Lakisääteiset maksut

Eläke-Fennian osuus eläkelaitosten keskuslaitoksena toimivan Eläketurvakeskuksen kuluista.

Liikevaihto

Liikevaihto muodostuu vakuutusmaksutuotoista ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta, sijoitustoiminnan tuotoista, muista tuotoista ja myynnin yhteydessä realisoituneista tuloutetuista arvonkorotuksista.

Ositettu lisävakuutusvastuu

Ositettu lisävakuutusvastuuseen siirretään sijoitustoiminnan tuloksesta ja hoitokustannustuloksesta varoja käytettäväksi vakuutuksenottajille annettaviin asiakashyvytyksiin.

Osittamaton lisävakuutusvastuu

Osittamaton lisävakuutusvastuu on tarkoitettu lisäämään yhtiön vakavaraisuutta ja toimimaan puskurina sijoitustoiminnan tuottoihin liittyville heilahteluille.

Riskiliikkeen tulos

Riskiliikkeen tulos kertoo yhtiön vastuulla olevan vakuutusliikkeen tuloksen. Se lasketaan vähentämällä riskin kattamista varten perityistä vakuutusmaksuista maksetut korvaukset.

Sijoitustoiminnan tulos

Sijoitustoiminnan tulos lasketaan lisäämällä sijoitustoiminnan tuottoihin korkoerät, jotka tuloslaskelmasa sisältyvät muihin eriin ja vähentämällä sijoitustoiminnan tuotoista vastuuvelan korkovaatimus.

Tasoisuustasuu

Tasoisuustasuu toimii puskurina vakuutusliikkeen heilahteluille. Vuosittain toteutuva positiivinen riskiliikkeen tulos viedään tasoisuustasuuun ja negatiivinen tulos katetaan tasoisuustasuuun.

Toimintapääoma

Toimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää jolla yhtiön varat käypiin arvoihin arvostettuina ylittävät yhtiön velat. Velkoihin ei tällöin lueta osittamatonta lisävakuutusvastuuta.

Vakavaraisuus

Työeläkeyhtiön vakavaraisuuden riittävyyden seuranta perustuu riskiteoreettiseen tarkasteluun. Tämän tarkastelun perussuureena on ns. vakavaraisuusraja. Sen avulla määritellään kolme eri vakavaraisuusvyöhykettä: tavoite-, rajoitetun voitonjaon- ja kriisivyöhyke. Toimintapääoman katsotaan olevan turvaavalla tasolla, jos se on tavoitevyöhykkeellä. Tavoitevyöhykkeen alaraja on johdettu siten, että toimintapääoman ollessa vastaavalla tasolla on todennäköisyys sille, että toimintapääomaa ei menetetä kokonaan seuraavan kolmen vuoden aikana, 95 prosenttia. Näin määriteltynä tavoitevyöhykkeen alaraja on vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä ja yläaraja nelinkertainen määrä. Vakavaraisuusraja ja vyöhykkeet määritellään prosentteina yh-

tiön vastuuvelasta. Mitä riskipitoisempi yhtiön sijoitusjakauma on, sitä korkeampi on vakavaraisuusraja.

Vakuutustekninen vastuovelka

Yhtiön vakuutusmaksuista aiheutuva vastuu muodostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vakuutusmaksuvastuu on arvio tulevista vakuutustapahtumista johtuvien eläkesuoritusten pääomavastuusta vähennettynä odotettavissa olevien tulojen pääomavastuusta. Korvausvastuuseen varataan tilinpäätöksessä jo sattuneiden eläketapahtumien johdosta tulevaisuudessa maksettavat korvaukset. Ositettu ja osittamaton lisävakuutusvastuu luetaan vakuutusmaksuvastuuseen ja tasoisuustasuuun luetaan korvausvastuuseen.

Pääoma-arvo

Pääoma-arvo on tulevaisuudessa maksettavaksi erääntyvien eläkeerien summa. Pääoma-arvoa laskettaessa otetaan huomioon ihmisten jäljellä oleva elinaika, kuolevuus ja sairastavuus ja kertyneelle jäljellä olevalle pääomalle hyvitetään 3 prosentin korko.

Vastuuvelan korkovaatimus

Vastuuvelan korkovaatimus on vastuuvelalle hyvitettävä vähimmäiskorko. Sen määrittää ns. laskuperustekorko, jonka sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut.

Vastuuvelkaa kattava omaisuus

Yhtiön omaisuus on jaettu ryhmiin sen mukaan, miten turvaavaksi sijoitus voidaan katsoa. Vakuutusyhtiön vastuuvelan kateasetuksessa on määritelty kullekin ryhmälle osuus, jonka ne voivat enintään vastuuvelasta kattaa. Vastuuvelkaa kattava omaisuus arvostetaan pääsääntöisesti käypään arvoon.

Markku Vesterinen,
toimitusjohtaja 1.10.1998–
14.3.1999

Hannu Ketola,
toimitusjohtaja 16.4.1999–

Henki-Fennian käynnistystyöt aloitettiin vuoden 1998 alkupuoliskolla. Yhtiön käynnistämistehtävä annettiin filosofian lisensiaatti Markku Vesteriselle, josta tuli myös yhtiön ensimmäinen toimitusjohtaja. Henki-Fennia sai toimiluvan 1.10.1998 ja aloitti omen tuotteiden myynnin marraskuun puolivälissä. Henkivakuutusosakeyhtiö Novasta siirtyvien Fennia-ryhmän asiakkaiden kannansiirto tapahtui 31.12.1998 ja täysitehoisesti yhtiön toiminta lähti käyntiin vuoden 1999 alussa.

HENKI-FENNIA

Toimitusjohtajan katsaus

Henki-Fennia aloitti vahvalta perustalta

Suomalaisten henkivakuutusyhtiöiden kokonaismaksutulo kasvoi vuonna 1998 yli 18 prosenttia. Maksutulo oli 13,1 miljardia markkaa eli lähes yhtä suuri kuin vahinkoensivakuutuksen maksutulo. Henkivakuutuksen maksutulo oli 8,9 miljardia markkaa (kasvu 17 prosenttia), yksilöllisen eläkevakuutuksen 2,6 miljardia markkaa (kasvu 20 prosenttia ja ryhmäeläkevakuutuksen 1,7 miljardia markkaa (kasvu 20 prosenttia). Voimakkainta kasvu oli sijoitussidonnaisissa tuotteissa. Niiden maksutulo oli lähes kaksi miljardia markkaa ja kasvua oli peräti 226 prosenttia. Ne ovatkin selvästi tulos- ja suosituiksi vaihtoehdoiksi perinteisten henkivakuutusmuotojen rinnalle.

Henkivakuutuksen maksutulon kasvu noudattaa sitä kehitystä, jota henkivakuutusyhtiöt ovat pitkän ajan laskelmissaan ennakoineet. Lähes 20 prosentin kasvuvauhti on monen mielestä hyvä. Eläkevakuutuksen kasvu osoittaa, että suomalaiset ovat nyt ryhtyneet harkiten käyttämään vapaaehtoista eläkevakuutusta eläketurvansa täydentämiseen.

Näille markkinoille perustettiin vuonna 1998 Fennia-ryhmän henkivakuutusyhtiö Henki-Fennia. Yhtiön toiminnan lähtökohtana ovat Fennia-ryhmän asiakkaiden tarpeet. Vasta myöhemmin sen kohderyhmää laajennetaan, jos tarvetta ilmenee. Yrittäjien sosiaaliturvassa on tunnetusti puutteita. Henki-Fennia tulee tarjoamaan yrittäjille sellaisia vakuutuksia, joilla heidän kokonaisturvansa voidaan täydentää.

Vakavaraisuus hyvällä tasolla

Uusi yhtiö ei joutunut aloittamaan toimintaansa tyhjästä. Novasta siirtynyt vastuuvetäjä oli 1 200 miljoonaa

markkaa ja yhtiön oma pääoma 150 miljoonaa markkaa. Omistajayhtiöt ovat merkinneet 100 miljoonan markan osakepääoman siten, että Yrittäjien Fennia omistaa yhtiöstä 60 prosenttia ja Eläke-Fennia 40 prosenttia. Henki-Fennian taseeksi muodostui heti alussa noin 1 350 miljoonaa markkaa, mikä on aloittavalle yhtiölle poikkeuksellisen suuri. Ensimmäisen vuoden maksutuloksi arvioidaan 200 miljoonaa markkaa. Yhtiön vakavaraisuus on hyvä ja sen tase mahdollistaa monipuolisen sijoitustoiminnan, mikä puolestaan takaa asiakkaiden sijoittamalle pääomalle kilpailukykyisen tuoton.

Henki-Fennian vahvuuksia ovat tehokkaasti toimiva ja kevyt organisaatio, keskittyminen oleelliseen, myynnin kustannustehokkuus ja tuloksellinen sijoitustoiminta. Henki-Fennian myyntiorganisaationa toimii koko Fennia-ryhmän palveluverkosto.

Yhtiössä on alkuvaiheessa noin 20 työntekijää. Sijoitustoimintansa Henki-Fennia hoitaa yhteistyössä Yrittäjien Fennian kanssa.

Omilla tuotteilla markkinoille

Vakuutustoiminta aloitettiin kahdella omalla tuotteella, Fennia-Eläke ja Fennia-Sijoitus-vakuutuksilla. Fennia-Eläke on yksilöllinen eläkevakuutus, joka on tarkoitettu yrittäjille, kotitalouksille ja yrityksille. Siinä on vakuutettuna yksi henkilö, joka myös on eläkkeen saaja. Fennia-Eläke sopii eläketurvän täydentämiseen erityisesti silloin, kun lakisääteinen eläketurva jää vajaaksi. Eläkesäästön voi turvata henkivakuutuksella.

Fennia-Sijoitus on kertamaksuinen säästövakuutus, joka on sopiva ratkaisu silloin, kun pääomalle haetaan kilpailukykyistä tuottoa vaivatto-

Henki-Fennian tase on 1,3 mrd markkaa, mikä on aloittavalle yhtiölle poikkeuksellisen suuri.

masti. Fennia-Sijoitukseen sisältyy aina myös henkivakuutusurva.

Fennia-Ryhmäläke on yritysten tärkeiden henkilöiden eläkeongelmiin sopiva kollektiivinen ja monipuolinen vakuutusratkaisu. Kotitalouksien ja yrittäjien henkilöriskien kattamiseen on perustuotteena Fennia-Henkiturva. Se tarjoaa turvaa kuoleman ja pysyvän työkyvyttömyyden varalle edullisesti. Pitkäaikaiseen säästämiseen sopii jatkuvamaksuinen säästöhenkivakuutus Fennia-Säästö, jossa säästö on aina suojattu henkivakuutuksella.

Henki-Fennia ei tee tilinpäätöstä vuodelta 1998, koska toimintaa oli vain kahtena kuukautena. Ensimmäinen tilinpäätös tehdään vuoden 1999 lopussa. Henki-Fennian pääkonttori sijaitsee Yrittäjien Fennian pääkonttorin yhteydessä Helsingissä.

Toimitusjohtaja Markku Vesterisen siirtyi vastaperustetun Vakuutusvalvontaviraston ylijohtajaksi maaliskuussa 1999. Hänen tilalleen toimitusjohtajaksi valittiin valtiotieteen maisteri Hannu Ketola.

Henki-Fennian hallinto

HALLINTONEUVOSTO

Taisto Lehti

hallituksen puheenjohtaja,
Kauniainen
Oy Odensö Ab
puheenjohtaja

Pekka Niemi

toimitusjohtaja,
Turku
Kuntoutusyhtymä –
Rehab Group Oy
varapuheenjohtaja

Jouko Kemppe

toimitusjohtaja,
Lahti
Kemppe Oy

Björn Kolster

hallituksen puheenjohtaja,
Helsinki
Oy Kolster Ab

Jukka Luoma

toimitusjohtaja,
Tampere
Verokonsultointi Luoma Oy

Hannu Löytönen

toimitusjohtaja,
Kyyjärvi
Kyyjärven Sementtituote Oy

Seppo Mikkola

toimitusjohtaja,
Kouvola
Kouvolan Pukimo Oy

Erkki K. Mäkinen

toimitusjohtaja,
Vammala
Vammalan Tilitoimisto Oy

Unto Penttinen

toimitusjohtaja,
Sodankylä
Kauppahuone Penttiset Oy

Sven Sohlström

teollisuusneuvos,
Pietarsaari
Oy Herrfors Ab

HALLITUS

Antti Vaahto

toimitusjohtaja,
Hollola
Vaahto Group PLC Oyj
puheenjohtaja

Eero Lehti

hallituksen puheenjohtaja,
Kerava
Taloustutkimus Oy
varapuheenjohtaja

Kari Elo

toimitusjohtaja,
Kauniainen
Yrittäjien Fennia

Risto Kausto

toimitusjohtaja,
Helsinki
Eläke-Fennia

Markku Alava

varatoimitusjohtaja,
Helsinki
Yrittäjien Fennia
varamies

Lasse Heiniö

varatoimitusjohtaja,
Helsinki
Eläke-Fennia
varamies

Tarkko Jousi

varatoimitusjohtaja,
Eläke-Fennia
hallituksen sihteeri

TILIN- TARKASTAJAT

Risto Järvinen

KHT
Helsinki

Kalervo Virtanen

professori, KHT
Helsinki

Per-Olof Johansson

KHT
Espoo
varamies

Markku Koskela

kauppat.tri, KHT
Helsinki
varamies

JOHTAJAT

Hannu Ketola

toimitusjohtaja
(16.4.1999 alkaen)

Markku Vesterinen

toimitusjohtaja
(14.3.1999 saakka)

Yrjö Turtiainen

tuotantojohtaja

Kari Björklöv

markkinointijohtaja

Kai Niemi

aktuaari, SHV

Valtakunnallinen yrittäjäpalkinto 30 vuotta

Valtakunnallinen yrittäjäpalkinto täytti vuonna 1998 30 vuotta. Sen perusti Yrittäjien Vakuutus vuonna 1968 yhdessä Yrittäjien Liiton kanssa. Arvostettu palkinto on julkinen tunnustus esimerkillisestä yrittäjyydestä. Palkinnolla halutaan korostaa oma-aloitteisten ja taloudellisten riskien ottamiseen uskaltavien yrittäjien merkitystä talouselämälle. Palkinnolla halutaan samalla kohottaa yksityisen yrittäjyyden arvostusta yhteiskunnassa.

Palkittavat yritykset valitsee vuosittain lautakunta, johon kuuluvat Suomen Yrittäjät ry:n, Suomalaisen Työn Liiton, Yksityisyrittäjien Säätiön sekä Yrittäjien Fennian edustajat. Palkintokriteerit ovat kuluneiden 30 vuoden aikana säilyneet lähes ennallaan. Niiden painoarvo on kuitenkin vaihdellut maamme sen hetkisen taloudellisen tilanteen mukaan.

Erityisesti on kiinnitetty huomiota siihen, miten yritys on selvinnyt vaikeista ajoistaan ja miten se on osannut käyttää hyvien aikojen mahdollisuudet hyväkseen. Palkittavan yrityksen pitää olla vakiinnuttanut asemansa markkinoilla. Siksi aivan nuoria yrityksiä ei palkita. Huomiota kiinnitetään myös yrityksen työllistävään vaikutukseen, vientiin tai tuontia korvaavaan tuotantoon sekä pääoman käytön tehokkuuteen.

Vuoden 1998 Valtakunnallisen yrittäjäpalkinnon voittivat kangasmyymäläketju Eurokangas Oy Lahdesta, ympäristöteknologiaa valmistava Labko-yhtiöt Kangasalalta, laivanvarustamo Oy Langh Ship Ab Piikkiöstä ja kotimainen, 120-vuotias kaasunvalmistaja Oy Woikoski Ab Valkealasta.

Juhlalliseen palkinnonjakotilaisuuteen Oulussa osallistui myös Tasavallan Presidentti Martti Ahtisaari.

Pro Finnish Design-palkinto KOVA-tuolille

Pro Finnish Design- kilpailu järjestettiin vuoden 1998 aikana ja muotoilupalkinto luovutettiin tammiukuussa 1999 viidennen kerran. Joka toinen vuosi luovutettavan palkinnon kustantaa Yrittäjien Fennia ja kilpailun järjestää Design Forum Finland.

Tällä kertaa 100 000 markan palkinnon voitti turkulaisen Mobel Oy:n KOVA-tuoli. Palkintolautakunnan puheenjohtajan, toimitusjohtaja Kari Elon, mukaan Yrittäjien Fennia päätti kymmenen vuotta sitten ryhtyä Pro Finnish Design-palkinnon rahoittajaksi siksi, että palkinnolla halutaan kannustaa yrityksiä käyttämään enemmän muotoilua hyväkseen ja parantamaan sen avulla kilpailukykyään.

Voittajan lisäksi kunniamaininnan saivat Helsingin matalalattiaraitiovaunu (Adtrans Finland Oy, Rautaruukki Oy), Hackman Tools-keittiövälineet (Hackman Designor Oy Ab), Vector-ulkoilutietokone (Suunto Oy), Tassu-taimisuoja, (Tassu Taimisuoja Oy), Opticoncept-paperinvalmistuslinja (Valmet Oy) ja Narukantti-kantattu matto (Woodnotes Oy).

Asiakkaita muistettiin musiikilla

Heinäkuun ensimmäisenä päivänä lähes 200 Fennia-ryhmän asiakasta ja sidosryhmien edustajaa kokoontui Mikkelin Musiikkijuhlille juhlistamaan vakuutusryhmän syntymistä Mariinski-teatterin orkesterin tahdittamana. Myös maestro Valeri Gergijev osallistui buffet-illalliselle Eläke-Fennian toimitusjohtajan Risto Kauston ja Yrittäjien Fennian toimitusjohtajan Kari Elon seurassa konsertin jälkeen.

FENNIA-RYHMÄN NEUVOTTELUKUNNAT

Fennia-ryhmän alueelliset neuvottelukunnat ovat aktiivisia luottamuselimiä, jotka valvovat ja edistävät palvelujen saatavuutta toimialueellaan. Ne valvovat myös vakuutustenottajien etuja osallistumalla asiakkaiden tarpeista lähtevään jatkuvaan tuotekehitystyöhön tiiviissä vuorovaikutuksessa Fennia-ryhmän yhtiöiden kanssa. Alueellisia neuvottelukuntia on 17.

SUURASIAKAS- YKSIKKÖ	ETELÄINEN ALUE	Hans Siggborg toimitusjohtaja	Muisto Laine toimitusjohtaja	Juhani Saario toimitusjohtaja	Erkki Rosenqvist toimitusjohtaja
Kari Kaarnalahti hallituksen puheen- johtaja, puheenjohtaja	Pertti Siikarla oikeust.lis., puheenjohtaja	Mikko Sillanpää toimitusjohtaja	Rauno Lotila toimitusjohtaja	Pentti Seesvaara toimitusjohtaja	Seppo Saarinen toimitusjohtaja
Juhani Aho hallituksen puheen- johtaja	Asko Ahlbom toimitusjohtaja	Teijo Tirronen toimitusjohtaja	Erkki Mäkinen toimitusjohtaja	Jukka Soikkeli toimitusjohtaja	Jarmo Sirén toimitusjohtaja
Anders Backman toimitusjohtaja	Kari Ape toimitusjohtaja	Ilkka Tykkä toimitusjohtaja	Pertti Nordman toimitusjohtaja	Arvo Suutari toimitusjohtaja	Jouni Suokas toimitusjohtaja
Jack Björklund talousjohtaja	Sandor Dejenyi toimitusjohtaja	Rauno Vennola toimitusjohtaja	Outi Oras toimitusjohtaja	Juha Taavila toimitusjohtaja	Arto Tonttila toimitusjohtaja
Christer Boije apulaisjohtaja	Sakari Hämäläinen toimitusjohtaja	Raimo Vilen toimitusjohtaja	Jouko Paukkunen toimitusjohtaja	Erkki Talonpoika toimitusjohtaja	Ismo Tuomi toimitusjohtaja
Göran Cedercreutz toimitusjohtaja	Jaakko Jaksola toimitusjohtaja	Risto Vyhtinen toimitusjohtaja	Simo Puustelli toimitusjohtaja	Pertti Teppola toimitusjohtaja	Taisto Vainio toimitusjohtaja
Tuija Geelnard toimitusjohtaja	Veijo Kallioinen toimitusjohtaja	Heikki Yläräkkö toimitusjohtaja	Lauri Pörsti toimitusjohtaja	Raimo Timonen toimitusjohtaja	Kalevi Vuorisalo toimitusjohtaja
Henrik Gustafsson toimitusjohtaja	Markku Kauhanen toimitusjohtaja	VARSINAIS- SUOMI	Erkki Väänänen toimitusjohtaja	Jouko Toivonen toimitusjohtaja	LÄNTINEN ALUE
Stig Haglund toimitusjohtaja	Torsti Koskinen toimitusjohtaja	Reijo Jokela toimitusjohtaja, puheenjohtaja	Risto Ylitalo toimitusjohtaja	Olli Vilppunen toimitusjohtaja	Heikki Rinta-Rahko toimitusjohtaja, puheenjohtaja
Kari Jokisalo toimitusjohtaja	Jukka Laamanen toimitusjohtaja	Olavi Förbom toimitusjohtaja	KAAKKOINEN ALUE	HÄME	Alf Ahlbäck toimitusjohtaja
Lennart von Knorring operatiivinen johtaja	Harri Laine toimitusjohtaja	Ahti Heinonen hallituksen puheen- johtaja	Asko Sievänen hallituksen puheen- johtaja, puheenjohtaja	Seppo Suuriniemi toimitusjohtaja, puheenjohtaja	Kari Ala-Korpela varatoimitusjohtaja
Björn Kolster hallituksen puheen- johtaja	Jyrki Lieto toimitusjohtaja	Pertti Ketola toimitusjohtaja	Keijo Greijus toimitusjohtaja	Jorma Ahonen toimitusjohtaja	Nils Back tekninen johtaja
Mikko Kuumola controller	Rainer Lindgren toimitusjohtaja	Heikki Kiviluoto toimitusjohtaja	Olavi Kivistö hallituksen puheen- johtaja	Antti Haavisto toimitusjohtaja	Leif Back toimitusjohtaja
Kullervo Laakkonen toimitusjohtaja	Ralf Lönnfors toimitusjohtaja	Veikko Lehtola talousjohtaja	Olavi Kivistö hallituksen puheen- johtaja	Kari Horsmalahti toimitusjohtaja	Jan-Anders Bondén toimitusjohtaja
Heikki Lamminaho toimitusjohtaja	Tapio Manner toimitusjohtaja	Olli Noramaa toimitusjohtaja	Jukka Luukko toimitusjohtaja	Matti Janhunen toimitusjohtaja	Bo Eklund toimitusjohtaja
Leena Martiskainen toimitusjohtaja	Pertti Merikari toimitusjohtaja	Risto Pyysalo toimitusjohtaja	Aapo Majuri toimitusjohtaja	Pekka Kiuru toimitusjohtaja	Leif Enberg hallituksen puheen- johtaja
Kimmo Nordström johtaja	Matti Mertjärvi toimitusjohtaja	Jaakko Rantanen toimitusjohtaja	Toivo Malinen hallituksen puheen- johtaja	Risto Koivisto toimitusjohtaja	Jan-Erik Frostdahl toimitusjohtaja
Jari Sarjo toimitusjohtaja	Veijo Ohtonen toimitusjohtaja	Jouni Sopula toimitusjohtaja	Seppo Martikainen toimitusjohtaja	Matti Koivuniemi toimitusjohtaja	Erkki Haapala toimitusjohtaja
Matti Savolainen apulaisjohtaja	Juha Ojala taluspäällikkö	Karl-Magnus Spiik liikkeenjohdon konsultti	Pekka Marttunen toimitusjohtaja	Matti Koskenkorva toimitusjohtaja	Marco Hautakoski toimitusjohtaja
Lasse Savonen toimitusjohtaja	Heikki Ollikainen toimitusjohtaja	Juhani Vainio toimitusjohtaja	Seppo Mikkola toimitusjohtaja	Veli-Matti Lehikoinen toimitusjohtaja	Markku Hautanen toimitusjohtaja
Björn Siggborg varatoimitusjohtaja	Harri Paananen toimitusjohtaja	Henri Wibom toimitusjohtaja	Matti Mäkelä toimitusjohtaja	Pertti Lehto toimitusjohtaja	Matti Hissa toimitusjohtaja
Juhani Tyllilä toimitusjohtaja	Kari Paasikoski autoilija	SATAKUNTA	Kari Puuperä toimitusjohtaja	Pertti Liljeroos toimitusjohtaja	Erkki Jyllilä toimitusjohtaja
Urpo Vihervaara toimitusjohtaja	Kari Peltonen toimitusjohtaja	Jarmo Hyttinen toimitusjohtaja, puheenjohtaja	Juhani Puuskari toimitusjohtaja	Pekka Paldanius varatuomari	Pauli Kankaanpää toimitusjohtaja
Arto Waroma varatoimitusjohtaja	Asko Perttilä yrittäjä	Petri Jyrkiäinen toimitusjohtaja	Pentti Rantala toimitusjohtaja	Erkki Peltonen toimitusjohtaja	Virpi Keskimäki toimitusjohtaja
	Matti Rajala toimitusjohtaja	Eero Kesti toimitusjohtaja	Markus Rovio toimitusjohtaja	Hannu Penttilä toimitusjohtaja	Eero Koivisto toimitusjohtaja
	Tapio Robertsson toimitusjohtaja			Jalo Pirhonen toimitusjohtaja	Matti Koskinen toimitusjohtaja

Börje Linden toimitusjohtaja	Tea Mäkeläinen toimitusjohtaja	KUOPIO	Pertti Pouru toimitusjohtaja	Tomi Gröhn liikennejohtaja	Risto Riipinen hallituksen puheenjohtaja
Antti Mikola toimitusjohtaja	Martti Paananen toimitusjohtaja	Esko Torssonen varatoimitusjohtaja, puheenjohtaja	Eeva Salmi toimitusjohtaja	Timo Hietala toimitusjohtaja	Jukka Tikka toimitusjohtaja
Juhani Myllymäki toimitusjohtaja	Mikko Pekkanen toimitusjohtaja	Ritva Arokivi johtaja	MERI-LAPPI	Mika Junttari toimitusjohtaja	ETELÄ-HÄMEEN VAKUUTUSPALVE- LU OY
Anne Niemi markkinointijohtaja	Aimo Pekkarinen toimitusjohtaja	Matti Eestilä toimitusjohtaja	Olavi Numminen toimitusjohtaja, puheenjohtaja	Pentti Jussila toimitusjohtaja	Reijo Talja toimitusjohtaja, puheenjohtaja
Alf Norrgård toimitusjohtaja	Ari Rautiainen toimitusjohtaja	Pekka Halonen toimitusjohtaja	Kyösti Kaihu toimitusjohtaja	Mikko Kempainen toimitusjohtaja	Erkki Huopainen toimitusjohtaja
Trygve Nystedt toimitusjohtaja	Ari Rikama toimitusjohtaja	Kalervo Huhtinen toimitusjohtaja	Martti Kankaanranta toimitusjohtaja	Matti Kupiainen toimitusjohtaja	Aulis Laaksonen toimitusjohtaja
Pauli Ojala toimitusjohtaja	Pentti Rossi toimitusjohtaja	Jouko Kauhanen toimitusjohtaja	Ossi Kosonen toimitusjohtaja	Jouni Leppänoro toimitusjohtaja	Juha Leppänen toimitusjohtaja
Esa Ojala toimitusjohtaja	Martti Strömberg toimitusjohtaja	Osmo Kaulamo toimitusjohtaja	Matti Kurtio toimitusjohtaja	Jouko Lifländer toimitusjohtaja	Olli Puputti liikkeenharjoittaja
Björn Palm toimitusjohtaja	Kaija Taipale toimitusjohtaja	Teuvo Laamanen toimitusjohtaja	Veli Lassila toimitusjohtaja	Seppo Narkilahti toimitusjohtaja	Sakari Virtanen toimitusjohtaja
Aulis Pitkäkangas toimitusjohtaja	Hannu Teiskonen toimitusjohtaja	Risto Rantanen toimitusjohtaja	Pekka Maijanen toimitusjohtaja	Esko Niemelä liikenneoitsijä	Teuvo Zetterman toimitusjohtaja
Eija Plusisaari hallituksen puheenjohtaja	JOENSUU	Paavo Romunen toimitusjohtaja	Ossi Pansar toimitusjohtaja	Olli Salo toimitusjohtaja	VAKUUTUSPALVE- LU OY, LOVIISA
Harri Pomoell toimitusjohtaja	Hannu Rytönen toimitusjohtaja, puheenjohtaja	Reijo Räsänen toimitusjohtaja	Paavo Pitkänen toimitusjohtaja	Pekka Seppänen kauppias	Krister Nyberg toimitusjohtaja, puheenjohtaja
Kari Risberg toimitusjohtaja	Jari Huhtilainen toimitusjohtaja	Jouko Seppänen toimitusjohtaja	Heikki Syväjärvi yrittäjä	Seppo Tekoniemi toimitusjohtaja	Tuomo Juntunen toimitusjohtaja
Juha Saarnio toimitusjohtaja	Erkki Hämäläinen toimitusjohtaja	Jouko Soinin toimitusjohtaja	Erkki Väisänen toimitusjohtaja	Tapio Tuomilaakso toimitusjohtaja	Jan-Erik Lindroos yrittäjä
Jarl Stenmark toimitusjohtaja	Teuvo Kettunen toimitusjohtaja	Pertti Taskinen toimitusjohtaja	KAINUU	Jussi Uotila toimitusjohtaja	Bjarne Mattsson toimitusjohtaja
Mauri Vähämaa toimitusjohtaja	Asko Kinnunen toimitusjohtaja	POHJOIS-POHJANMAA	Viljo Tuhkanen toimitusjohtaja, puheenjohtaja	Reino Vierelä toimitusjohtaja	Jouko Pulliainen toimitusjohtaja
Jens Österberg toimitusjohtaja	Teuvo Kontturi toimitusjohtaja	Esko Kurvinen toimitusjohtaja, puheenjohtaja	Sakari Heikkinen johtaja	FRANCHISE-YHTIÖIDEN NEUVOTTELU-KUNNAT	Pekka Pylväs toimitusjohtaja
JYVÄSKYLÄ	Simo Kuittinen toimitusjohtaja	Sakari Aine toimitusjohtaja	Veikko Heikkinen liikkeenharjoittaja	ETELÄ-SAVON VAKUUTUS- PALVELU OY	Jan Vikström hallintojohtaja
Hannu Löytönen toimitusjohtaja, puheenjohtaja	Risto Leppänen toimitusjohtaja	Pentti Aula toimitusjohtaja	Jaakko Kyllönen konttoripäällikkö	Esa Paukkonen toimitusjohtaja, puheenjohtaja	
Erkki Jaatinen toimitusjohtaja	Jouni Mönkkönen toimitusjohtaja	Heikki Hilakivi toimitusjohtaja	Kalevi Mäkiäho aluejohtaja	Tauno Hyötyläinen toimitusjohtaja	
Kimmo Kovala toimitusjohtaja	Paavo Sairanen toimitusjohtaja	Simo Kallio apteekkari	Juhani Seppänen asianajaja	Jorma Hälikkä johtaja	
Pekka Lehmuusaari toimitusjohtaja	Veli-Matti Savolainen toimitusjohtaja	Jorma Koramo toimitusjohtaja	Jorma Sippo toimitusjohtaja	Antti Puttonen toimitusjohtaja	
Anna-Liisa Lehtinen yrittäjä	Juhani Tirronen toimitusjohtaja	Risto Korpi toimitusjohtaja	Kari Sirviö toimitusjohtaja	Ari Pöntinen toimitusjohtaja	
Raimo Leikas toimitusjohtaja	Seppo Turunen toimitusjohtaja	Eero Koskelainen toimitusjohtaja	Martti Törrönen toimitusjohtaja		
Seppo Leppänen toimitusjohtaja	Leo Vatanen toimitusjohtaja	Markku Niemitalo toimitusjohtaja	LAPPI	Jouko Rautio hallintojohtaja	
			Unto Penttinen toimitusjohtaja		

PALVELUKONTTORIT

63300 **Alavus**
Järviluomantie 6
puh. 010 503 2800
faksi 010 503 2805

02100 **Espoo**
Tapiointori
puh. 010 503 3860
puh. 010 503 3861 *
faksi 010 503 3871

• 02600 **Espoo**
Timpurinkuja 3
puh. 010 503 4540
faksi 010 503 4543

• 02320 **Espoo**
Ulappakatu 1
puh. 010 503 3540
puh. 010 503 3541 *
faksi 010 503 3546

30100 **Forssa**
Kartanonkatu 12
puh. 010 503 2560
faksi 010 503 2566

85800 **Haapajärvi**
Hiljalankatu 7
puh. 010 503 2700
faksi 010 503 2706

18100 **Heinola**
Kauppakatu 8
puh. 010 503 2680
faksi 010 503 2685

00520 **Helsinki**
Asemamiehenkatu 3
puh. 010 503 3780
puh. 010 503 3781 *
faksi 010 503 5300

• 00120 **Helsinki**
Bulevardi 3 B 12
puh. 010 503 4520
puh. 010 503 4521 *
faksi 010 503 4523

• 00200 **Helsinki**
Gyldénintie 3 A 1
puh. 010 503 4500
puh. 010 503 4501 *
faksi 010 503 4503

00440 **Helsinki**
Hopeatie 2
puh. 010 503 3800
puh. 010 503 3801 *
faksi 010 503 3811

00930 **Helsinki**
Itäkeskus
Turunlinnantie 10
puh. 010 503 3750
puh. 010 503 3751 *
faksi 010 503 3763

• 00700 **Helsinki**
Kirkonkyläntie 3 B, 2 krs.
puh. 010 503 3440
puh. 010 503 3441 *
faksi 010 503 3448

• 00640 **Helsinki**
Kylänvanhimmantie 29
puh. 010 503 3480
puh. 010 503 3481 *
faksi 010 503 3487

• 00350 **Helsinki**
Raumantie 1
puh. 010 503 3420
puh. 010 503 3421 *
faksi 010 503 3426

00100 **Helsinki**
Urho Kekkosen katu 2
puh. 010 503 3820
puh. 010 503 3821 *
faksi 010 503 3830

05800 **Hyvinkää**
Hämeenkatu 22
puh. 010 503 2220
puh. 010 503 2221 *
faksi 010 503 2229

13100 **Hämeenlinna**
Kasarmikatu 7
puh. 010 503 2540
puh. 010 503 2541 *
faksi 010 503 2548

• 74100 **Isalmi**
Savonkatu 27
puh. 010 503 3560
puh. 010 503 3561 *
faksi 010 503 3563

55100 **Imatra**
Lappeentie 14
puh. 010 503 2970
faksi 010 503 2975

80100 **Joensuu**
Torikatu 29, A
puh. 010 503 2300
puh. 010 503 2301 *
faksi 010 503 2315

40100 **Jyväskylä**
Yliopistonkatu 34
puh. 010 503 4600
puh. 010 503 4601 *
faksi 010 503 4618

04400 **Järvenpää**
Sibeliuskatu 14
puh. 010 503 2200
puh. 010 503 2201 *
faksi 010 503 2209

87100 **Kajaani**
Lönnrotinkatu 8
puh. 010 503 3280
puh. 010 503 3281 *
faksi 010 503 3289

10300 **Karjaa**
Kauppiaankatu 6
puh. 010 503 3320
puh. 010 503 3321 *
faksi 010 503 3323

62200 **Kauhava**
Nikontori
puh. 010 503 2770
faksi 010 503 2776

94100 **Kemi**
Keskuspuistokatu 11
puh. 010 503 3240
puh. 010 503 3241 *
faksi 010 503 3246

• 04200 **Kerava**
Aleksis Kiven tie 14
puh. 010 503 3380
puh. 010 503 3381 *
faksi 010 503 3385

42700 **Keuruu**
Keuruuntie 15
puh. 010 503 4630
faksi 010 503 4634

• 02400 **Kirkkonummi**
Pitäjäntuvanpolku 2
puh. 010 503 3400
puh. 010 503 3401 *
faksi 010 503 3405

67100 **Kokkola**
Torikatu 18
puh. 010 503 3640
puh. 010 503 3641 *
faksi 010 503 3656
faksi 010 503 3655 *

48100 **Kotka**
Kirkkokatu 18
puh. 010 503 2950
faksi 010 503 2957

45100 **Kouvola**
Keskiäkatu 6
puh. 010 503 2920
faksi 010 503 2932

70100 **Kuopio**
Puijonkatu 30
puh. 010 503 3700
puh. 010 503 3701 *
faksi 010 503 3703

61300 **Kurikka**
Asematie 1
puh. 010 503 2820
faksi 010 503 2827

15110 **Lahti**
Aleksanterinkatu 12
puh. 010 503 2840
faksi 010 503 2873
faksi 010 503 2872 *

53100 **Lappeenranta**
Valtakatu 52
puh. 010 503 3970
faksi 010 503 3979

81700 **Lieksa**
Koulukatu 8
puh. 010 503 3620
puh. 010 503 3621 *
faksi 010 503 3623

08100 **Lohja**
Laurinkatu 40
puh. 010 503 3920
puh. 010 503 3921 *
faksi 010 503 3923

• 07900 **Loviisa**
Kuningattarenkatu 18
puh. 010 503 3460
puh. 010 503 3461 *
faksi 010 503 3466

• 50100 **Mikkeli**
Porrassalmenkatu 17 B
puh. 010 503 3600
puh. 010 503 3601 *
faksi 010 503 3603

37100 **Nokia**
Välrikatu 17
puh. 010 503 4580
faksi 010 503 4583

64200 **Närpiö**
Hagagård
puh. 010 503 2640
faksi 010 503 2647

90100 **Oulu**
Torikatu 22
puh. 010 503 3200
puh. 010 503 3201 *
faksi 010 503 3215
faksi 010 503 3214 *

21600 **Parainen**
Rantatie 24
puh. 010 503 3680
faksi 010 503 3685

95700 **Pello**
Pellontie 23
puh. 010 503 3520
puh. 010 503 3521 *
faksi 010 503 3523

76100 **Pieksämäki**
Myllykatu 14
puh. 010 503 4660
faksi 010 503 4665

68600 **Pietarsaari**
Isokatu 13
puh. 010 503 2660
faksi 010 503 2669

28100 **Pori**
Nortamonkatu 3
puh. 010 503 2350
puh. 010 503 2351 *
faksi 010 503 2364

• 06100 **Porvoo**
Mannerheiminkatu 16
puh. 010 503 3360
puh. 010 503 3361 *
faksi 010 503 3367

92100 **Raahe**
Kirkkokatu 45
puh. 010 503 2580
puh. 010 503 2581 *
faksi 010 503 2584

26100 **Rauma**
Kalliokatu 24
puh. 010 503 2400
puh. 010 503 2401 *
faksi 010 503 2408

• 11100 **Riihimäki**
Hämeenkatu 9-15
puh. 010 503 3340
puh. 010 503 3341 *
faksi 010 503 3346

96200 **Rovaniemi**
Pekankatu 4
puh. 010 503 3300
puh. 010 503 3301 *
faksi 010 503 3311

24100 **Salo**
Horninkatu 7
puh. 010 503 2330
puh. 010 503 2331 *
faksi 010 503 2336

57100 **Savonlinna**
Possenkatu 4
puh. 010 503 4680
faksi 010 503 4686

60100 **Seinäjoki**
Kalevankatu 10
puh. 010 503 2740
puh. 010 503 2741 *
faksi 010 503 2758

25900 **Taalintehtas**
Sparbacken
puh. 010 503 2900
faksi 010 503 2904

10600 **Tammisaari**
Ystadinkatu 8
puh. 010 503 3900
puh. 010 503 3901 *
faksi 010 503 3907

33100 **Tampere**
Hämeenkatu 4
puh. 010 503 2420
puh. 010 503 2450*
faksi 010 503 2448

33100 **Tampere**
Verkatehtaankatu 12
puh. 010 503 2421
faksi 010 503 2447

95400 **Tornio**
Välrikatu 15
puh. 010 503 3260
puh. 010 503 3261 *
faksi 010 503 3266

20100 **Turku**
Yliopistonkatu 31
puh. 010 503 2240
puh. 010 503 2241 *
faksi 010 503 2269
faksi 010 503 2268 *

23500 **Uusikaupunki**
Rauhankatu 6
puh. 010 503 2380
faksi 010 503 2384

65100 **Vaasa**
Kauppapuistikko 15
puh. 010 503 2600
puh. 010 503 2601 *
faksi 010 503 2624

37600 **Valkeakoski**
Kauppatori 4
puh. 010 503 2520
faksi 010 503 2526

38200 **Vammala**
Puistokatu 26
puh. 010 503 2470
faksi 010 503 2477

01600 **Vantaa**
Iskoskuja 3, Myyrmanni
puh. 010 503 4560
puh. 010 503 4561 *
faksi 010 503 4563

01300 **Vantaa**
Kielotie 5
puh. 010 503 3940
puh. 010 503 3941 *
faksi 010 503 3955
faksi 010 503 3954 *

78200 **Varkaus**
Kauppakatu 36
puh. 010 503 4640
faksi 010 503 4645

34800 **Virrat**
Pääskyntie 6
puh. 010 503 2500
faksi 010 503 2505

84100 **Ylivieska**
Kauppakatu 10
puh. 010 503 2720
faksi 010 503 2728

• Franchise-yhtiö

* Puhelin tai faksi
yrittäjäasiakkaille.

Internet-osoittemme www.fennia.fi

Keskinäinen yhtiö Yrittäjänvakuutus-Fennia

Helsinki

00017 FENNIA

Puhelin 010 5031, faksi 010 503 5300

Kaupparekisterinumero 60.990

Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia

Helsinki

00041 ELÄKE-FENNIA

Puhelin 010 5031, faksi 010 503 7680

Kaupparekisterinumero 105.106

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia

Helsinki

00017 FENNIA

Puhelin 010 5031, faksi 010 503 7900

Kaupparekisterinumero 746.681